

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

4

динара

БРОЈ

1231

1.8.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

КОМПЛЕТАН
СТРИП

ФАНТОМ

Ripley

Веровати или не!

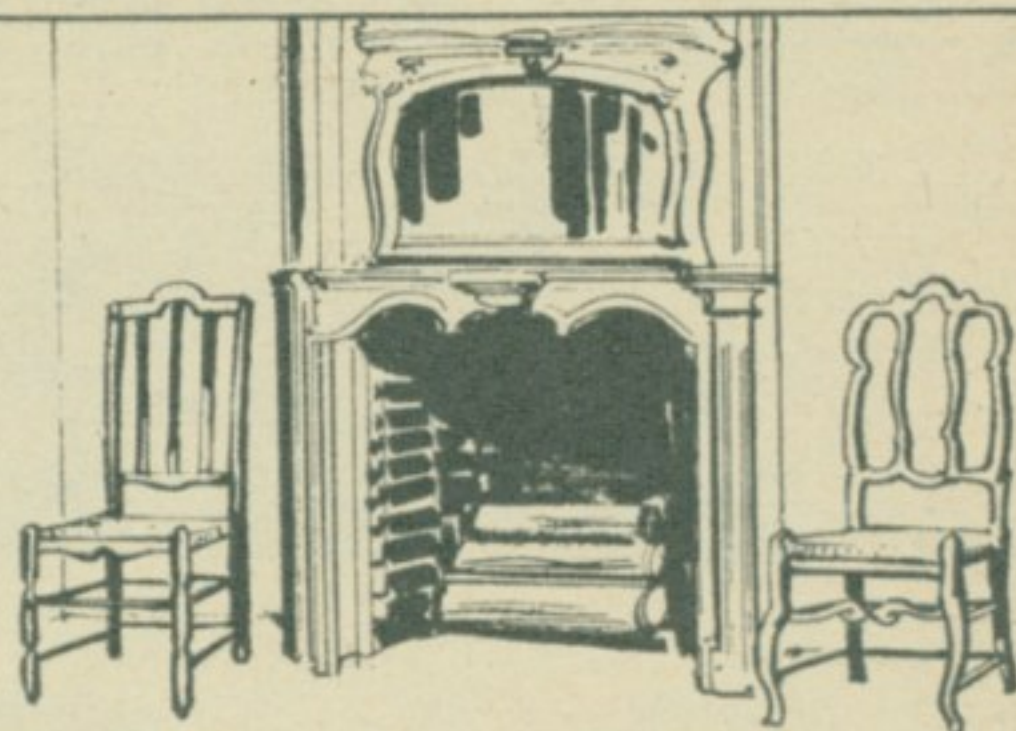
МРКВУ

ИЗРАСЛУ
КРОЗ НЕКИ
ИЗГУБЉЕН
КЉУЧ
НАШЛА ЈЕ
У
СВОМ ВРТУ
АЗВОНА
ДАГЕН
ИЗ
СТУДИО
СИТИЈА
(КАЛИФОРНИЈА)

ПОЛ ПИКОЛОМИНИ

ИЗ ФИЦБУРГА (САД)
РОЂЕН ЈЕ
11. ЈУЛА 1953,
ЊЕГОВ ОТАЦ ЕРКОЛЕ
11. ЈУЛА 1923, ЊЕГОВА
БАБА ЛОРЕТА 11. ЈУЛА
1900. ГОДИНЕ.

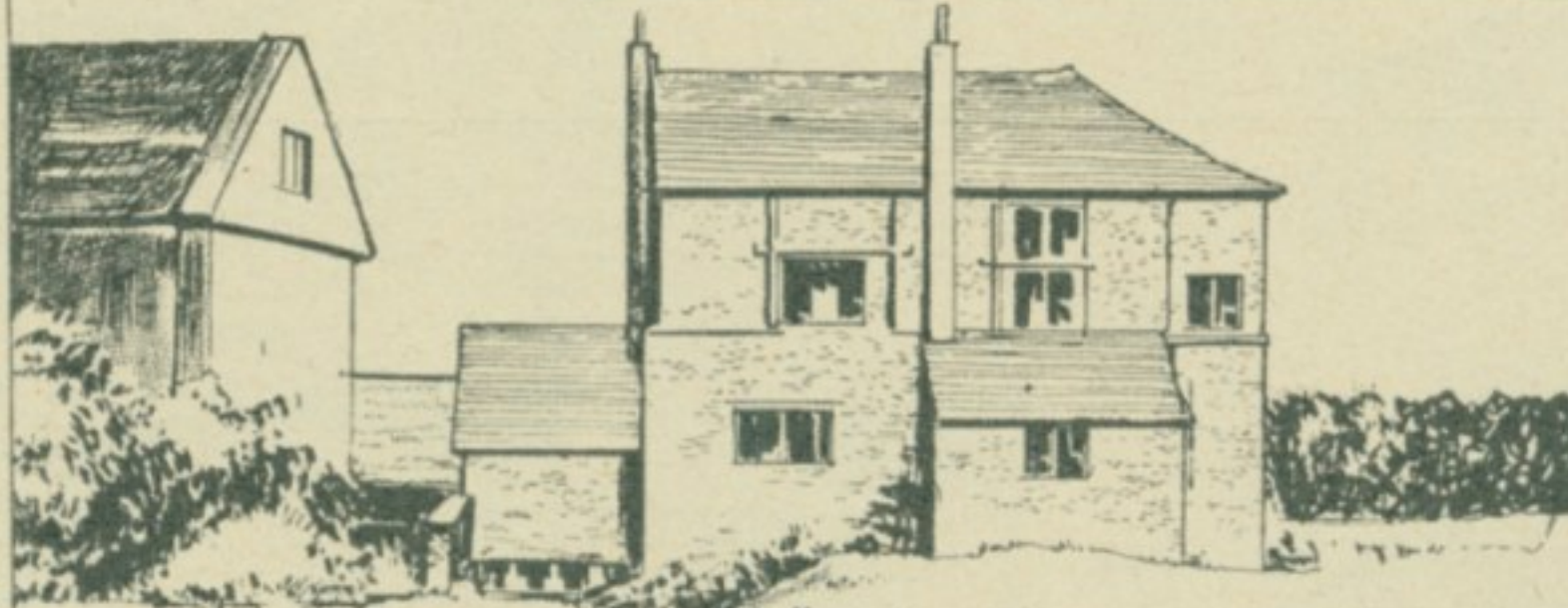

2 столице

КРАЈ КАМИНА НА ЈЕДНОМ
СЕОСКОМ ИМАЊУ У БЛИЗИНИ
ВАТЕРЛОА (БЕЛГИЈА) НИСУ
ПОМЕРАНЕ ОД 1815. ГОДИНЕ
КАДА ЈЕ У ТОЈ СОБИ,
ПРЕ ЧУВЕНЕ БИТКЕ
КОД ВАТЕРЛОА,
БОРАВИО НАПОЛЕОН.

„ПЕДИ”

КОЈ
ПИОНИРА ЗАПАДА
СЕМА ДЕЈВА
(1772-1841)
ПРЕВАЛИО ЈЕ
СА СВОЈИМ ГОСПОДАРЕМ
НА ЛЕЂИМА 900
КИЛОМЕТАРА
ОД ЊОРЏИЈЕ ДО
ЊУ ОРЛЕАНСА ЗА СВЕГА
7,5 ДАНА ЈЕР ЈЕ
ТРЕБАЛО ОДНЕТИ ХИТНУ
ПОРУКУ
МИНИСТРА РАТА
ГЕНЕРАЛУ ВЕКСОНУ
У НОРМАЛНИМ ПРИЛИКАМА
ОВАЈ ПУТ ЈЕ
ТРАЈАО 6 ДАНА ВИШЕ.

Ова Воденица

НА РЕЦИ СОЕР (ЕНГЛЕСКА) РАДИ
НЕПРЕКИДНО ВИШЕ ОД 700
ГОДИНА.

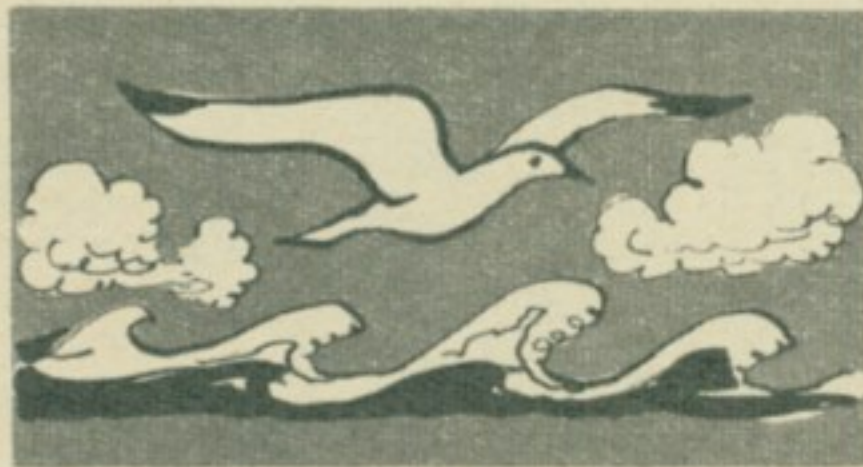
За ЗЕМЉАНИ ЋУП

ИСКОПАН
НА СИЦИЛИЈИ
ПАРИСКА
АКАДЕМИЈА
НАУКА ИЗЈАВИЛА
ЈЕ ДА ПОТИЧЕ ИЗ
1. ВЕКА ПРЕ Н.Е.
И ДА НАТПИС НА
ЊЕМУ ЗНАЧИ:
„ВЕЛИКОМ ЈУПИТЕРУ,
БОГУ БОГОВА.
КАД ЈЕ СНИМАК ЋУПА
БИО ОБЈАВЉЕН ОТКРИЛО
СЕ ДА ЈЕ ТО МОДЕРНА ПОСУДА
ЗА СЕНО ПРОИЗВЕДЕНА У
ДИЖОНУ (ФРАНЦУСКА)

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

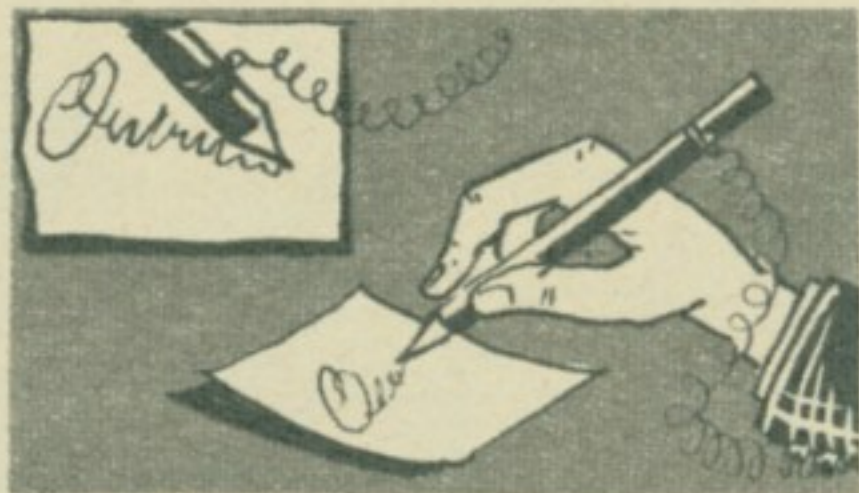
● за последњих 300 година из-
умрло је 78 врста птица док још
многима прети истребљење. Нај-
угроженији су: јапански ибис и
велики бели пеликан од којих

је остало свега десетак, кали-
форнијски кондор којих има
још четрдесетак, краткорепи ал-
батрос, бурница са Бермуда и
врана са Хаваја.

● једна британска фирма не-
давно је пустила у продају апа-
рат за преношење рукописа, ди-
јаграма, цртежа и скица преко
телефонских линија. У овом си-

стему користе се предајници и
пријемници. На једном крају
линије одаштач претвара ру-
копис у сигнале који се преносе
до пријемника на другом крају
и ту се поново претварају у ме-
ханичко кретање пријемног пе-
ра. Руковање овим апаратом

веома је једноставно: подигне се
телефонска слушалица, окрене
жељени број, прикључи на те-
леписач и испише поруку помо-
ћу прикључене хемијске олов-
ке. Порука се одмах верно ре-
продукује на удаљеном пријем-
нику на другом крају линије.
Овај апарат има ту предност
што је брзина преноса рукописа
иста, без обзира на који се је-
зик преноси и азбуку која се
користи. Сем тога нема грешка
у преписивању и апарат из-
рађује копије свих емисија.

● у Далас Фор-Варту у Текса-
су отворен је циновски аеро-
дром који захвата 7000 хектара,

колико износе две трећине Па-
риза. Између девет огромних
хангара саобраћање по бетон-
ским каналима возила без во-
зача.

● мимоза је зељаста или дрве-
наста биљка, најчешће грновита
и са двојно перастим лишћем, и
с веома ситним цветовима раз-
личите боје. Плод је махуна.

Постоје око 350 врста, углавном
у Јужној Америци. Код неких
мимоза лишће се и при лаком
додиру склапа да би се после
извесног времена опет рашири-
ло.

● прва станица за хитну ле-
карску помоћ била је организо-
вана у Бечу 1881. године. Ини-
цијативу за њено оснивање дао
је лекар Јаромир Мунди, и то
после великог пожара у бечком
позоришту када је настрадало
479 особа.

● после многих опита орнито-
лози су дошли до закључка да
се голубови оријентишу помоћу
Сунца и звезда. У истраживач-
ком центру Стони Брук, у бли-
зини Њујорка, научници су по-
кушали да утврде да ли на голу
бове и остале птице утиче и
Земљино магнетно поље. Опиту
су показали да су се голубови
летачи у магнетном пољу, где
су ваштачки изазване сметње,
често губили.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПАЈА СЕ НЕШТО
МНОГО МУЧИ
С МАТЕМАТИКОМ!

САД ЋУ
ЈА ЊЕМУ
СВЕ ДА
ОБЈА-
СНИМ!

РАЗЛОМЦИ СУ ПРОСТА
СТВАР, РАЈО! ПОКАЗАЋУ
ТИ НА ЈЕДНОМ ЈЕДНО-
СТАВНОМ ПРИМЕРУ...

АКО ЈЕДНУ ШНИЦЛУ ПРЕСЕЧЕМ
НА ДВА ДЕЛА, ПА ТЕ ПОЛОВИНЕ
ОПЕТ НА ДВА,
ШТА ЋУ ДОБИТИ?

ЧЕТВРТИНЕ!

ТАЧНО!
А АКО ТЕ
ДЕЛОВЕ
ОПЕТ
ИСЕЧЕМ?

ДОБИЋЕШ
ОСМИНЕ!

Половине
четвртине
шницла

ТАЧНО!
А
ОПЕТ?

Половине
четвртине
шницла

ШЕШНА-
ЕСТИНЕ?

вине
шине
шницла

ОДЛИЧНО!
А АКО СВАКУ
ШЕШНАЕСТИНУ
ПРЕСЕЧЕМ НА-
ПОЛА, ПА ТЕ ПО-
ЛОВИНЕ ОПЕТ
НАПОЛА?

СЕЦКАНО МЕСО
ЗА ОАШИРАНЕ
ШНИЦЛЕ!

Copyright © 1975
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

МАЛИ ЈУНАЦИ ВЕЛИКОГ РАТА

НА СТАНИЦИ, ДОК СМО СЕ ПРЕБРОЈАВАЛИ, ИСПОСТАВИЛО СЕ ДА ИЗ СВАКЕ ГРУПЕ НЕДОСТАЈЕ ПОНЕКО, АЛИ ИЗ ОНЕ КОЊИЧКЕ, У КОЈУ САМ ЈЕДИНО МОГАО ДАСМЕСТИМ СЛАВИЧЕКА, СТИГЛИ СУ СВИ. ОДЛУЧИО САМ ДА ГА »ПРОШВЕРЦУЈЕМ« ПА ШТА БУДЕ.

Већ од првих дана ратовања гајио сам посебне симпатије према дечама партизанима, којих је увек било око нас. Често су то била права деца, не само по годинама него и по изгледу. Много више би им одговарало да се играју кликера него да бацају бомбе на бункере или јуришају са пушкама. Кад год сам могао, узимао сам те дечаке код себе у штаб, за курире.

Тако је почетком 1944. године код мене дошао и четрнаестогодишњи Славичек. Био је малог раста, сићушан. Изгледало је као да нема ни десет година, али је био врло бистар и спретан, паметних очију. Одмах сам га заволео.

Сусрео сам га први пут у једној чети.

— Славичек, како си дошао у партизане? — запитам сам.

— Па знаш, друже команданте, откако су почеле партизанске борбе, стално сам мислио када ће доћи прилика да се и ја укључим.

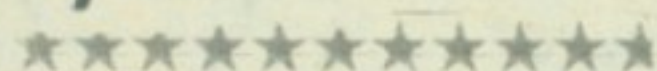
— Боље је да идеш кући, напорно је.

— Молим вас, оставите ме, могу ја, друже команданте, видећете.

Лице му је при том било жалосно, обигравао је непрекидно око мене и преклињао. У очима му се читала туга. Нисам имао снаге да га вратим. Насмејао сам се и рекао:

— Па добро, остани. Виђеш мој курир.

Шесто чуло

У штабу је било мање напорно него у нижим јединицама. Писало се да малиша све брзо схвата. Непрекидно је настојао да друговима из штаба што више буде при руци. Погађао нас је чак и мисли. Сви из штаба убрзо су га заволели. Славичек је, међутим, усчио да га ми понекад жалимо, да га не упућујемо на теже и одговорније задатке, и једног

дана он се код мене јави на рапорт:

— Друже команданте, видим да ви мене сматрате за дете. Мислите да нисам способан као и остали курири. Мени је то врло криво. Молим да ме третирају као и друге, ја могу све као и они.

Није ми преостало друго него да му поверавам и оне заиста најопасније задатке. Али као да није било дужности коју ово дете није могло да изврши, спретније чак него и један други курир. Убрзо је, зато, постао мој главни, лични курир, и више се од мене успште није одвајао.

Набавио сам му малог коњича, па ме је пратио кад сам полазио у напад. Необично брзо схватао је и најтеже ситуације. Био је изванредно храбар и брз. Пробијао се невероватно брзо до првих борбених линија. Обично се није служио постојећим путевима, ишао је пречицом, као да има неко шесто чуло.

Понекад сам желео да до пуним наредбу, али док бих се окренуо Славичека више није нигде било, једноставно би нестало па га ни највештији борци не би могли да стигну. Ако бих негде пошао без њега, он би се одмах замислио, бивао би тужан, као да сам га казнио.

Скројио сам му праву војничку униформу од енглеског материјала, а чизме сам морао специјално да наручујем. Имао је аутомат, торбицу и пиштољ, па је, кад појаше свог коњича, изгледао као прави мали сфичир.

Кад сам нешто касније отишао за команданта корпуса, морао сам и Славичека повести са собом, јер сада више ни ја нисам могао без њега. На пут смо пошли као отац и син, а не као командант и војник. Од тог тренутка се више нисмо ни растајали, пратио ме је у стопу. Иако сам му отворено приказивао своју љубав, он то никада није искористио, био је до крајње границе дисциплинован. Био је »непослушан« једино онда када бисмо у нашим покретима наишли на какву борбу. Желео је у-

КУРИ

век да јуриша са борцима. Долазио би код мене и молио, готово преклињући:

— Пустите ме, друже команданте. Само мало, само малчице.

Понекад сам му и дозвољавао и то би га тако развеселило да је после данима био као на крилима, певушио и смешкао се, обигравајући око мене и покушавајући да ми на сваки начин изрази своју захвалност.

Почетком 1945. године, кад сам постао члан Главног штаба Словеније, дошло је време да се растајемо. Кад је то чуо, Славичек се једноставно распакао.

— Не остављај ме, друже команданте. — Нећу,

нећу — вриснуо је. — Идем са тобом!

— Тежак је пут — покушао сам да га убедим — морам прећи од Горице до Чрномеља, а то је преко триста километара. Идем кроз заседе, опасно је.

— Бићу још бољи — загрлио ме је — могу ја све издржати, видећете. Нећу жив да останем — викнуо је најпосле одлучно.

Као и раније, био сам попустљив. Рекао сам кроз смех:

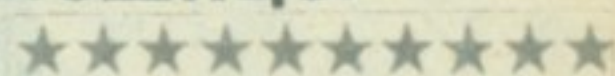
— Добро, Славичек, идеш, не плачи.

Одмах је почео да се смеје, разитрао се и тешко ми га је после било смирити. До Главног штаба Словеније успели смо да се приближимо без већих незгода, кроз

међаву и снег, заседе и офанзиве. Тај пут био је заиста напоран, чак и за мене, али Славичек ниједног тренутка није показао да му је то тешко. Чак је покушавао да на неки начин олакша овај напорни марш.

500

километара
пешице!

На новом месту нисмо остали дуго. Стигла је наредба да кренемо у Биосград на мору. Сада је ваљало ићи пешке, преко гудура, опет кроз заседе и ја сам овај пут заиста мислио да

P

Пристао сам да ме малишан прати на аеродром, али нисам ни слутно шта смера. Тако ме је тужно гледао да нисам могао више да издржим.

тао сам, наслутивши да је дошло време расстанка.

Одговор је био изричит. Овај пут није се могло ни помислити о „шверцовању“, јер су места у авиону била ограничена. Изгледало ми је да нема никаквог решења, па сам Славичека позвао на „час убеђивања“.

У Београд — илегално

★★★★★★★★★★★★

— Славичек — рекао сам тужно — дошао је крај нашег заједничког ратовања. Морам путовати авионом у Београд, а немам право никада да поведем са собом.

Још нисам био ни изговорио све те речи, а њему су у очима биле сузе. Гледао ме је тужно и плакао тако дирљиво да се замало и ја нисам расплакао.

— Нећу те заборавити — покушао сам да га умирим — ускоро ћемо опет бити заједно.

— Могу ли те пратити до аеродрома? — замолио је пошто је пре тога о нечем дуго размишљао.

Пристао сам, али нисам ни сањао шта смера. Он је, изгледа, веровао да ће ме сломити тим својим неким прекором. На аеродрому је тако тужно гледао да то више нисам могао да издржим. У свест ми се вратило све оно што смо заједно преживели. Све ме је то толико потресло да сам пошао код команданта базе и замолио га што сам лепше могао:

— Ако постоји икаква могућност, пусти са мном и Славичека — рекао сам, пошто сам му претходно све објаснио.

— Друже пуковниче, без дозволе коју издаје Главни штаб Хрватске ја не смем никога пустити у авион.

После дугог убеђивања нашли смо решење: на мојој објави дописали смо још и речи — „Са једним пратиоцем“.

Тако се Славичек „прошверцовао“ и у Београд.

У тек ослобођени Главни град наше домовине овај необичан војник стигао је без икаквих докумената, потпуно илегално, што је могло довести до извесних компликација, али ниједан од нас о томе није тада мислио, били смо срећни што смо „надмудрили“ и објаве и наређења.

Неколико дана обилазили смо заједно разурнуте улице лепог Београда, а затим је опет ваљало мислити — шта ћемо.

Био је почетак марта 1945. године. Рат је још у велико трајао а нас двојица смо се налазили, како се то каже, „ни на небу ни на земљи“. Очекивао сам дан кад ћу поћи у Совјетски Савез и најпосле одлучио да Славичека сместим на изучавање каквст заната, јер смо у току дугих разговора дошли до закључка да ће то бити најбоље за њега. Нека учи док се ја не вратим, па ћемо опет бити заједно, догворили смо се. Изабрали смо механичарски занат.

Сместио сам га у прву

механичарску радионицу на коју смо наишли. Изјутра рано одлазио је на „занат“, а после рада долазио код мене, у хотел. И даље смо се хранили и спавали заједно, као отац и син. Славичек ми је причао о својим утисцима са посла, затим бисмо правили заједно планове о будућности. После недељу дана Славичек дође код мене и рече ми веома озбиљно, натмурен:

— Друже команданте, на овом послу, где радим, ја ћу се „покварити“, јер је врло слаба средина. То није за мене — закључио је, пошто ми је објаснио свој сукоб са градским „фрајерима“.

Тако је Славичек престао да одлази на „занат“. Одлучили смо да останем код мене док не кренем у Совјетски Савез. У међувремену тражио сам свог доброт пријатеља коме ћу га без бојазни моћи да поверим.

Тако је, после месец дана, дошао и час поласка у СССР. Одређен сам за команданта транспорта. Полазило нас је укупно око пет стотина официра. Припремили су нам били једну специјалну композицију. Неколико часова пре поласка позвао сам Славичека да се коначно опростимо. Био је тужан.

— Сад је дошао стварно крај — говорио сам тихо — видиш и сам, не могу ништа учинити.

— Па „шверцуј“ ме — рекао је.

— Не иде овај пут, мали. Мораш имати пасош.

Слепи путник

★★★★★★★★★★★★

Славичек ме је само гледао: у његовим очима било је и поверење, и молба, и наредба, и преклињање да више заиста нисам знао шта ћу.

— Мораш остати — поновио сам строго — рат ће се ускоро завршити. Учи, немој да ме осрамотиш.

Славичек ме је и даље само гледао. Изгледало је као да се не опрашта од мене него од живота.

Пословило се све по старом. Грозничаво сам смишљао нови „план“. Пошто сам већ имао преглед свих група које иду у Совјетски Савез, упитао сам га неочекивано:

— Би ли ишао у ксњичку школу?

— Бих! — Славичек је скочио тако радосно да ме замало није сборио на под. Псчео ме је љубити.

— Добро, спреми се. Ако сви не дођу на станицу, поћи ћеш.

Нашао сам затим још неке своје раније познанике и они су се сложили с мојим планом.

— Поседи га па ћемо се некако снаћи.

На станици, док смо се пребројавали, испоставило се да из сваке групе фали понеко, али из оне ксњичке, у коју сам једино могао да сместим Славичека, стигли су сви. Глава ме је тек тада заболела: на оста-

ле групе није се могло ни помислити, а како да га сместим међу коњанике кад су сви били на броју, а он је уз то још и без докумената.

Погледао сам га, хтео сам му рећи „Врати се“, али уместо тога чух себе како говорим:

— Улази!

Ускочио је вешто и тиме је цео проблем за њега био завршен. Тек тада сам, заправо, схватио шта сам учинио. Рат је, налазим се на одговорној дужности, а овим се играм као да сам неко дете. Нико ми, ако ме ухвати, не би гледао кроз прсте. Био је то преступ који се могао и најстроже казнити јер није шала кад се у туђу земљу води „сле-пи“ путник.

Веома забринут, са црним мислима, путовао сам све до Москве. Био је то лт и веома напоран пут од че трнаест дана. Знао сам да ће нам тамо на станици тражити документа.

Први у класи

★★★★★★★★★★★★

Покушао сам да на неки начин ову ситуацију објасним руском официру који је дошао на станицу да пре узме групу за коњичку школу. Стрепео сам да не избије гужва, али на моје највеће изненађење, руски колега као да ме је схватио, осмехнуо се и рекао ударајући ме добродушно руком у груди.

— Харашо, товаришч!

Пао ми је камен са срца. Нисам знао кога пре да загрлим, руског официра или Славичека, а онда сам их загрлио обадвојицу, заједно. Тако сам се опростио са мојим малим пријатељем. На поласку сам му шапнуо:

— Славичек, оправдај поверење. Немој да ме осрамотиш.

Убрзо сам добио прво писмо од Славичека. Јављао ми је да је све „харашо“. После се показало да је био најбољи ђак у целој групи. Школсвање је завршио као први у класи. У Југославију се вратио после годину дана. Приликом повратка, кад се јавио у генералштаб, био је присутан и руски војни аташе који је знао све о „шверцовању“, па га је упитао у шали:

— Како си смео онако дивље да идеш у СССР?

— Слушао сам свог команданта — одговорио је мирно Славичек.

Иако је већ имао чин потпоручника, изгледао је и даље као дете, ништа се ни у лицу ни у телу није био променио. Био је то по изгледу најмањи официр у Југословенској армији. Али му то није сметало да истовремено буде и веома опретан и способан — коњаник. Остао је да служи као ађутант главног инспектора коњице.

Стане Поточар Лазар, народни херој

(Из књиге Војислава Лубарде „Живе легенде“).

га оставим, али моје речи као да Славичек није ни слушао, није помогло никакво убеђивање.

Ишли смо кроз беспућа, врлудали између непријатељских положаја и под необично тешким околностима прешли смо око 500 км, готово без одмора. Мали Славичек као да уопште није био уморан, непрекидно је око мене поскакивао и заговорио о најразличитијим стварима, као да се нисмо пробијали између непријатељских положаја.

Волео сам да га посматрам, нарочито кад се због нечега узјогуну, а на грудима му заигра Орден за храброст, који је добио од Душана Кведера, команданта Главног штаба Сло-

веније. Увек је пазио да ли ја довољно обраћам пажњу на тај његов орден, па ако би приметио да сам ја „равнодушан“, онда би се дурио све док му неком мојом похвалом не бих вратио расположење.

У Београд на мору стигли смо после петнаест дана напорног марша, али као да нас је овде срећа хтела да напусти. Убрзо по нашем доласку добио сам наређење да кренем у Београд, одакле је требало да путујем у Совјетски Савез, на школовање. Речено ми је да ћу од Задра до Београда путовати ратним војним авионом и да ћу за то добити специјалну дозволу.

— Важи ли та дозвола и за мог пратиоца? — упи-

Л. СРЕДАНОВИК

ДИКАН И СТАРИ СЛОВЕНИ

Б. ЂУРИЦА

ЧАСНИ
СКУПЕ, НАШ БРАТ
ДРПИСЛАВ НАЈЗАД ЈЕ
ИЗИШАО НА ПРАВИ ПУТ
... ОТВОРИО ЈЕ БАНКУ
У ВИЗАНТИЈИ!

ЈАДНА
ВИЗАН-
ТИЈА!

АЈДЕ,
ОНДА... ПЛА-
ТИ ЈОШ ЈЕД-
НУ ТУРУ...
ХИК!

ДОШЛИ ВИЗАНТИЈСКИ ЖАНДА-
РИ... ТРАЖЕ
ДА ИМ ИЗРУ-
ЧИШ ДРПИ-
СЛАВА!

НЕКА ТО
КАЖУ МЕНИ
ЛИЧНО!

ВРАЋАМ СЕ ЧИМ
ЗАГЛАДИШ МЕЋУ-
ДРЖАВНИ НЕСПО-
РАЗУМ!

КАКВЕ СУ ТО ГЛУПОСТИ?!
ПА ДРПИСЛАВ ЈЕ ТАМО
ОТВОРИО БАНКУ!

ТАЧНО, СВЕТИ КНЕЖЕ!
ОТВОРИО ЈЕ... АЛИ
КУСКИЈОМ!

ПОЛА СЕКУНДЕ ДО СМРТИ

ЛЕТЕЛИ СУ С УГАШЕНИМ ПАДОБРАНИМА: РАДОСЛАВ ЈОСИПОВИЋ И БРАНИСЛАВ КОВАЧЕВИЋ

Све је тог мартовског јутра казивало да ће дан бити леп и погодан за скокове: ведро небо и миран ваздух. Ни дашка ветра у крунама дрвећа.

На аеродрому у Нишу владала је неубичајена живост. Тога дана одржавала се војна вежба, истина сасвим рутинска. У замазаним комбинезонима механичари су обављали последње припреме пред полетање. Групе падобранаца већ су стајале у строју, крај великих десантних авиона, спремни да се укрцају.

Нико није ни помишљао да ће овај дан остати забележен у историји наше авијације.

Угасио се падобран

Било је тачно 9.30 часова кад је са контролног торња дата дозвола за полетање. Уз заглушујуће урлање мотора, први у низу „дагласа“ почео је да рула пистом. Неколико тренутака касније, добивши пуно убрзање, одлепио се од земље. За њим су узлетали и остали авиони и ускоро нестајали на хоризонту. Аеродром је поново утонуо у уобичајени пролећни мир.

Пола часа касније, авиони су се појавили над местом одређеним за вежбу.

На сигнал за искакање, из једног „дагласа“ први је искочио мајор Радивој Мрдаковић, вођа групе. За њим, у правилним размацима, његов курир и остали војници. Падобрани су се уз прасак отварају и полако пунили ваздухом. Ускоро се небо забелело од купола. Први падобранци су се већ мирно љуљушкали обешени о конопце.

Ред је најзад дошао и на старијег водника Бранислава Ковачевића. Извежбаним покретом бацио се у празнину. Тамо доле, 800 метара дубоко, угледао је земљу која се приближавала вртоглавом брзином. Смирено је бројао секунде контролишући истовремено инструменте на руци и када је био на 200 метара од тла повукао је ручицу падобрана.

Осетио је добро познати трзај кад се купола отворила над њим. Уз шуштање, свила се полако пунила ваздухом. Старији водник је погледом пратио другове из јединице који су лебдели око њега нешто маневришући конопцима.

Одједном, нешто је муњевито

пролетело испред његових очију. Ковачевић се следио од ужаса када је, у делићу секунде, схватио да је нечје тело ударило у његову куполу.

— Готово је! — помислио је. — Неко је „угасио“ мој падобран. Нема нам спаса!

Као из топа избачен

Знао је добро да када се два падобранца сударе у ваздуху није дан не стиже жив на земљу. Конопци се запетљају, куполе спласну и два тела у смртоносном загрљају полете као камен ка тлу.

— Колико ми је још остало да живим? — грозничаво је размишљао.

— Пет секунди? Или још мање?

Капетан Радослав Јосиповић искочио је одмах за Ковачевићем. Извесно време је слободно падао, а затим, на одређеној висини, повукао ручицу за отварање падобрана. И у тренутку када је његова купола већ почела да се надувава, угледао је тик под својим ногама огромну свилену куполу, налик на бели облак.

Свом силином ударио је у падобран испред себе и готово изгубио свест. Ипак, осетио је страشان бол у ногама — ударац је био једнак паду на земљу с висине трећег или четвртог спрата!

А затим, вукући за собом неразвијени падобран, пропао је кроз отвор на куполи, пролетео кроз конопце крај изненађеног и претра-

У тренутку када је његов падобран већ почео да се отвара капетан Јосиповић угледао је тик испод себе огромну свилену куполу налик на бели облак. Судар је био неизбежан.

шеног падобранца кога је, у тренутку, угледао као крог копрену — и наставио да пада.

Доле се налазила земља, а спаса није било.

И када је већ све изгледало изгубљено, капетан Јосиповић је осетио снажан трзај који га је вратио к свести: то се његова купола почела да пуни ваздухом.

Изнад њега, падобран старијег водника Ковачевића издувао се као пробушен балон. Купола се на борала, савила и омлатила. Ковачевић је као из топа избачен полетео према земљи удаљеној сада само сто педесет метара.

Падао је као камен висећи на конопцима свог сада „мртвог“ падобрана и прижељкујући да се догоди чудо: да се купола поново надува. И док је падао, угледао је полуотворени падобран капетана Јосиповића. Пролетео је крај њега сасвим близу, ваздушне струје сада су „угасиле“ капетанову куполу.

Ред је дошао на Јосиповића да поново претрне од страха, ако је уопште имао времена за то. Јер, све се дешавало у тих пет секунди колико им је требало да без падобрана, као ђулад падну на земљу.

Ипак живи

Доле на земљи многи су са страхом пратили драму у ваздуху. Знали су да двојицу искусних падобранаца, који су се приближавали вратоломном брзином, очекује смрт.

Слеђени од ужаса видели су како је тело капетана Јосиповића, чији је падобран поново био угашен, као тана пројурио поред водника Ковачевића. Нашавши се још јерном у нижем положају, Јосиповићев падобран је поново почео да се отвара али је зато и „угасио“ куполу другог падобрана.

До земље је остало још само педесетак метара, када је водник Ковачевић, нашавши се по четврти пут у горњем положају, натчовечанском снагом успео да из сплет конопаца ослободи руку и повуче ручицу помоћног падобрана. Уследио је снажан трзај и падобран се, на само 36 метара изнад земље — отворио.

Пола секунде касније, Ковачевић је свом снагом треснуо о тле и остао да лежи. Бол у ногама био је готово неиздржив, али старији водник је био неизмерно срећан — остао је жив.

Скоро истовремено пао и капетан Јосиповић увезан у конопце као дењак. Једно од ужади чврсто га је стезало око врата и да је лет трајао коју секунду дужи, и поред отвореног падобрана капетан би стигао мртав на земљу.

М. М.

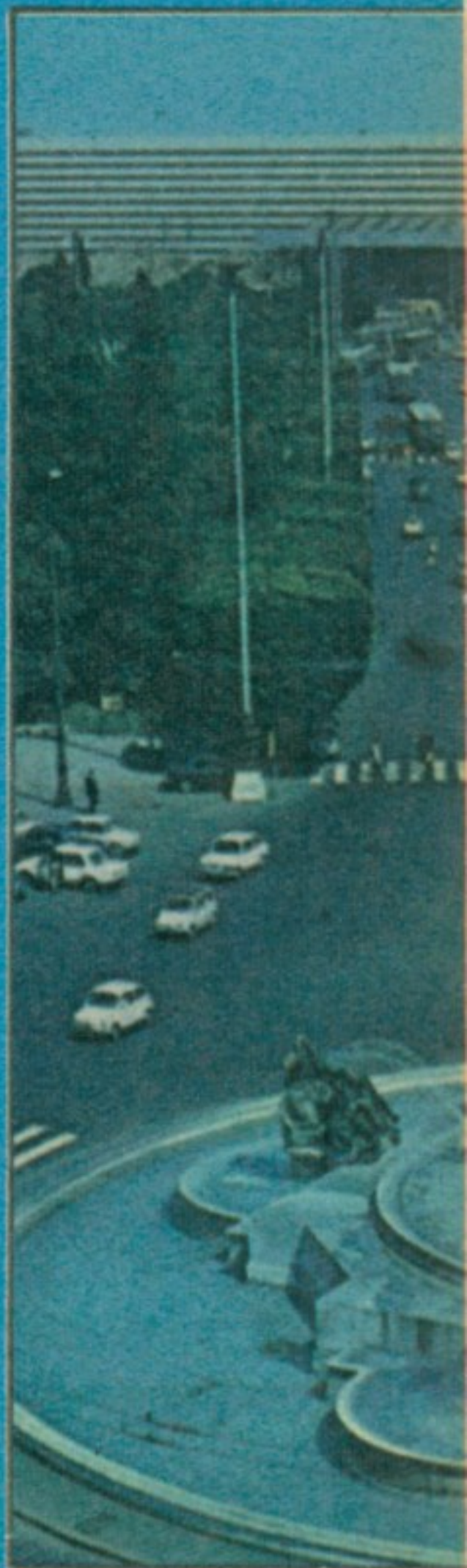
Старији водник се следио од ужаса кад је схватио да се у његове конопце запетљао други падобранца.

ФОНТАНЕ

ЖИ

Римљани поносно говоре да у њиховом граду не постоји трг, раскршће или важнија улица без бар два водоскока

ПОРЕЗ НА ВИНО —

Најчувенија римска фонтана је ди Треви која заузима мали трг на којем се састају три улице. Верује се да је по њима и добила име — на италијанском три улице каже се *tre vie*. Због места на којем се налази, Фонтана ди Треви изгледа далеко већа него што стварно јесте. Водом је напаја Агрипин акведукт саграђен још у 19. веку пре наше ере. После оправке акведукта 1447. године саграђена је скромна фонтана на месту једног дела данашње. У 17. веку папа Урбан VIII обновио ју је новцем од пореза на вино што је изазвало буру негодовања становника Рима. Тек 1762. Фонтана ди Треви добила је садашњи изглед. Грађење је трајало пуних 30 година. Пројект је дао Никола Салви али је умро пре него што је фонтана завршена, а његово дело наставио је Ђузепе Панини. Обичај бацања новчића у Фонтану ди Треви веома је стар и води порекло још од „бунара жеља“ из древних предања. Данас се на дну фонтане накупи прилична свота металног новца из читавог света. Римљани га намењују добротворним установама.

ЧЕТИРИ РЕКЕ — Фонтану дел Море — у првом плану на нашој слици — саградио је 1575. Бакомо дела Порта, а Бернини обновио и направио централну фигуру Мора са делфинсм. На тргу Навона, поред Фонтане дел Море, налазе се још две — Фонтана четири реке, која је у сре-

дини и Нептунова. За Фонтану четири реке (Нил, Ганг, Дунав и Ла Плата), које је израдио Ђан Лоренцо Бернини, везана је прича о великом уметничком супарништву између њега и архитекте Бороминија. Римљани кажу да је статуи која алегорички представља Нил лице покривено

(иначе алузија на његов непознат извор) да не би гледала фасаду Бороминијеве цркве Санта Ањезе која се налази преко пута. Ово, наравно, не одговара истини јер је фонтана откривена 1651. годину дана пре него што је започета изградња цркве, али јасно казује да фонтана

својом лепотом засењује Бороминијеву грађевину. Изградња фонтане стајала је 29.000 шкуда. Да би се завршила, увођени су разни порези, између осталог и на хлеб. Једног јутра на фонтани је освануо плакат с натписом: „Боже, зашто овај камен не претвориш у хлеб!“

УЗНЕМИРЕНОСТ

ЗБОГ НИМФИ — Полукружни блок зграда на једној страни Трга Републике подигнут је на великом степенастом удубљењу или *extedri* које је у доба старог Рима служило као гледалиште атлетских такмичења. Овај трг познатији је под именом Пјаца дел'Еседра. Фонтана у среди ни носи исто име. Првобитни изглед фонтане, која је отворена 1870. године, касније је измењен. Фонтана се сводила на једноставан базен са млазевима воде. Чинило се да не делује довољно украсно за свој упадљив положај, те је од вајара Рутелија поручено да направи групе фигура које ће је украсити. Тврди се да су за две раскошне нимфе, које се рву са морским чудовиштима, Рутелију послужиле као модели две у оно време чувене звезде музичке комедије. Слобода у приказивању те ла изазвала је буру када је фонтана 1901. године била завршена. Због узнемирености духова свечаност отварања дуго је одлагана све док једне ноћи група младих није порушила окове и Фонтана дел'Еседр најзад је била отворена али на нimalо свечан начин.

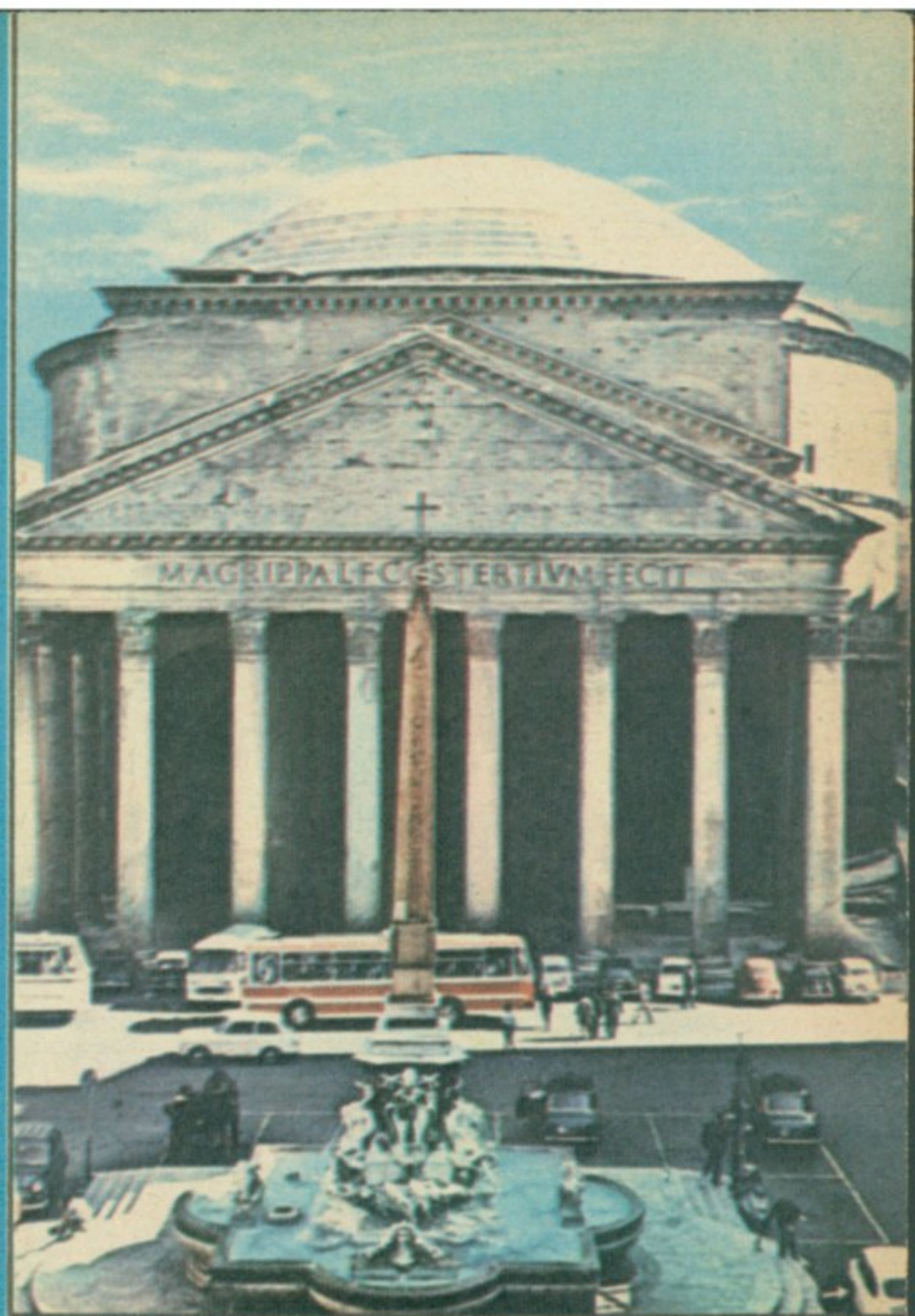
ЕЛБА

УКРОТИТЕЉИ ВОДЕ

— Кућа весталки, свештеница богиње домаћинства Весте, откривена је у прошлом веку и од свих ископина на римском Форуму највише дочарава древни Рим. Кратко степениште води право у оно што је почетком наше ере морало бити раскошан врт са три базена у средини. У парковима и врто-

вима римских патриција вода је била важан елемент вртне архитектуре. Стари Римљани били су „мајстори“ за воду — акведукти којима су је укротили и данас напajaју фонтане по којима је Рим надалеко чувен. Највише их је из доба ренесансе и барока када је надахнуће античком епохом било најживље.

СКРИВЕНА ЛЕПОТА

— На Тргу дела Ротонда испред Пантеона налази се обелиск Рамзеса II и лепа ренесансна фонтана из 16. века која је послужила као узор за многе потоње барокне фонтане. Направио ју је Бакомо дела Порта, један од оних италијанских архитеката који

су свој талент посветили фонтанам. Пантеон је већ вековима био светска знаменитост али Римљани су, не хајући за то, Трг Ротонда користили као обичну рибљу пијаву. Тек 1847. године тржница је пресељена и тада је и Портин фонтана блеснула својом лепотом.

ЧОВЕК-РИБА — Фонтана дел Тритоне на тргу Барберини прва је од многих за које је нацрт дао Ђан Лоренцо Бернини. Уместо мермера који се до тада користио у градњи фонтана, Бернини је употребио порозни кречњак травертин. Нов је био и реализам којим је приказао митолошко

морско божанство Тритона, човека-рибу, како, узјахавши огромну шкољку, дува у другу, пужасту. Међутим, Бернинијев Тритон са шкољком није настао само по угледу на митолошки мотив — до недавно су се у Тосканском архипелагу могли видети рибари који у сутон, јашући

на прамцима својих чамаца, дувају у шкољку да би прикупили посаду за ноћно рибарење. Вероватно је неки рибар послужио Бернинију као модел. У непосредној близини Тритонове фонтане налази се Фонтана деле Апи — такође Бернинијево дело.

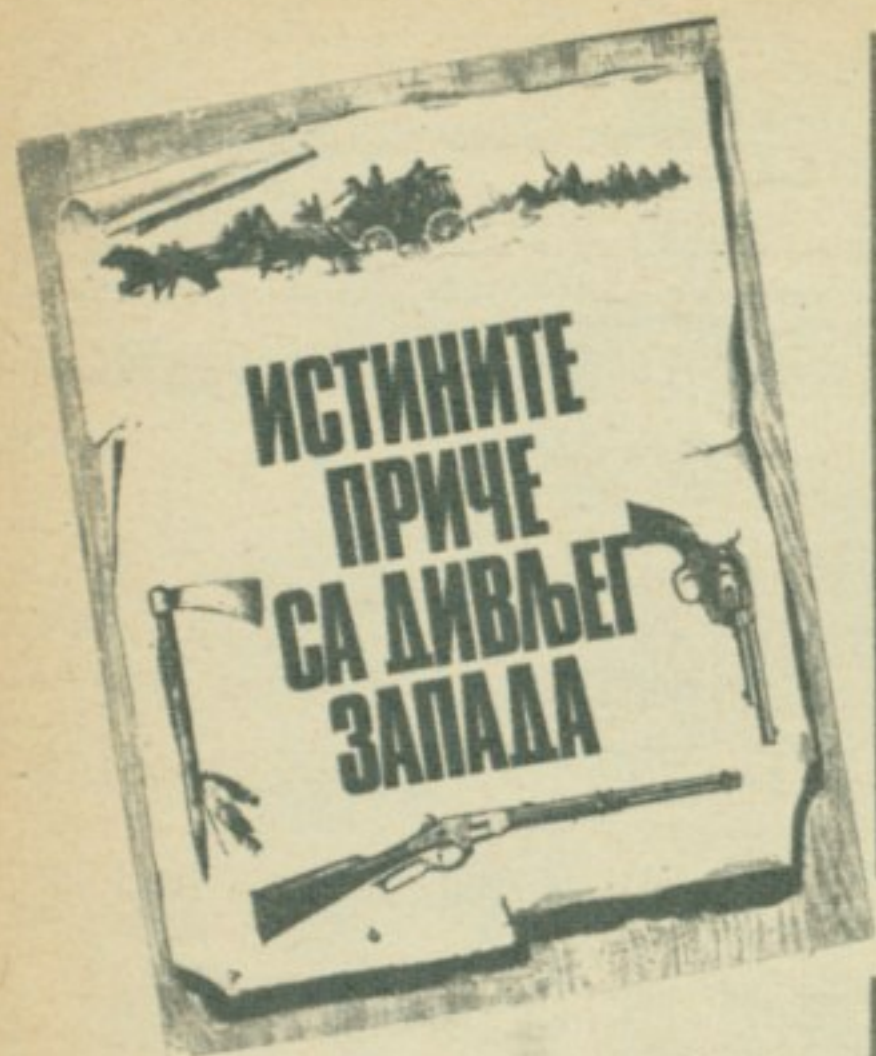
УСТА ИСТИНЕ — Трг дела Вока дела Берита (уста истине) добио је име у средњем веку: поклопац староримске канализације и врата цркве код којих се налазио подсећао је на велико лице с отвореним устима. Веровало се да ће се сваком оном ко изговори лаж, држећи руку у врати-

ма цркве, камен затворити око шаке и „одгристи“ прсте. Тритонска фонтана, саграђена 1715. на Тргу уста истине, са својим морским божанствима, сурим стенама и горњим базеном у облику шкољке, очигледно је надахнута истоименом Бернинијевом фонтаном са Трга Барбери-

ни. На травњаку иза ње су два мала храма — Вестин и Венере Вирилис — сазидаана око 100. године пре наше ере. На Тргу уста истине налазио се у 8. веку затвор назван „Код слона“ по оближњој Слоновој фонтани. У прошлом веку на овом Тргу су вршена јавна погубљења.

Б. Дожић

је имао у фиоци свог стола, месни шериф је лако утврдио име, године и почињена дела разбојништва старог лисца. Међутим, желео је да буде потпуно сигуран у то: одметника су сликали и фотографију послали у Чикаго Пинкертоновој детективској агенцији. Оданде је брзо стигао одговор да је ухваћени разбојник заиста Стари Бил, да има 65 година и да на души носи безброј пљачки.

Када су му показали Пинкертоново обавештење, Бил Мајнер се насмјао и рекао:

читав низ разбојништва.

ХРАБРОСТ ИЛИ ЛУДОСТ

Бил Мајнер је већ одавно био познат широм Дивљег запада и Канаде. Пинкертонови људи и обласни шерифи тражили су га на све стране. Најзад, у јесен 1912. године, закон га се дочепао. После пљачке једног воза Бил се са бандом дао у бекство. Али, сви шерифи у округу обавештени су о нападу и одмах су организоване потере. Једна је успела да му уђе у траг и старац је тако допао затвора.

Бил Мајнер је рођен 1847. године у Џексону, у америчкој држави Кентаки. Већ у својој тринаестој години побегао је у Калифорнију с намером да постане каубој. Извесно време је и радио тај посао, али га се брзо за-

Бил Мајнер, човек за којим се трагало широм Америке, јер његов посао је био — пљачка.

је дала писма за своје рођаке у тврђави.

Бил је однео поруку и вратио се. Штавише, од тога је направио уносан посао: наставио је да преноси приватну пошту између Сан Дијега и тврђаве иако су Апачи и даље били у ратном походу. За то је наплаћивао двадесетак долара по писму. Зарађени новац немилице је трошио, па је ускоро пао у дугове. Морао је чак да прода и коња и седло.

УЦЕНА — 15 000 ДОЛАРА

Живот на високој нози толико му се допао да ништа више није могло да га врати на прави пут. Како није волео да ради, окренуо се пљачкама. Прву је извео 1869. године. Ухваћен је и осуђен на петнаест година робије. Казну је издржавао у затвору Сен Квентин одакле је због доброг понашања после неколико година пуштен.

Мировао је неколико месеци, а онда се у Колораду удружио са познатим револверашем Билом Леројем. Нападали су поштанске кочије, бежали од потера док, најзад, нису пали у руке једној групи прогонитеља. Лерој је обешен. Мајнер се истргнуо из шерифових руку, дочепао нечијег пиштоља, убио тројицу људи и побегао.

С опљачканим новцем Бил је отишао у Сан Франциско, укрцао се на брод и отпутовао у Европу. Ипак, следеће године вратио се у Америку. У то време већ је био познат под именом Стари Бил и заведен у картотеци Пинкертонове детективске агенције. У његовом досијеу писало је да би могао бити човек који је приликом напада на воз први изрекао заповест „Руке увис!“

Из Сједињених Америчких Држава Мајнер је прешао у Канаду и тамо 1904. године опљачкао воз, а затим починио још неколико разбојништва. Уцена за његову главу попела се на невероватну суму — 15 000 долара! Када је ухваћен 1906. године, осуђен је на доживотну робију.

— Нећу дуго остати у затвору! — добацио је судији који му је изрекао пресуду.

И заиста, после годину дана Бил је побегао. Наставио је да пљачка све до 1912. када је ухваћен у шумама Орегона и поново осуђен на доживотну робију. Тада је већ имао 65 година и више није био брз на револверу. Покушао је да бежи и из тог последњег затвора, али су га одмах ухватили. Тада је схватио да је остарио и да је бурним данима његовог живота — крај.

Последње године провео је у затворском кругу гајећи цвеће и диктирајући једном чувару затвора мемоаре. Умро је у 75. години — у сну.

М. Т.

ЦВЕЋЕ ЗА

РАЗБОЈНИКА

ГОТОВО ПУНИХ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ЗА ЊИМ СУ РАСПИСИВАНЕ ПОТЕРНИЦЕ, А ОН ЈЕ ИЗМИЦАО ГОНИОЦИМА. ИПАК, ЈЕДНОМ СУ ГА ЗАТЕКЛИ НА СПАВАЊУ.

— Тај сам! Не вреди да поричем!

Заједно са својим пријатељима Бил је изведен пред суд. Док су остали добили различите временске казне, он је осуђен на доживотну робију. Разлог: пљачка воза недељу дана пре хапшења, напад на банку у Орегону три године раније и

ситио. Привлачила су га узбуђења, а тога на ранчевима није било.

Прилика да доживи права узбуђења указала му се 1863. године када су Апачи кренули у велики ратни поход. Шеснаестогодишњи Бил се тада налазио у Сан Дијегу. Генерал Рајт, командант Пацифичке дивизије, об-

јавио је да ће дати сто долара ономе ко пређе преко апачке територије и однесе поруку пуковнику Корнеру у тврђави на реци Џајл. Тог задатка нико није смео да се прихвати — осим Била. Сви су му се дивили, али су сматрали да је лудост то што је науимио да учини. Ипак, неколицина му

Пред упереном цеви нападача службеник банке био је немоћан.

Једне прохладне јесење ноћи 1912. године, дубоко у шумама Орегона, на земљи, крај ватре, спавала су шесторица људи. Главе су им почивале на седлима. Недалеко од њих стајали су њихови коњи.

Изненада, животиње се узнемирише. Најстарији од шесторице, старац седе косе и бркова, нагло збаци ћебе и скочи. Пушка која је дотле лежала поред њега већ му је била у руци. Неколико тренутака ослушкивао је и гледао у мрак. Године се у њему развијало чуло које га је и у ону упозоравало на опасност. Био је сигуран да га оно ни овог пута није преварило.

СТИГАО ЈЕ ЗАКОН!

Старац скрену поглед према коњима. Њихове начуљене уши и ударци копита о земљу говорили су да има некога у близини. Сигурно су опколењени.

— На ноге, момци! Стигао је закон! — викну својима.

И не чекајући да се ови лате оружја, поче да пуца у мрак. За неколико секунди придружили су му остали.

Из шуме им је одговорио плотун из десетак пушака. Двојица код ватре пали су смртно погођени. Остали су пуцали још неколико минута, а онда је старац схватио да је сваки отпор узалудан.

— У реду, предајемо се! — довикнуо је онима у шуми и наредио својим људима да баце оружје, пошто је и сам то учинио. Убрзо су око њихових руку шкљоцнуле лисице.

Приликом испитивања старац је збијао шале на рачун шерифа и месног затвора. Због његове снежноте косе, позних година и добродушног израза лица тешко да би било ко поверовао да је у питању пљачкаш поштанских кола, возова и банака Бил Мајнер, познатији под именом Стари Бил.

Према потерници коју

СВЕТЛЕЊИ МАЈМУН

МАЈМУНИ ИЛИ ПРИМАТИ (PRIMATES) СУ ЖИВОТИЊЕ НАЈСЛИЧНИЈЕ ЧОВЕКУ. ЖИВЕ УГЛАВНОМ У ТРОПСКИМ ИЛИ СУПТРОПСКИМ ПРЕДЕЛИМА АФРИКЕ, АЗИЈЕ И АМЕРИКЕ, ОБИЧНО У ЧОПОРИМА, РЕЂЕ САМИ ИЛИ У ПАРОВИМА. ИМА ИХ МАЛИХ КАО МИШ, А И ОГРОМНИХ, КАО НА ПРИМЕР ГОРИЛА КОЈИ МОЖЕ ДА БУДЕ ВИСОК 180 САНТИМЕТАРА. ЗБОГ ЖИВОТА НА ДРВЕЊУ ИМАЈУ РАЗВИЈЕНО ЧУЛО СЛУХА И ВИДА, ДОК ИМ ЈЕ ЧУЛО МИРИСА МАЊЕ РАЗВИЈЕНО. ХРАНЕ СЕ МЕШОВИТОМ ХРАНОМ, ПРЕТЕЖНО БИЉНОМ, А НЕКАД И ИНСЕКТИМА, ГУШТЕРИМА И ПТИЧИЦАМА. МАЈМУНА ИМА ОКО 200 ВРСТА, 57 РОДОВА И ДВА ПОДРЕДА: PROSIMIA — ПОЛУМАЈМУНИ И ANTHROPOIDEA — МАЈМУНИ.

PONGO PYGMAEUS или орангутан је човеколики мајмун који искључиво живи на дрвећу у шумама Југоисточне Азије (на Суматри и Калимантану). Орангутан, што на малајском значи „шумски човек“, током година се постепено претвара у карикатуру човека са дубоким борама на лицу, дебелим трбухом и смешно малим ногама. Тело му је покривено светлим црвенкасто-наранџастим крзном. Одрастао мужјак висок је од 1,35 до 1,90 м а тежак и до 250 кг, док је женка двоструко лакша. Орангутан се обично склања човеку са пута али уколико се ухвати као млад, а у узрасту кад већ може да се брине о себи, прилагодиће се човековом дому као и свако друго сироче. Вегетаријанац је али у заробљеништву једе све што и човек.

TARSIVS SPECTRUM или аветињски тарсијус живи у високим крошњама дрвећа или густо испреплетаним пузавицама великих шума на Суматри, Јави, Борнеу, Целебесу и Филипинима. Није већи од пацова и по свом општем изгледу делује аветињски. Над њушком су му огромне, округле очи које ноћу светле. Њушка је веома мала, стиснута између очију и малих уста, браде скоро и нема. Уши су му мале, голе и штрче са обе стране скругле главе са заравњеним теменом. Прсти на предњим и задњим удовима су веома дуги и танки, а сваки се завршава јастучастим задебљањем кружног облика. Сви прсти имају нокат, сем другог и трећег на задњим удовима који имају мале канџе. Припада бубоједима и креће се искључиво ноћу. Непријатељи су му сове.

ERYTHROCEBUS PATAS или хусарски мајмун живи у великим чопорима искључиво у Африци, у саванама и шипражјама јужно од Сахаре и северно од тропских шума. Претежно живи на тлу мада уме веома вешто да се вере по дрвећу. Припада групи дугорепих мајмуна, мада му је реп нешто краћи но у шумских мајмуна. Удови су му више слични псећим. Крзно му је црвенкасто-мрке боје, светлије на образима, гуши и трбуху. Сваштојед је и подједнако тамни све од гуштера до инсеката, а једе и траву, птичја јаја и мед.

CACAIAO RUBIAUNDUS или црвени уакари живи у чопорима у Јужној Америци, северно од Амазона, између Анда и масива Гијане и одатле на север ка долини Ориноко. Углавном борави у крошњама дрвећа а на земљу се спушта само да би сакупио опале плодове. Има дуго, чупаво проређено црвено крзно са огромним ружичастим стопалима и кратким патрљком репа. Ретка длака на глави подељена је по средини и пада преко великих голих ушију и мршавог лица што му даје несрећан израз. Тело му је веома мршаво, лице упало са упалим очима и истуреним јагодицама и прекривено кожом светлоружичасте боје.

PAN PANISCUS или бонобо шимпанза живи у јужним деловима базена реке Конго, у густим непроходним цунглама, због чега има мало смртних непријатеља. Суседи су му безбедне пустињске пругасте антилопе бонго и шумске жирафе скапи. Бонобо има округлу велику лобању без јако развијених надочних лукава, развијеније чело и њушку мало избачену напред. Мале уши, не јако ширска рамена и уска стопала су као у човека. Усне му нису црне као код осталих животиња већ црвене. Знатно је мањи од обичног шимпанза — тежак је око 45 до 50 кг. Креће се по земљи на полусавијеним ногама опирајући се при том на „руке“ али ноге, као и човек, исправља у коленима. Живи у групама од 2 до 25 мајмуна. Храни се биљном храном, а некад и инсектима.

ПЛАШИВИ ПОСЕТИОЦИ

Према писању неких америчких часописа, директор ЦИА Вилијам Колби има задатак да поднесе извештај о неидентификованим летећим објектима, такозваним НЛО, председнику Џералду Форду који је пре много година, као представник Конгреса за Мичиген, изјавио да амерички народ не зна праву истину о њима. Пентагон, наводно, такође има нове дужности: праћење НЛО и извештавање о њиховим акцијама у вези с нафтом! Још 1973. године ЦИА је отворено изјавила да се нека њена одељења баве праћењем транспорта нафте и непознатих феномена који следе ове транспортне. Годину дана касније генерал Џорџ Браун, један од врхунских људи у ЦИА, изјавио је пред Конгресом: „Чињеница је да су нам НЛО у Вијетнаму нанели много проблема.“

Ото Биндер, писац познат по својим делима о НЛО, тврди како има доказ да влада САД поседује тајно складиште података о НЛО, да има делове НЛО који су се срушили па чак и неколико неопштећених „ухваћених“ летећих тањира. Он каже да ЦИА користи замашна финансијска средства за постављање радара, специјалних детектора и камера с великом брзином снимања на важнијим нафтоводима. Чују се, чак, и гласине да влада САД врши пробне летове једног заробљеног НЛО и то негде у пустињи Неваде.

Колико има истине у томе а колико маште тешко је рећи. Тек, неки листови у САД непрекидно пишу о опасностима из свемира и износе при том „чињенице“. Да ли су оне измишљене или се заснивају на стварности — тешко је рећи.

Пре две године Галупов институт у САД купио је податке по којима петнаест милиона Американаца тврди да су видели летеће тањире а преко сто милиона људи верује да НЛО постоје. Стога није нимало чудно што амерички новинар Роналд Друкер најозбиљније поставља питање: Да ли странци из свемира заиста желе нашу нафту? Јесмо ли још далеко од тога да сазнамо праву истину или је та истина толико застрашујућа да је боље што је не знамо.

Ф

ренк Мороу, четрдесет седмогодишњи амерички пилот који надгледа огромне нафтоводе на Аљасци, често је слушао приче о летећим тањирима, али није у њих веровао. Одлучно је тврдио да је све оно што се прича о летелицама била из свемира само плод људске маште. Мороу, у ствари, није о томе много ни размишљао. А онда, у суботу 30. новембра 1974. године, један догађај несчекивано је уздрмао његову равнотежу према овим неидентификованим летелицама.

Нешто чудно на екрану

Тогда дана Френк Мороу је кренуо на усбијањени обилазак 817 миља дугг нафтовода (миља = 1609 м) Транс-Аљаска нафтоводног система ТАПС. Снег је падао и изгледало је да би могло доћи до невремена. Мороу је отишао колима по свог помосника Ричарда Хабиба и одвезао се са њим на аеродром.

— Мислиш ли да није опасно да летимо по оваквом времену, Френк. Упаднемо у олују — приметио је Ричард.

Френк Мороу је замишљено гледао у небо. Двоумио се, али снежне завесе нису биле тако густе да не би могли полетети.

— Опасно јесте — рекао је — али треба да проверимо да циви нису негде попуцале.

Ричард Хабиб је пошао за њим према авиону. Узлетели су тачно у 9 часова и 14 минута.

Осам миља западно од ТАПС-овог аеродрома Мерилин Ирли, дежурни контролор на торњу међународног аеродрома Енкориц, приметил је, тринаест минута пре него што су Мороу и Хабиб полетели, на екрану нешто чудно. Одмах је позвала свог шефа Џејмса Ренарда. На екрану се оцртавао облик потпуно различит од свих познатих модела авиона а кретао се некако чудно и невероватном брзином. Збуњени, Мерилин Ирли и Џејмс Ренард буљили су у екран не схватајући шта би то могло бити.

Они нас нападају!

Широм јужне Аљаске у то време стотине људи посматрале су светао предмет који се, на неколико

стотина метара изнад земље, кретао у диџ-цак линији.

У полицијским станицама непрекидно су звонили телефони. Неки од позивника тврдили су да та необична летелица проузрокује заустављање мотора у аутомобилима и престанак рада радио-апарата.

Шумар Едвин Риордан пријавио је да је видео неки летећи предмет дужине не око шест метара у преч-

ња и снажна ваздушна струја коју је проузроковао летећи тањир одбацили су авион у страну. Летео је сада без контроле.

Док се борио да поврати контролу над авионом, Мороу је чуо како Хабиб панично виче:

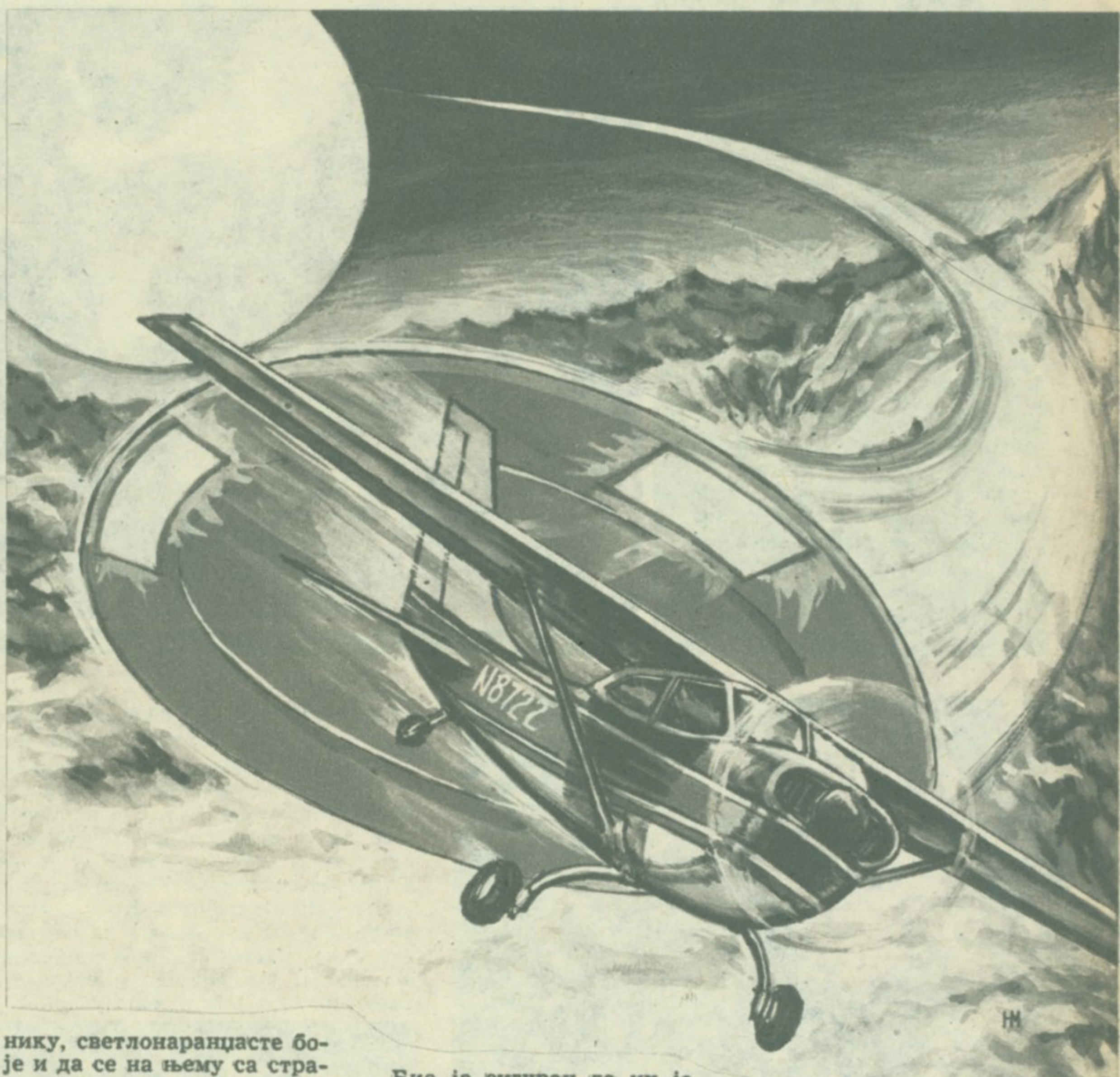
— Шта је ово?!

— Немам појма! — одговорио је Мороу смирујући авион. — Знам само да ћу покушати да што пре побегнем одавде.

роу покушао да умакне, летелица би неочекивано скренула и препречила му пут. А онда, потпуно неочекивано, летећи тањир се изгубио. Кад се Мороу окренуо, није га више било.

Радар у Енкорицу утврдио је да се НЛО изгубио са екрана тачно у 9.46.

Још у шоку и не верујући у оно што им се управо догодило, Мороу и Хабиб су се вратили и срећно

нику, светлоранцасте боје и да се на њему са стране налазе мали зарези који изгледају као отвори.

Френк Мороу је летео на висини од 1500 метара трудећи се да одржи контролу над авионом чија су крила подрхтавала на ветру.

— Мислим да би ипак требало да се вратимо — рекао је Хабибу. — Не можемо...

Није завршио реченицу. — Погледај! — прекинуо га је Хабиб. — Испред нас...

Френка су рефлекси изванредно служили и реаговао је у истом тренутку када је испред себе угледао сиромну масу наранцасте боје која је страховитом брзином јурила право на авион. Скрећући улево направио је најоштрију кривину у свом животу и — једва избегао летећи тањир. Оштар угао скрета-

Био је сигуран да их је неко напао.

Летећи тањир их је практично убрзавајући кретање. Могло је сада да га види сасвим јасно. Био је елипсастог облика а са стране је имао неке отворе. Емитовао је јаку наранцасту светлост.

— То је, изгледа, свемирски брод — рекао је уплашен. — Јер... тако нешто не може човек да направи...

Хабиб га је прекинуо: — Френк, па они нас нападају.

Ваш у том тренутку летећи тањир је на њих испалио хитац који је Мороу избегао у делићу секунде.

Пуних дванаест минута Френк Мороу и летећи тањир играли су се „жмурке“. Сваки пут кад би Мо-

спустили на аеродром у Валдезу где их је дочекала група људи који су видели НЛО. Френк Мороу се касније појавио и на телевизији, објављујући свету да сада верује у оно у шта је раније сумњао: да летећи тањир постоје.

„Можете ме сматрати лудим“ — написао је Френк Мороу у писму једном америчком листу, „али ја сам сигуран да НЛО стварно постоје и да долазе из свемира у непријатељска извиђања наших нафтоносних извора.“

Истог месеца примећено је још неколико НЛО и то близу нафтовода ТАПС-а! По свему судећи постоји

ИЗ СВЕМИРА

нека веза између летећих тањира и — нафте — пишу Американци.

Паника у Есиентауну

НЛО су се, наводно, почели појављивати у већем броју и показивати нову агресивност, у близини највећих светских нафтоносних центара. Трећег новембра прошле године у 23 часа и 40 минута стотине људи приметиле су НЛО-е како лете афричким небом у близини најбогатијих складишта нафте у Нигерији. Један од очевидаца је и тридесетогодишњи нигеријски инжењер за нафту Симеон Ембиболи.

Оставши до касно на југоистичном делу нафтоносног поља код Есиентауна, Ембиболи је закључавао метални орман у ком су чувани примерци тла добијени бушењем и спремао се да иде кући. Уморан после дугог рада, једва се вукао према свом „ландрсверу“. Сам, у тихој, тропској ноћи, у почетку није ни примећивао слаби звук струјања топлог ваздуха из над себе. Отворио је врата аутомобила и онда их је угледао. Изнад њега, на тамном небу без месеца, три осветљена предмета бешумно су клизила кроз ваздух. Док су се два задржавала у позадини, трећи, најближи спустио се на око двадесет метара изнад Земље. Био је велик као један огроман транспортни авион.

Ембиболи је следио. Летелица је имала облик тањира, са отворима са стране. Посматрао ју је са страхом све док се није зауставила тачно изнад њега. Осетио је да га је тај огромни предмет, или његов пилот, приметио, да је свестан његовог присуства и да га посматра... Желео је да побегне, да се сакрије. Али стајао је као прикован за земљу и буљио у масивни диск изнад себе.

То је немогуће

Онда се летећи тањир поново почео кретати, прво у страну а затим увис. Тек тада је паника сасвим савлада Ембиболија. Ушао је у кола, желећи само једно — да што пре побегне, али су му руке тако дрхтале да није могао да укључи мотор. Но то није дуго трајало. Покренуо је кола, решен да не испушта летећи тањир из вида. Али, није далеко стигао. Возе-

ћи преко 100 километара на час и гледајући у летелицу, није видео препреку на путу...

Девет часова после несреће пробудио се у болници. Јутарње новине већ су крупним словима објављивале новости о летећим тањирима.

Исте вечери у 23 часа и 44 минута група чувара нафтоносних поља видела је формацију од три летећа тањира. У Есиентауну, недалеко од рафинерије, примећено је чак 12 НЛО. Шест минута касније Ричард Наидел, пилот Пан Америкеновог авиона на лету 186, приметио је ове летеће тањире како се чудно а брзо крећу. Касније

је изјавио једном новинару: „Гледао сам нешто што није могло бити стварно, није могло да постоји...“

Земље произвођачи нафте, верује се, постале су центар драматичног и узнемирујућег повећања броја НЛО. И, све више, људи који се баве овим послом озбиљно се баве мишљу да

странци из свемира могу бити заинтересовани за изворе нафте на Земљи и да, можда, чак планирају један свеопшти напад.

„Најновији догађаји показали су колико ми за-

висимо од нафте“ — каже Ричард Пеншн из Организације за проучавање ових непознатих феномена. „Свако биће са друге планете би, природно, тражило нашу најслабију тачку. Једино што још не знам јесте: да ли су они стварно непријатељски расположени. Скоро да мислим да се они нас, у ствари плаше. Ми смо од нашег света направили једну чудну збрку, са ратовима на свим крајевима планете, и ти странци можда мисле само на то како би се заштитили од наше глупе тежње за насилијем...“

Одакле долазе?

Луис П. Гир, тридесет деветогодишњи астронм из Вашингтона који је од 1968. године прикупио податке о 1.016 летећих тањира, сматра да странци из свемира „процењују“ наше количине нафте да би их могли уништити да људска раса не би постала превелика претња за њих. Он је, такође, у приличној мери, убеђен да влада САД покушава да прикрије све ово.

Гир је упознат са извештајима о НЛО, са подацима радио-телескопа и спектроскопа и ови су га убедили да НЛО потиче из система звезде Проксима Кентаури удаљене од Земље око девет хиљада трилиона миља. Он, такође, верује да странци имају базу на Фобосу, једном од два Марсова месеца (ову теорију подржавају и неки научници као др Карл Сеган са Корнел универзитета). Исто тако, Гир сматра да у свемиру, близу Земље, странци имају „усидрене“ своје велике свемирске бродове од којих се, као од мајке, одвајају мањи бродови и лете према Земљи — а те мање бродове ми смо назвали летећим тањирима или НЛО. Они, по Гиру, имају посаду од два до шест хуманоидних бића, покрећу се течним ракетним горивом и — наоружани су! Ову чињеницу он доказује бројним случајевима када су војни авиони били оборени непознатим објектима.

У овом тренутку више нико у Америци не говори да је тако нешто немогуће.

Инжењер Симеон Ембиболи посматрао је са страхом необичну летелицу све док се није зауставила тачно изнад њега.

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

Млада девојка јахала је на огромном коњу преко пространог трга, праћена свитом добро наоружаних војника и грајом запањених грађана.

У мају 1436, тачно пет година после драме на тргу Вје Марше, на сам дан када је спаљена осамнаестогодишња Јованка Орлеанка, градићем Руаном брзо се проширила невероватна вест.

— Орлеанка се вратила! Зар нисте чули? — дошаптавали су се људи ни сами не верујући у то.

Једна млада девојка јахала је на огромном коњу преко пространог трга, праћена свитом добро наоружаних војника и грајом радозналих грађана. Већ на први поглед људи су у њој препознали Јованку Орлеанку. Свака сумња била је искључена, јер су поред девојке ишла свима позната браћа националне јунакиње, старији Пјер коме је краљ дао звање племића и млађи Жан или Жанет како су га често звали.

Девојка је била обучена у мушко одело и као некада љубазно се обраћала окупљеном народу. Сваки човек хтео је да је дотакне и лично се увери да је заиста жива. Помно су слушали њене речи и плакали од среће што се њихова јунакиња вратила.

Ипак, сна је вешто избегавала одговор на једно питање. Када су тражили да им објасни шта се пре неколико година десило у Руану и да ли је кроз неки тајни ходник побегла са ломаче, девојка им је лаксонски одговорила како су јој њена „моћ“ и безгранична љубав према Француској помогли да се поново врати.

НА ЛОМАЧУ!

Жан д'Арк или Девица Орлеанска, како су је Французи звали, код нас позната као Јованка Орлеанка, пореклом из сељачке породице, на најсветлији начин ушла је у историју.

Француска је била тада у стогодишњем рату са Енглезима коју су желели да доведу свога краља на француски престо. Француски престолonasледник Шарл VII уживао је подр-

ЧУДО У РУАНУ

ПРЕМА СТАРИМ ЗАПИСИМА, НЕКОЛИКО ГОДИНА ПОСЛЕ СПАЉИВАЊА НА ЛОМАЧИ, ЈОВАНКА ОРЛЕАНКА СЕ УДАЛА И РОДИЛА ДВОЈЕ ДЕЦЕ!

шку народа који се већ 92 године борио против освајача.

Почетком 1429. године млада пастирица родом из Домремија ступа у војску и убрзо јој краљ поверава записведиштво над одредом од 800 људи. Иако млада и невешта у руковању оружјем, Јованка је храброшћу и патриотским заносом бодрила људе и ускоро ослободила Орлеан. После неколико узастопних победа над Енглезима повела је краља на крунисање у Ремс.

Уз пут су је заробили Бургунђани, припадници странке домаћих великаша иначе присталице енглеског краља. Ускоро су је продали непријатељу. Енглези су ликовали што су се домогли те „чудовишне девојке“ која је две године пркосила њиховој моћи и доприносила њиховим највећим поразима. Зато су енглески освајачи одлучили да јој не суде сами. Знали су да ће казна бити страшнија ако је предају црквеном суду, коме народ није смео да приговори. Инквизиција, како се звао суд католичке цркве, била је у то доба неприкосновени делилац правде. Као што су Енглези очекивали, свештеници су је прогласили за вештицу и 30. маја 1431. године одредили за дан извршења смртне пресуде.

Та девојка, скоро дете, чије су задивљујућа интелигенција и чистота духа сдусовљавале људе њеног времена није хтела да тражи милост. Храбро се попела на ломачу. Високо уздигнуте главе и без опира-

ња дозволила да је вежу за стуб и запале ватру испред њених ногу.

СУВИШЕ ДИМА

Окупљени људи на тргу Вје Марше нису могли да јој помогну. Јадиковали су, очајнички се ударали и по дизали поглед према небу, јер је црква проповедала како само она може да спасе осуђеницу. И, наравно, спаљена је девојка која је током свог кратког живота постала легенда.

У граду се шапутало како се извршење пресуде збило под чудним околностима. Тврдило се да је приликом спаљивања било сувише дима, тако да Јованкино лице није могло добро да се види. Осим тога, када је ломача догорела, преко девојчиног тела стављен је жар, а pepeo пажљиво сакупљен и бачен у Сену. Јер Енглези су се бојали да ће га очајни грађани узимати као талисман. Тако је непријатељ избрисао последњи траг који је сведочио о постојању те храбре девојке.

О овоме постоји више записа. Међу њима је и један неког свештеника из Руана, који је у свој дневник забележио:

„Енглези хтедоше да са себе сперу срамоту, и проширише вест како Јованка није мртва и да је уместо ње умрла нека друга жена. Јер после спаљивања те јадне девојке, преко њеног измученог тела посут је

жар те је чак ни представници инквизиције не виде-ше мртву.“

А онда када се најмање очекивало, Јованка се вратила у Орлеан.

Почела је да путује по земљи и посећује сва места кроз која је прошла пет година раније. Дочекивали су је уз највеће почасти и на сваком кораку народ се трудио да јој што више угоди. Изражавали су тако своју огромну љубав.

Ускоро се Јованка удала за неког Роберта Армеца, скромног племића без наоружаних прихода али вискотог порекла. Од тог третутка та млада девојка представљала се као Јованка Армец и нека унутрашња срећа блистала је на њеном лицу.

НАГРАДА ЗА ХРАБРОСТ

У то време краљ Шарл VII чуо је да је „провиђење“ вратило девојку борбеног духа. Јавно је изјавио како ће доћи у Орлеан да јој лично захвали за све оно што је она учинила за њега стављајући свој живот на коцку.

Чим је то чула Јованка је, не обавештавајући никог, отишла из града. Протекле су недеље, месеци, прошле су три године, а сна се није појављивала. Са разних страна стизале су вести како је виђена у Немачкој, затим у Риму, да се у Италији задржала дуже време, како је стигла у Луксембург

И најзад, 28. јула 1439. године, Јованка се поново вратила у Орлеан. И нико није посумњао у њен идентитет, иако је овај пут нису пратила њена браћа. Није се бунила што је називају Девицом, мада је већ неколико година била удата и имала двоје деце. Нудили су је најбољом храном и вином трудили се да јој испуне све жеље. И, на крају, да би јој захвалили што их је почастовала својим присуством даровали су јој 210 ливри. Била је то награда за све оно што је учинила приликом ослобођења Орлеана.

ВЕЛИКА ЗАБЛУДА

Али једног дана, усред те идиле, Јованка је нестала. Гласине о доласку краља утицале су да „ослободилац Орлеана“ побегне. У тој журби успела је само да понесе сав новац и скупе поклоне.

Ипак, име те жене још једном се спомиње. После извесног времена појавила се у Паризу и тада је записано у париском листу „Журнал д'ен буржуа“: „У великој заблуди људи су слепо веровали да је то права Јованка. Одвели су је на Универзитет и у Парламент, погигли је на камено узвишење и свима је показали...“

Двадесетак година касније потврђено је да је та жена, удовица Роберта Армеца, била обична варалица, која се затим преудала и добила презиме Дувје.

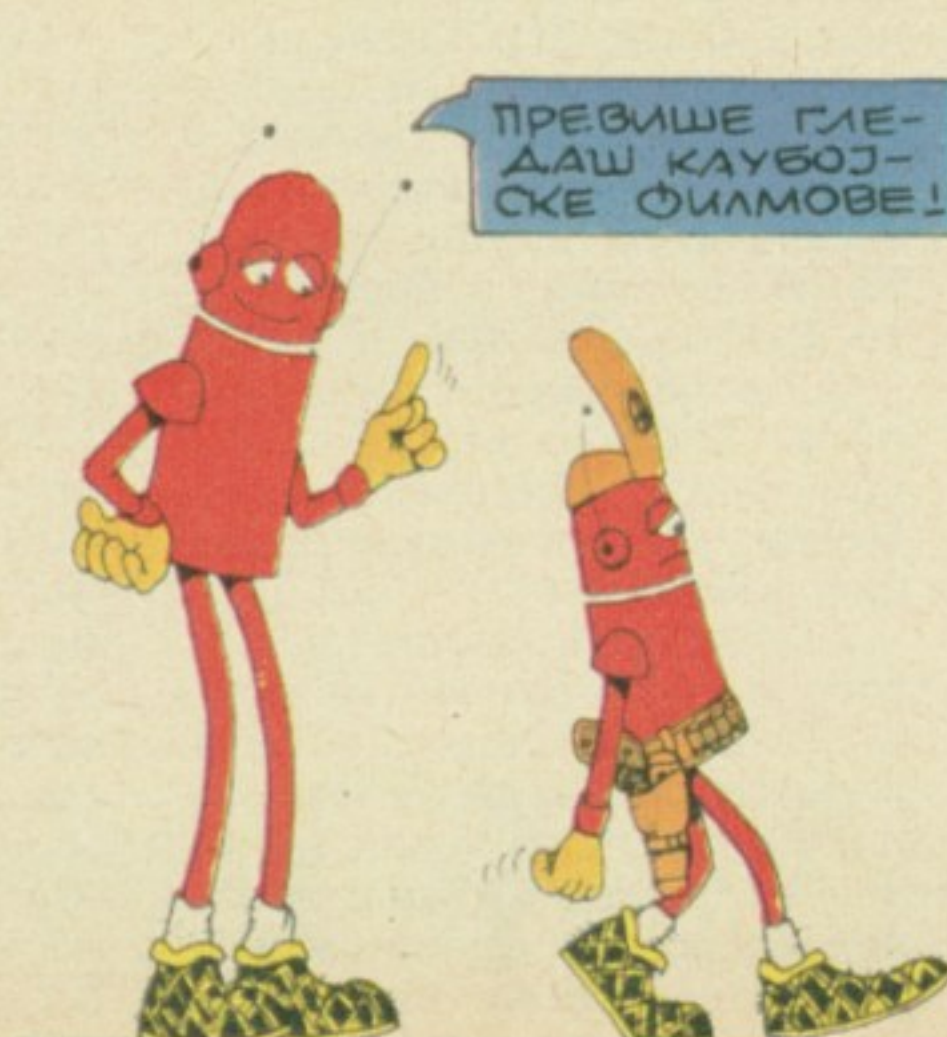
Касније, било је још жена које су се лажно представљале као славна Јованка Орлеанка. То је био веома уносан посао коме су се досетили сиромашна браћа Јованке Орлеанке да би на тај начин стекла иметак.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

ФАНТОМ:

ОСТРВО

ПАСА

ДОГОДИЛО СЕ ТО
ПРЕ ЧЕТИРИ ВЕКА...

ЧОВЕКА КОЈИ
ЈЕ ЈЕДИНИ ПРЕЖИ-
ВЕО ГУСАРСКИ НА-
ПАД ВОДА ЈЕ ИЗ-
БАЦИЛА НА ОБАЛУ
БЕНГАЛСКОГ ЗАЛИВА...

ПРВИ ФАНТОМ
СЕ ТАДА ЗАКЛЕО...

СВОЈ ЖИВОТ
ПОСВЕТИЋУ
БОРБИ
ПРОТИВ
НАСИЉА
И НЕ-
ПРАВДЕ!

ЊЕГОВИ СНОВИ
СУ ГА СЛЕДИЛИ
ПА СУ ДОМОРОЦИ
ВЕРОВАЛИ ДА ЈЕ ТО
ИСТИ ЧОВЕК КОЈИ
ЈЕ БЕСМРТАН...

ДУХ КОЈИ ХОДА
НИКАД НЕЋЕ УМРЕТИ!

ЗВАЛИ СУ ГА
ЈОШ И
ГОСПОДАР
ЏУНГЛЕ!

НЕКОЛИКО
МИЉА ДАЛЕКО
ОД ОБАЛЕ БЕН-
ГАЛСКОГ ЗАЛИВА
НАЛАЗИ СЕ
ПУСТО
ОСТРВО...

ЗОВУ ГА ОСТРВО
ПАСА ЈЕР СУ
НЕКАДА ДОМОРО-
ЦИ ОВДЕ ДОВОДИЛИ
ПСЕ ЛУТАЛИЦЕ...

ЗБОГ НЕДОСТАТ-
КА ХРАНЕ ПСИ
СУ УНИШТИЛИ
ЈЕДНИ ДРУГЕ...

ОСТРВО ЈЕ
ОСТАЛО ПУСТО
СВЕ ДО САДА...

ДВОЈЕ МЛАДИХ
ПРОВОДЕ МЕДЕНИ
МЕСЕЦ КРСТАРЕЋИ
БЕНГАЛСКИМ
ЗАЛИВОМ...

КОЈЕ
ЈЕ
ОВО
ОСТРВО
?

ПОГЛЕ-
ДАЈ
НА
МАПИ
?

ЗОВЕ
СЕ
ОС-
ТРВО
ПАСА
?

ПУСТО
ЈЕ И
БЕЗ
ВОДЕ!

АЛИ
ИМА
ДИВНУ
ОБАЛУ!
ОБИ-
БИМО
ГА!

БАШ
ЈЕ
УЗБУД-
ЉИВО!

ПАЗИ,
ПРЕВРНУ-
ФЕМО
СЕ!

МОЖДА СМО
МИ ПРВИ КРО-
ЧИЛИ НА ОВО
ОСТРВО!

КАКВО
ДИВНО
МЕСТО,
ЦИМЕ!

ОГРАДА!
МИСЛИО
САМ ДА
ЈЕ НЕНА-
СТАЊЕНО
!

ИДЕМО ДА
ВИДИМО
ШТА ЈЕ ТО!

ОВАЈ
ГАЛЕБ
КАО
ДА СЕ
УСТРЕ-
МИО
НА
НАС!

ЗАШТО
ИМ ЈЕ
ПОТРЕБНО
СВЕ ТО
ОБЕЗБЕ-
ЂЕЊЕ?

ЖЕЛЕ
ДА
ДРЖЕ
У ТАЈ-
НОСТИ
СВОЈ
ИЗУМ?

FALK & BARRY
6-17

ХЕЛМ ИМ ЈЕ
ИЗНАЈМИО
ОСТРВО И НЕ
ТИЧЕ ГА СЕ
ШТА ОНИ
РАДЕ?

НАС
СЕ
ТИЧЕ?

ДОМОРОЦИ СУ СЕ ВЕЋ
ИСКРЦАЛИ НА ОСТРВО ПАСА...

КА-
КАВ
СНА-
ЖАН
ГЛАС?

НЕКИ
ЏИН?

ГУБИТЕ
СЕ
ОДАВДЕ!

ЗБУЊЕНИ
СУ? ВЕКО-
ВИМА ЈЕ ОВО ОСТР-
ВО НЕ НАСТАЊЕНО...

НАПУСТИТЕ
ОСТРВО!

НЕ ЗНАЈУ
ЕНГЛЕСКИ И ЗАТО
СУ ЈОШ ТУ...

УПО-
ЗОРЕНИ
СТЕ!

ТАКАВ
ГЛАС
МОЖЕ
ДА
ИМА
САМО
ЏИН?

НЕ БОЈЕ СЕ ЈЕР СУ НАОРУЖАНИ...

ПОСЛЕДЊЕ
УПОЗОРЕЊЕ!
ОДЛАЗИ-
ТЕ!

ВОЛЕО
БИХ ДА
ВИДИМ
ТОГ
ДИВА?

И
ЈА?

КАКО
ЛИ
ИЗГЛЕ-
ДА?

ПРИВАТНО
ВЛАСНИШТВО
НЕ ПРИБЛИ-
ЖАВАЈ СЕ
ВИСОК
НАПОН

FALK & BARRY
6-18

ЧУЈЕТЕ
ЛИ?
ОДЛАЗИ-
ТЕ!

ЏИН
ИЗГЛЕДА
ЖЕЛИ
ДА
РАЗГО-
ВАРА С
НАМА?

ЗАШТО
СЕ НЕ
ПОЈАВИ?

КАД
БИСМО
МОГЛИ
ОВО
ДА
ПРОЧИ-
ТАМО?

ПОПЕЋУ
СЕ НА
ОГРАДУ
И ОСМО-
ТРИТИ?

ПАЗИ?

НЕ БОЈИМ СЕ?
НОСИМ ФАНТОМОВ
ЗНАК?
АААААА?

3333

!?!
!?!
ААААА!

ИЗГОРЕО
ЈЕ?

ПРИВАТНО
ВЛАСНИШТВО
НЕ ПРИБЛИ-
ЖАВАЈ СЕ
ВИСОК
НАПОН

НЕВЕ-
РОВАТ-
НЕ
СТВАРИ
СЕ
ОВДЕ
ДОГА
ЂАЈУ?

МОРАМО
ОБАВЕСТИ-
ТИ ФАН-
ТОМА О
ОВОМЕ?

ЈА БУ
ПРЕСКО-
ЧИТИ
ОГРАДУ?

FALK & BARRY
6-20

СНАЖНИ ДОМО-РОДАЦИ ПОЈУРИО ЈЕ КА ОГРАДИ С КОП-ЉЕМ У РУЦИ...

УСКОРО ЋЕМО САЗНАТИ КО ЈЕ ОН И КАКО ИЗГЛЕДА!

НЕ РА-ЗУМЕМ СВУ ТУ БУКУ ОКО ТЕ ФАБРИКЕ САРДИНА!

ПУЦАЛИ СУ НА СЛУ-ЧАЈНЕ ПРО-ЛАЗНИ-КЕ!

КРЕБ АДВО

ЕВО ТОГ КОП-ЉА?

ПРО-НАЈИ ЋУ ЈА ТОГ ДИВА?

ОДЈЕДНОМ СЕ ЗАЧУО ПУЦАН...

БАМ!

АХ?

FALK & BARRY 6-22

УЖАСАН СТРАХ СЕ ВИДЕО У ЊИХОВИМ ОЧИМА...

ПАО

МОЖДА СУ МОРАЛИ ДА ПУЦАЈУ?

ПРОВЕ-РИЋЕМО ТО?

СВИ ДОМОРОЦИ НОСЕ НА СВОЈИМ ШТИТОВИ-МА ЗАШТИТ-НИ ЗНАК ФАНТОМА...

ПОГЛЕ-ДАЈТЕ ОВАЈ ЗНАК?

ЗАР НЕ ЗНАТЕ ШТА ОН ЗНАЧИ? НЕ ПУЦАЈ-ТЕ?

БЕ-ЖИМО У КАЛУ?

ВРАТИМО СЕ ПО НАШЕГ ДРУГА?

НЕ СМЕМО ДА ПРЕСКОЧИМО ОГРАДУ?

ТОПО-ВИ?

БУУМ!

У ПАНИЧНОМ СТРАХУ СУ НАПУСТИЛИ ОСТРВО ПАСА...

БУУМ!

ОКО ЊИХ СУ ПРАШТАЈЕ ГРАНАТЕ

FALK & BARRY 6-25

ШТА СЕ КРИЈЕ ИЗА ОВЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ОГРАДЕ?

ИЖАВАЈ СЕ ВИСОК НАПОН

ШТА СТЕ НАУМИЛИ ПУКОВ-НИЧЕ?

ПОЗОВИ-ТЕ РИГСА? ОН ЈЕ ПРАВНИК?

НЕКОЛИКО САТИ КАСНИЈЕ
КАДА СУ СТИГЛИ КУБИ...

КАКАВ
ГЛАС
ИМА?

ОГЊЕНА
ОГРАДА?

ПУЦАЛИ
СУ НА
НАС?

ИЗ
ТОПО-
ВА?

ВЕСТ СЕ МУЊЕВИ-
ТОМ БРЗИНОМ ШИ-
РИЛА ЏУНГЛОМ...

ОСТРВО ПАСА!
ДИВ! ОГЊЕНА
ОГРАДА!

...И СТИГЛА
ЈЕ И ДО
ФАНТОМА...

ДИВ
НА
ОСТРВУ
ПАСА?

© King Features Syndicate, Inc. 1963. All rights reserved.
FALK & BARRY
6-26

У СЕЛО
ЛОНГО
СТИГАО ЈЕ
ГОСПОДАР
ЏУНГЛЕ?

ФАН-ТОМ?
ФАН-ТОМ?

ДОТАКАО
САМ
ОГРАДУ И
ОПЕКАО
СЕ?

ЧУЛИ
СМО
ГЛАС
ТОГ
ДИВА?

НИСМО
РАЗУМЕЛИ
НИ
РЕЧ?

ЖЕ-
ЛИМ ДА
ЧУЖЕМ
ШТА
СЕ СВЕ
ДОГОДИ-
ЛО НА
ОСТРВУ
ПАСА?

ПОКАЗАЛИ СМО
МУ ТВОЈ ЗНАК
АЛИ ЈЕ ОН И
ДАЉЕ ПУЦАО?

ВРАТИЋЕ-
МО СЕ НА ТО
ОСТРВО И
УНИШТИТИ
ДИВА?

НЕ?

ВАШИМ
КОПЉИМА
СЕ НЕ
МОЖЕТЕ
ОДУПРЕТИ
ТОПО-
ВИМА?

СВЕ
ЈЕ
ТО
ТАКО
ЧУДНО?

ЈА БУ
ИСПИТАТИ
ЧИТАВ
СЛУЧАЈ?

ФАН-ТОМ?
ФАН-ТОМ?

У ШТАБУ ШУМ-
СКЕ ПАТРОЛЕ...

ПОКУШАЈ ДА
САЗНАШ СВЕ
О ТОМ
БАВОЛСКОМ
ОСТРВУ,
РИГС?

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ЗАИСТА
НЕ РАЗУМЕМ?
ОСТРВО ТРЕБА
ДА ЈЕ НЕ-
НАСТАЊЕ-
НО?

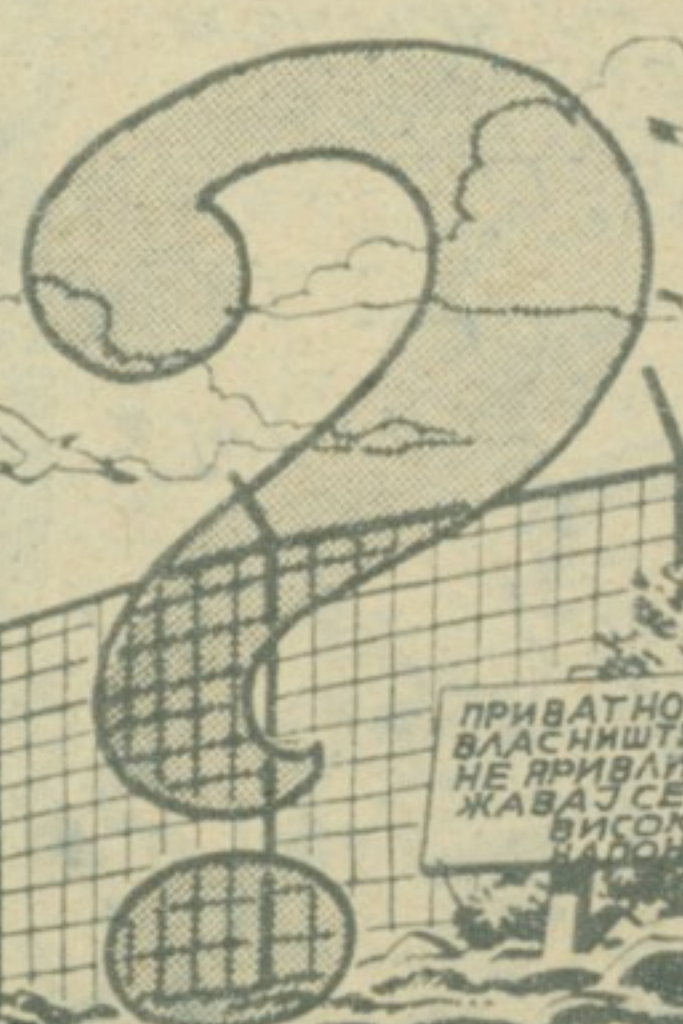

ОГРАДА
МОРА
ДА ЈЕ
ЕЛЕК-
ТРИЧНА?

КО ЛИ СЕ
КРИЈЕ
ИЗ
СВЕГА
ТОГА?

© King Features Syndicate, Inc. 1963. All rights reserved.

ПРИВАТНО
ВЛАСНИШТВО
НЕ ПРИВАЈ
ЖАВАЈ СЕ
ВИСОК

ШТА
СИ
САЗ-
НАО,
РИГС?

ОСТРВО
ПАСА
НИЈЕ
ПОД
КОНТРО-
ЛОМ
ШУМСКЕ
ПАТРО-
ЛЕ?

ВЕГ
ГОДИНАМА
ПРИПАДА
ПОРОДИЦИ
ХЕЛМ?

ПИТАМ
СЕ ШТА
БЕ НАШ
ЗАПОВЕДНИК
РЕФИ О
ТОМЕ?

КО?

ПРВО ДА
ВИДИМ ШТА
ШУМСКА ПАТРО-
ЛА ЗНА О ТОМ
ОСТРВУ?

ВИДИ СЕ ДА СИ НО-
ВАЈЛИЈА? ОВДЕ НИКО
НЕ ПИТА КО ЈЕ НАШ
ЗАПОВЕДНИК - ЈЕР ГА
НИКО НЕ ПОЗНАЈЕ?

ТАКО ЈЕ
ТО ЈОШ
ОТКАДА ЈЕ
СТВОРЕНА
ШУМСКА
ПАТРОЛА
ПРЕ ТРИСТА
ГОДИНА?

?

ОВО ЈЕ
ЊЕГОВА
КАНЦЕ-
ЛАРИЈА?
САМО ЈА
ИМАМ
КЉУЧ?

ЧИМ
НАМ
ПОШАЉЕ
НЕКУ
ПОРУКУ
ОВА СИЈА-
ЛИЦА СЕ
УПАЛИ?

И
ШТА
ОН-
ДА?

УПА-
ЛИЛА
СЕ!

ОВО ЈЕ УВЕК НАЈ-
УЗБУДЉИВИЈИ
ДАН У ШТАБУ
ШУМСКЕ
ПАТРОЛЕ...

ШТА ЛИ ИМА
ДА НАМ
САОПШТИ?

!!

САЧЕКАЈ-
ТЕ МЕ ТУ?
НИКО НЕ
СМЕ ДА
УБЕ СЕМ
МЕНЕ?

НЕМА
ПРО-
ЗОРА?

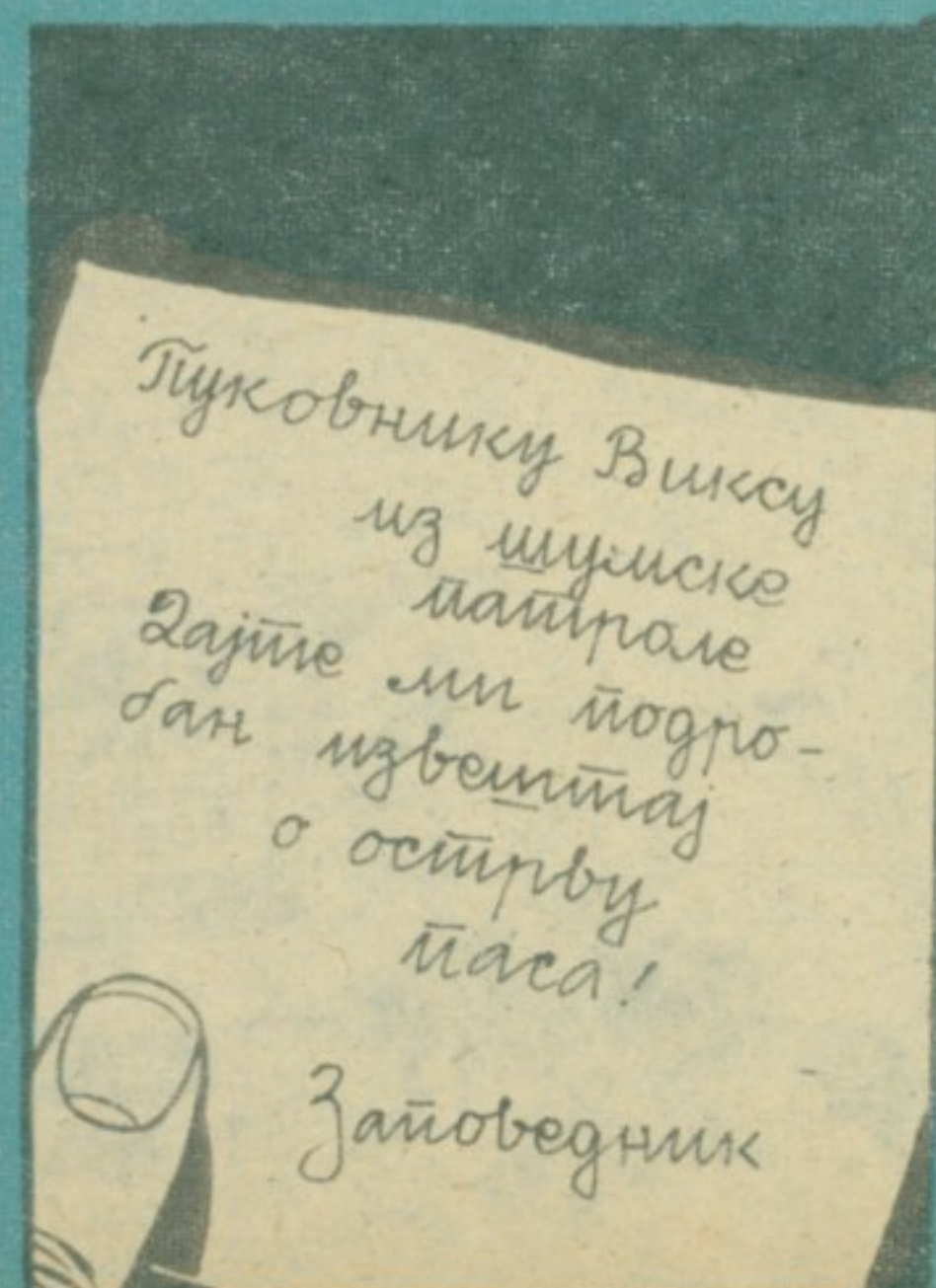
НАРЕДБЕ
ОД НАШЕГ
ЗАПОВЕД-
НИКА
ПРИМАМО
У ОВОМ
СЕФУ?

САМО
ЈА
ЗНАМ
КОМБИ-
НАЦИЈУ?

ХММ?
КАКО ЈЕ ВЕГ
УСПЕО ДА ТО
САЗНА?

?

Пукловнику Виску
из шумске
патроле
Дати ми подро-
бан извештај
о острву
Паса!

Заповедник

КАКО
СТИЖУ
НАРЕДБЕ
У СЕФ?

НИКО
ТО
НЕ
ЗНА
РИГС?

TALK & BARRY 7-4

МОЖДА БИСМО
МОГЛИ ДА
ОТКРИЈЕМО
АЛИ НЕ
ПОКУША-
ВАМО?

ЗАКЛЕ-
ЛИ СМО
СЕ ЗА-
ПОВЕД-
НИКУ
НА ВЕР-
НОСТ...

ПАС!

...ЧИМ СМО
ПРИСТУПИ-
ЛИ ШУМСКОЈ
ПАТРОЛИ?

А
САДА
НАПИШИ
ИЗВЕШ-
ТАЈ О
ОСТРВУ
ПАСА?

?

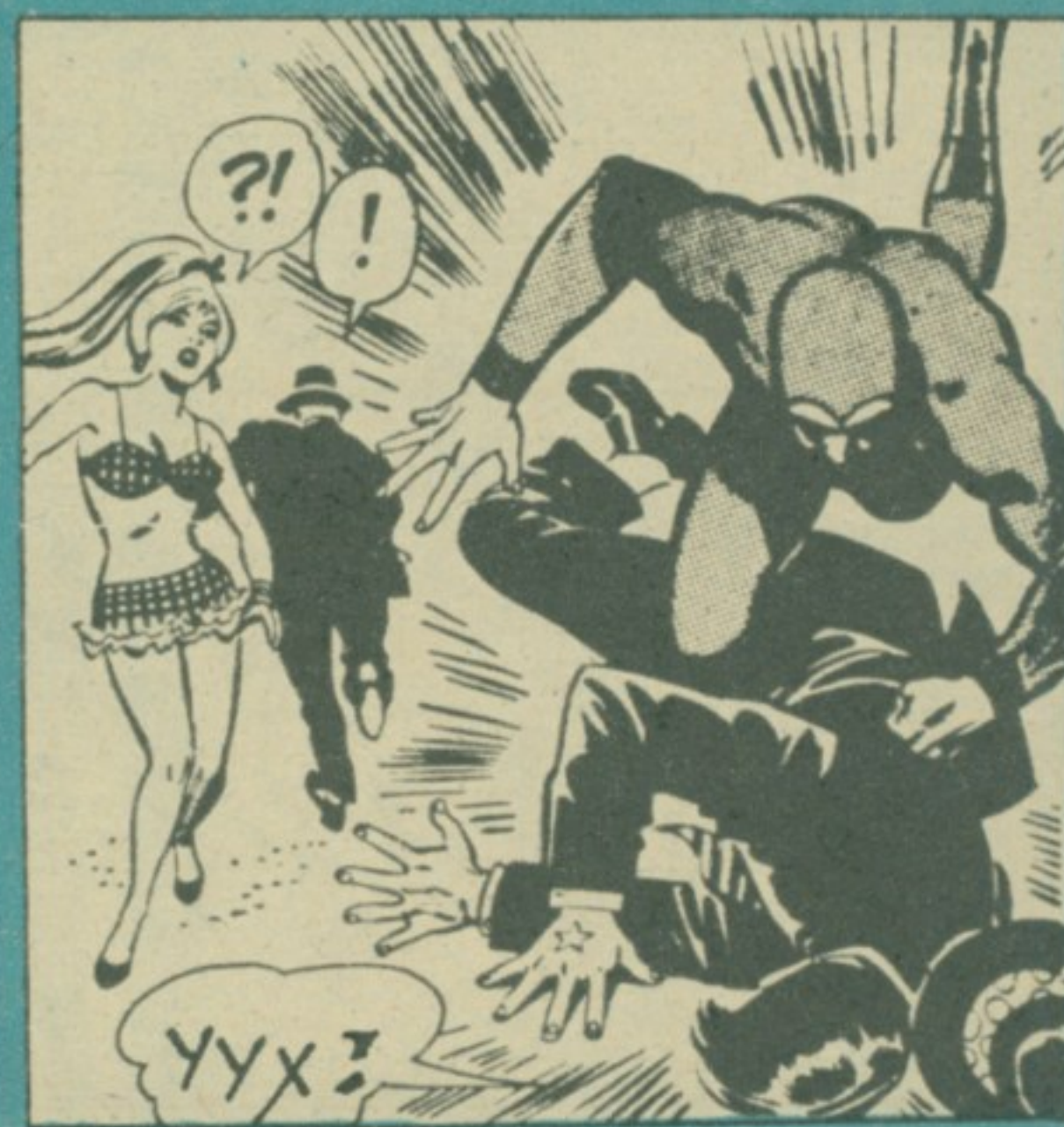

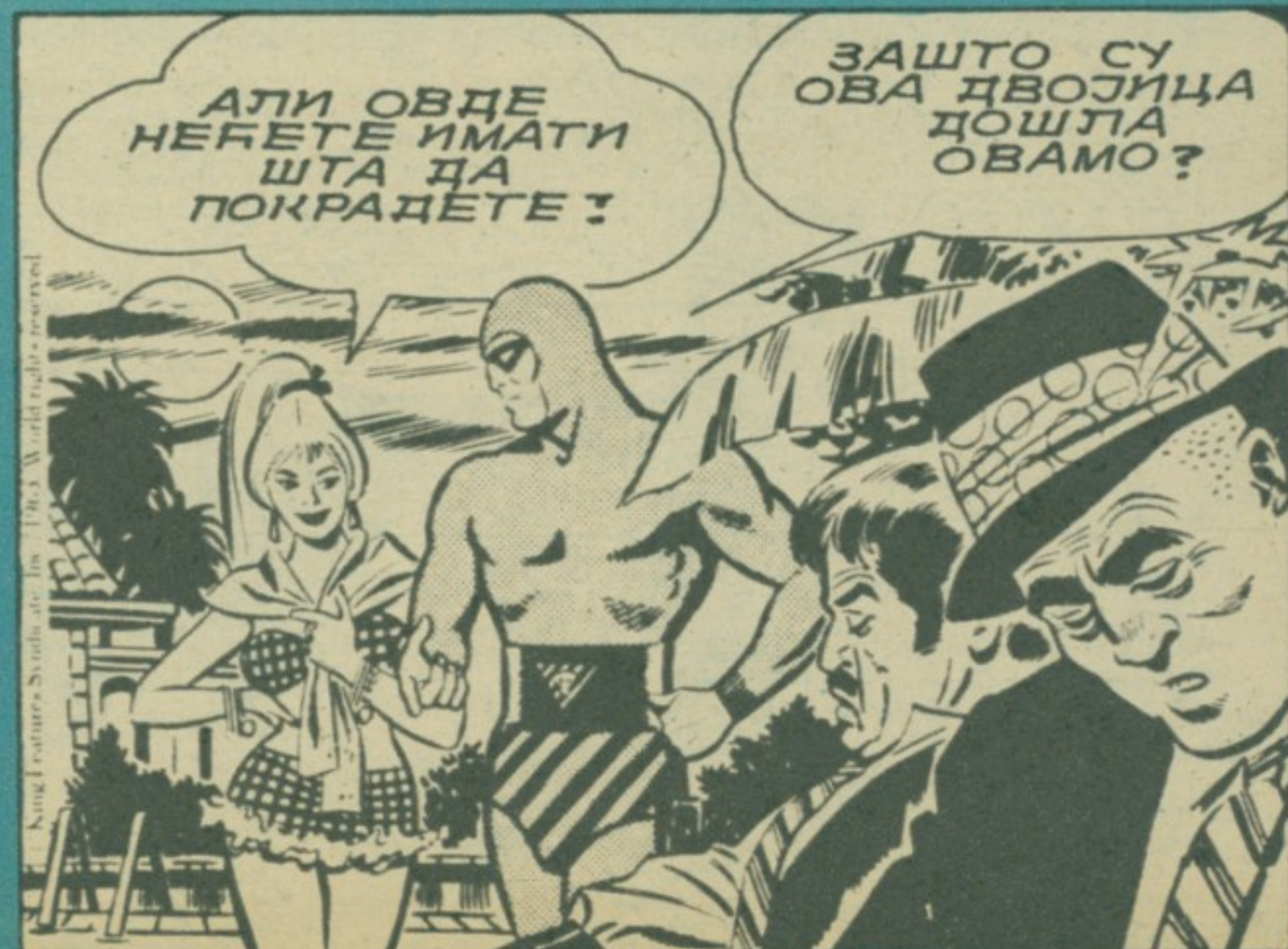

НЕ ЗНАМ!
АЛИ САМ СВЕ ВИШЕ
СИГУРНА ДА СТЕ
СЕ ВИ И ГУЛИ
ДОГОВОРИЛИ ДА
ОПЉАЧКАТЕ
ДЕДИНУ
КУБУ?

ВАРА-
ТЕ СЕ?

ЦЕНИС ЈЕ
ОДЈЕДНОМ
ПОЧЕЛА ДА
ВИЧЕ...

ДОСТА
МИ ЈЕ
СВЕГА!
ГУБИТЕ
СЕ ОДАВ-
ДЕ!

НИЈЕ НАВИКЛА НА
НАРЕЂЕЊА...

СЕДИТЕ
И НЕ
МРДАЈТЕ!

ДОШАО ЈЕ ДА
НАС ОПЉАЧКА,
АЛИ НИЈЕ ВАЖНО!
ОН ЈЕ ЧОВЕК
МОЈИХ
СНО-
ВА!

ДА?

ШТАБ
ШУМСКОЈ
ПАТРО-
ЛЕ

ПОШАЉИТЕ
НЕКОГ У
ХЕЛМОВУ
КУБУ ДА ПОКУ-
ПИ ДВОЈИЦУ
СУМЊИ -
ВИХ!

УТВРДИТЕ
КО СУ
ОНИ?

TALK
E.
BARRY
8-13

?!
King Features Syndicate, Inc. 1963. World rights reserved.

МОРАЋУ
ДА ИХ
ВЕЖЕМ
?

А ЈА САМ
ПОМИСЛИ-
ЛА ДА БЕТЕ
ТО УЧИНИТИ
СА МНОМ?

ТЕЛЕФОНИРАО
САМ ШУМСКОЈ
ПАТРОЛИ!
ОНИ ЋЕ
ИХ
ПОКУ-
ПИТИ!

ЈЕСТЕ
ЛИ ВИ
ЈЕДАН
ОД
ЊИХ?

МИСЛИМ...
ДА ЛИ
СТЕ
ПОЛИ-
ЦАЈАЦ?

ЦЕНИС,
ШТА
ЗНАТЕ О
ОСТРВУ
ПАСА?

TALK
E.
BARRY
8-14

ТИ И
ДОЈЛ
ЋЕТЕ ПО-
ЋИ ХЕЛ-
МОВОЈ
КУБИ?
ЗАПОВЕД-
НИК ЈЕ ТО
НАРЕДИО!

ЗАР
ЈЕ
ВЕЋ
НЕШТО
ОТКРИО
?

ДЕДА ЈЕ НЕКАДА БИО
СИРОМАШАН А ОНДА
СЕ ОДЈЕДНОМ ОБОГА-
ТИО
КАД
ЈЕ
ИЗ-
НАЈ-
МИО
ТО
ОС-
ТР-
ВО
?

ПОЗВАО
МЕ ЈЕ ДА
ОВАМО
ПРОВЕДЕМ
РАСПУСТ? ЧИМ
САМ СТИГЛА,
ОН ЈЕ НЕС-
ТАО!

НЕСТАО?

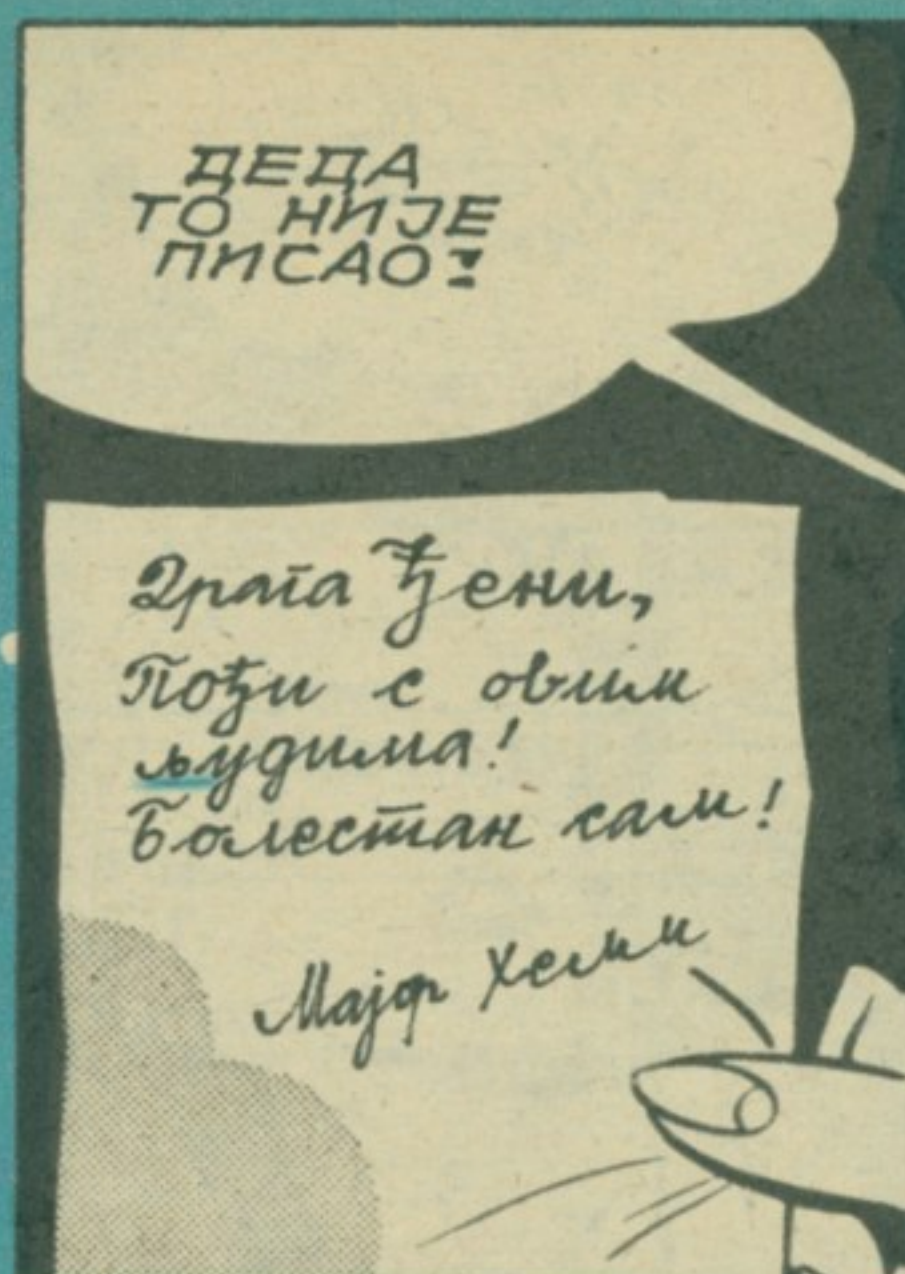
ПРОБУДИЛА
САМ СЕ
ЈЕДНОГ
ЈУТРА И ПРО-
НАШЛА ПОРУ-
КУ ДА ЈЕ
ОТПУТОВАО
У ЕВРОПУ!

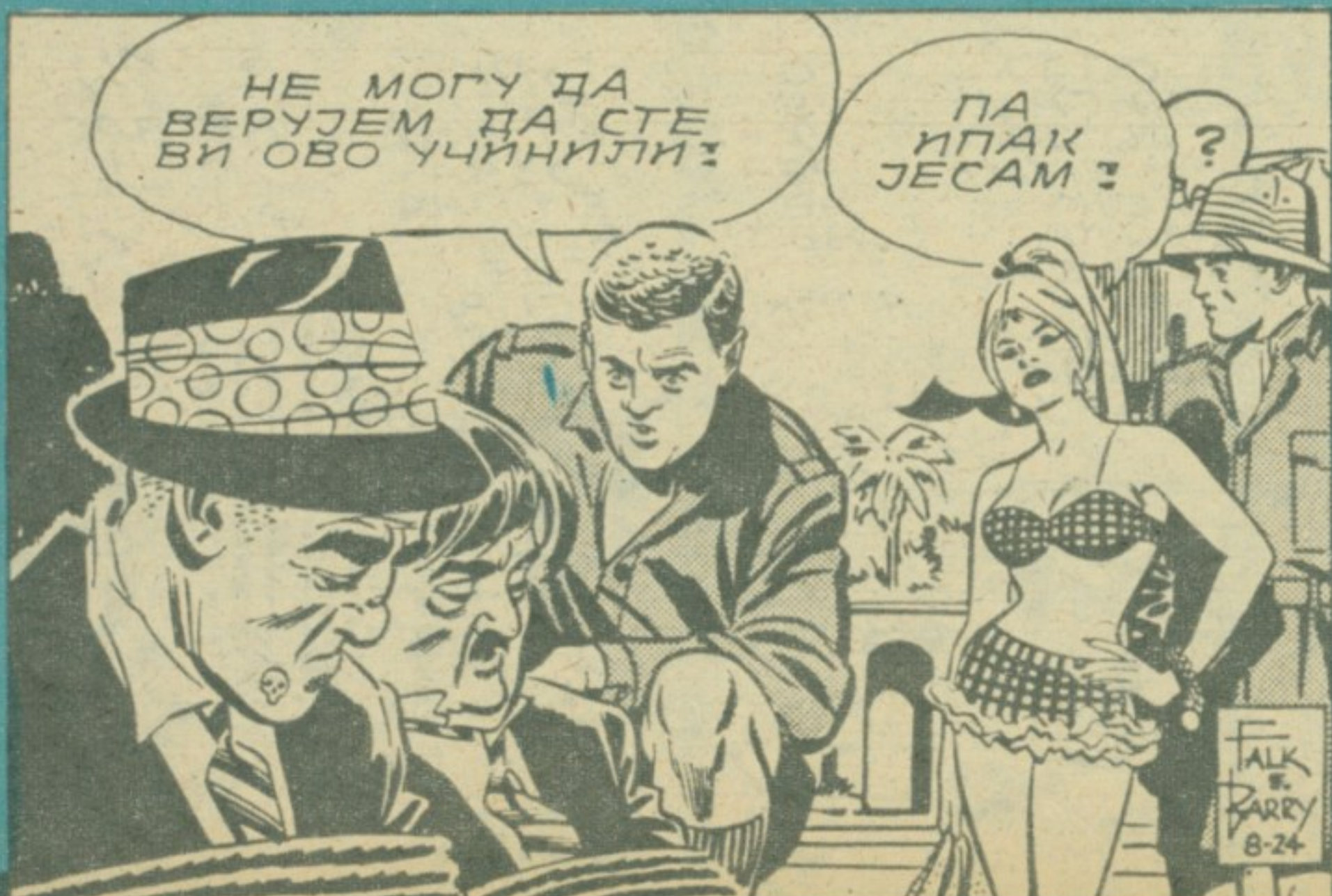
ИМА-
ТЕ ЛИ
НЕКИХ
ВЕС-
ТИ
ОД
НЕ-
ГА?

НЕ
ЗА-
ШТО
?

МИСЛИМ
ДА ЈЕ У
НЕВОЉИ!

ЗНАТЕ
ЛИ
МОЖДА
КО СУ ОНИ
И ШТА СУ
ХТЕЛИ?

ВЕРО-
ВАТНО
ДА
ПЉАЧ-
КАЈУ?

ПРЕТПОСТАВ-
ЉАМ ДА НИСУ
ДОШЛИ МЕНЕ
ДА ВИДЕ?

ОВАЈ...
ХМ?

ПОМОЗИ МИ,
РИГС, ДА ИХ
УБАЦИМ У
КОЛА?

ВИ
ОСТА-
ЈЕТЕ?

ДА,
ТАКЕО
ЈЕ НА-
РЕЂЕЊЕ?

ДА
ЛИ
ЈОШ
ЖЕЛИШ
ДА
СЕ
ЗАМЕ-
НИМО
?

ОВАЈ...
НИСАМ
БАШ
СИГУ-
РАН...

ДОЈЛ,
ШТА СЕ
ТО ТАМО
ДОГА-
ЂА?

НИШТА,
ПУКОВ-
НИЧЕ!
ЕВО
ДОЛАЗИМ?

НЕ ЗАБО-
РАВИ ДА
ОТПЕВАШ
УСПА-
ВАНКУ,
РИГС?

ШТА
ОН ТО
ГОВО-
РИ?

ХМ...
ОВАЈ...
САМО
СЕ
ШАЛАО?

ЗА-
ШТО
БЕ-
ТЕ
ОСТА-
ТИ?

ПУКОВНИК
МИСЛИ ДА
ВАМ ЈЕ
ПОТРЕБНА
ЗАШТИТА?

А
ШТА
ВИ
МИС-
ЛИ-
ТЕ?

ЈА... ЈА
САМ ОБИЧАН
ВОЈНИК И
НЕМАМ
ШТА ДА
МИСЛИМ?

СМЕСТИ-
ТЕ СЕ
УДОБНО!
БРЗО
БУ СЕ
ВРАТИТИ

А... ЈА
МОРАМ
ДА САМ
СТАЛНО
УЗ ВАС?

НЕ И
ДОК СЕ
ОБЛАЧИМ

ТРАС!

ГУЛИ,
РЕЦИ МИ
СВЕ О
ОНОМ МА-
СКИРАНОМ
ЧОВЕКУ?

ОН ЈЕ
ФАН-
ТОМ -
ДУХ
КОЈИ
ХОДА?

ГОСПОДАР
ЏУНГЛЕ?
СНАЖАН ЈЕ
И МУДАР?
СТАР ЈЕ
400
ГОДИНА?

ОН ЈЕ
БЕСМРТАН?

РЕКАО
ЈЕ ДА БЕ
МЕ ТВОЈ
ОДГОВОР
ЗБУНИТИ...
ТАЧНО?

У ШТАБУ
ШУМСКЕ ПАТРОЛЕ...

ЈЕСУ
ЛИ
ЖИВИ?

ДА?
САМО СУ
ОНЕСВЕШ-
ЋЕНИ?

ЈЕСТЕ
ЛИ
ТО ТИ
И
РИГС
УЧИ-
НИЛИ?

НЕ?
ДЕВОЈ-
КА КА-
ЖЕ
ДА ИХ
ЈЕ
ОНА
СРЕ-
ДИЛА?

ЈЕ ЛИ
ОНА
РВАЧ?

ВИШЕ
ЛИ-
ЧИ
НА
ГЛУ-
МИЦУ?

НЕ
ВЕРУЈЕМ
ДА ЈЕ ТО
ОНА
МОГЛА?

ЗНАК
МРТВАЧ-
КЕ ГЛА-
ВЕ?

ПРЕНЕСИ ИХ
У БОЛНИЦУ?
ИСПИТАЈУ
ИХ КАД СЕ
ОСВЕСТИ?

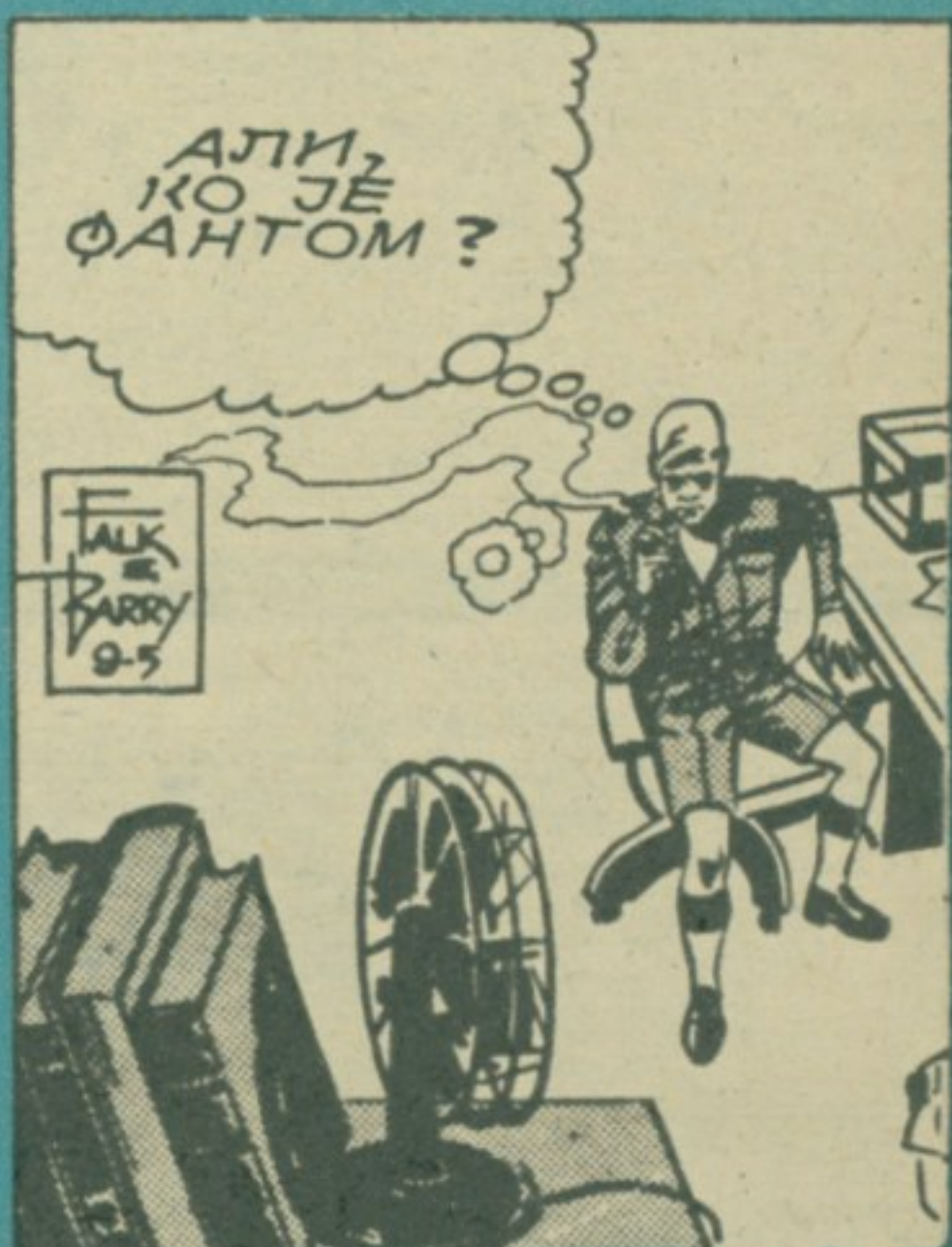
РА-
ЗУ-
МЕМ?

МРТВАЧКА ГЛА-
ВА ЈЕ ФАНТО-
МОВ ЗНАК?
НАШ ЗАПОВЕД-
НИК НАС ЈЕ ПОЗ-
ВАО ДА ПОКУ-
ПИМО ОВУ ДВО-
ЈИЦУ...

УВЕК САМ
СУМЊАО
ДА ЈЕ ОН У
СТВАРИ
ФАНТОМ?

АЛИ,
КО ЈЕ
ФАНТОМ?

ЈЕ ЛИ
СВЕ
У
РЕДУ?

ДА?
ЕВО
СИЛА-
ЗИМ?

ОН
400
ГОДИ-
НА
СТАР?
КАКВА
ГЛУ-
ПОСТ?

ЈА ИМАМ ДВАДЕ-
СЕТ ЈЕДНУ ГОДИ-
НУ? КАДА НАПУ-
НИМ ТРИДЕСЕТ
ОН ЋЕ ИМАТИ
409
ГОДИ-
НА?

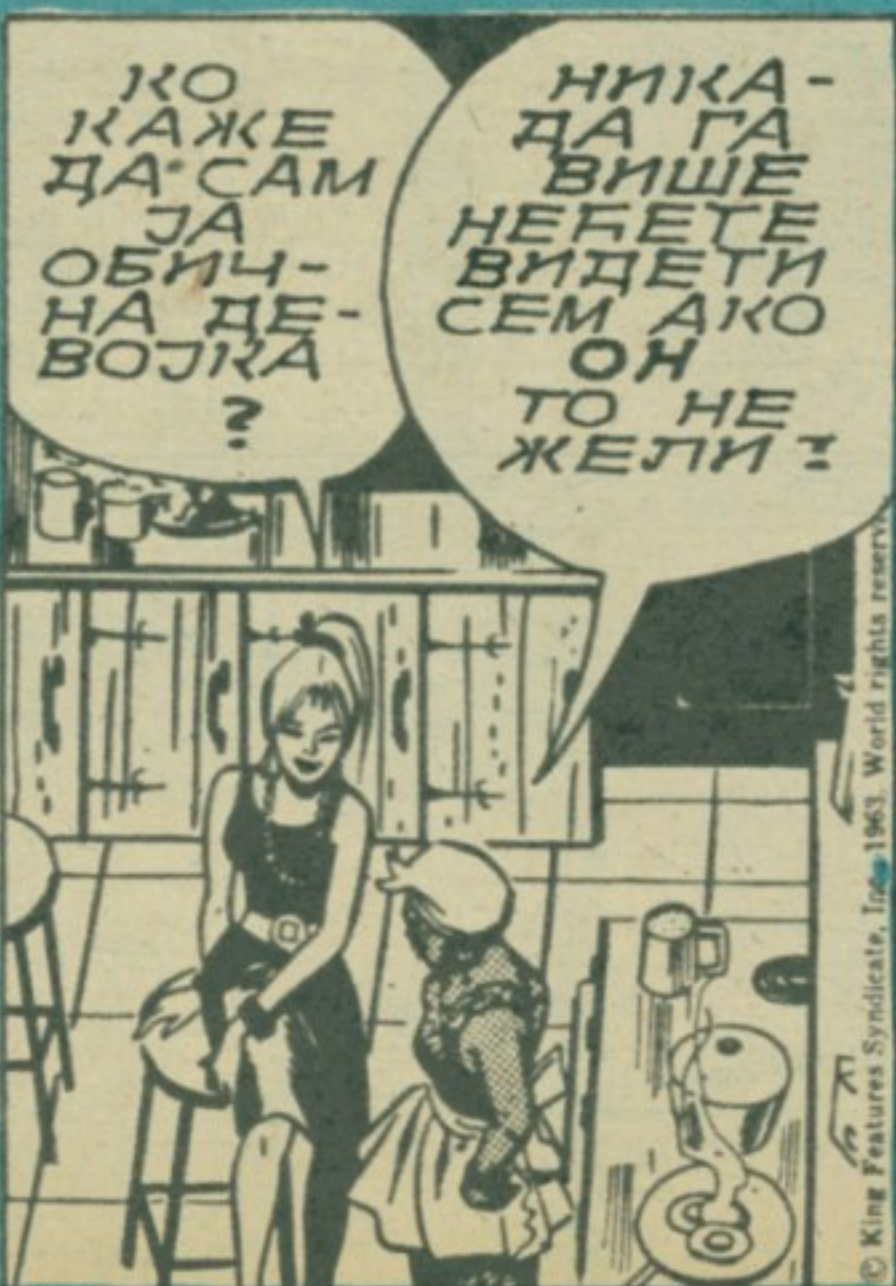
ТО ЈЕ
НЕМОГУЋЕ?
ДА ЛИ ЈЕ
ОЖЕЊЕН?

ГУЛИ?

ГУЛИ,
ЈЕ ЛИ
ОЖЕЊЕН
ТАЈ
ФАНТОМ?

МИСЛИМ
ДА НИЈЕ?
НЕ ЗАНО-
СИТЕ СЕ?
ОН НИЈЕ
ЗА ЈЕДНУ
ОБИЧНУ
ДЕВОЈ-
КУ?

КО
КАЖЕ
ДА САМ
ЈА
ОБИЧ-
НА ДЕ-
ВОЈКА?

НИКА-
ДА ГА
ВИШЕ
НЕЋЕТЕ
ВИДЕТИ
СЕМ АКО
ОН
ТО НЕ
ЖЕЛИ?

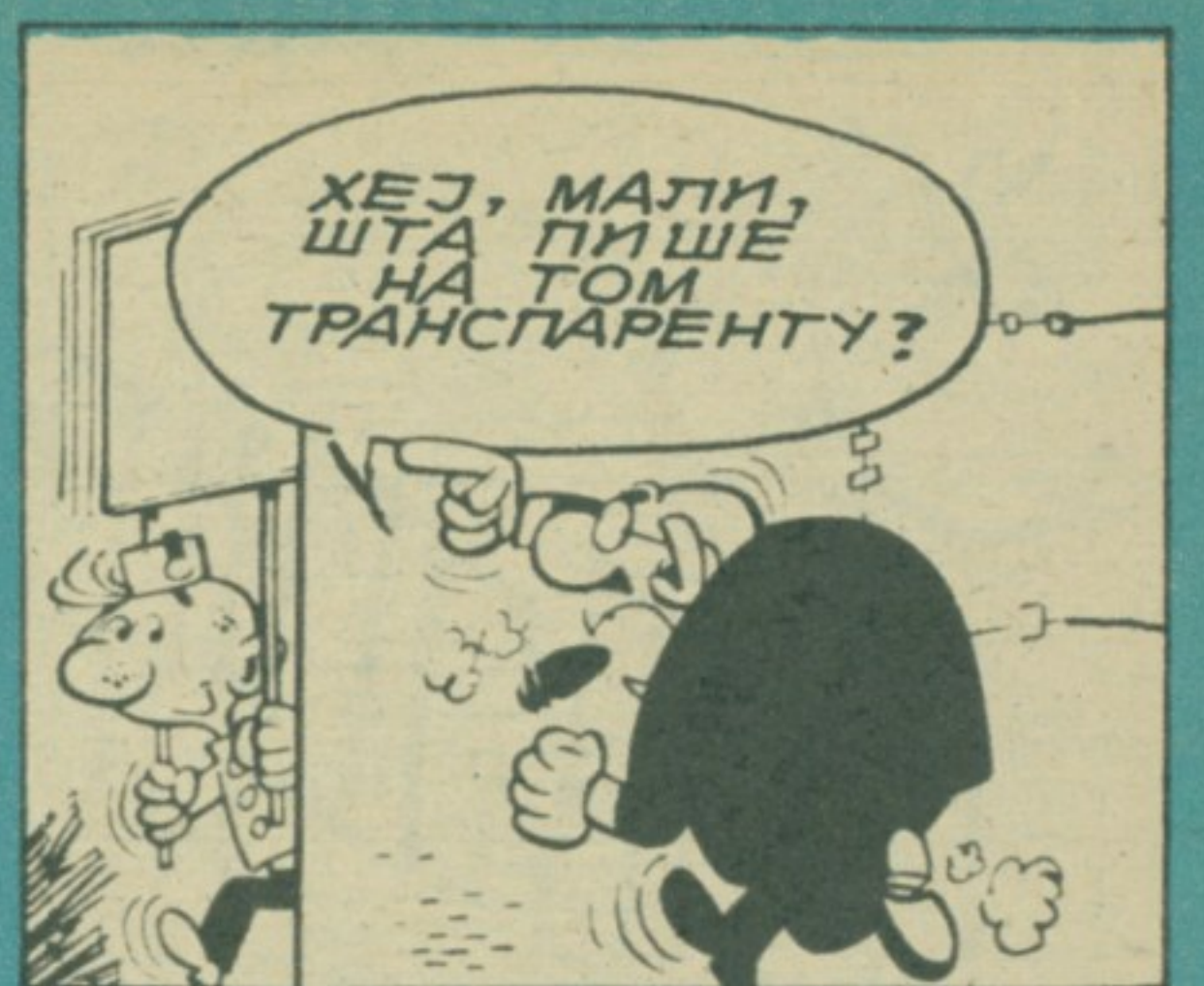

ТО ТИ
МИСЛИШ?

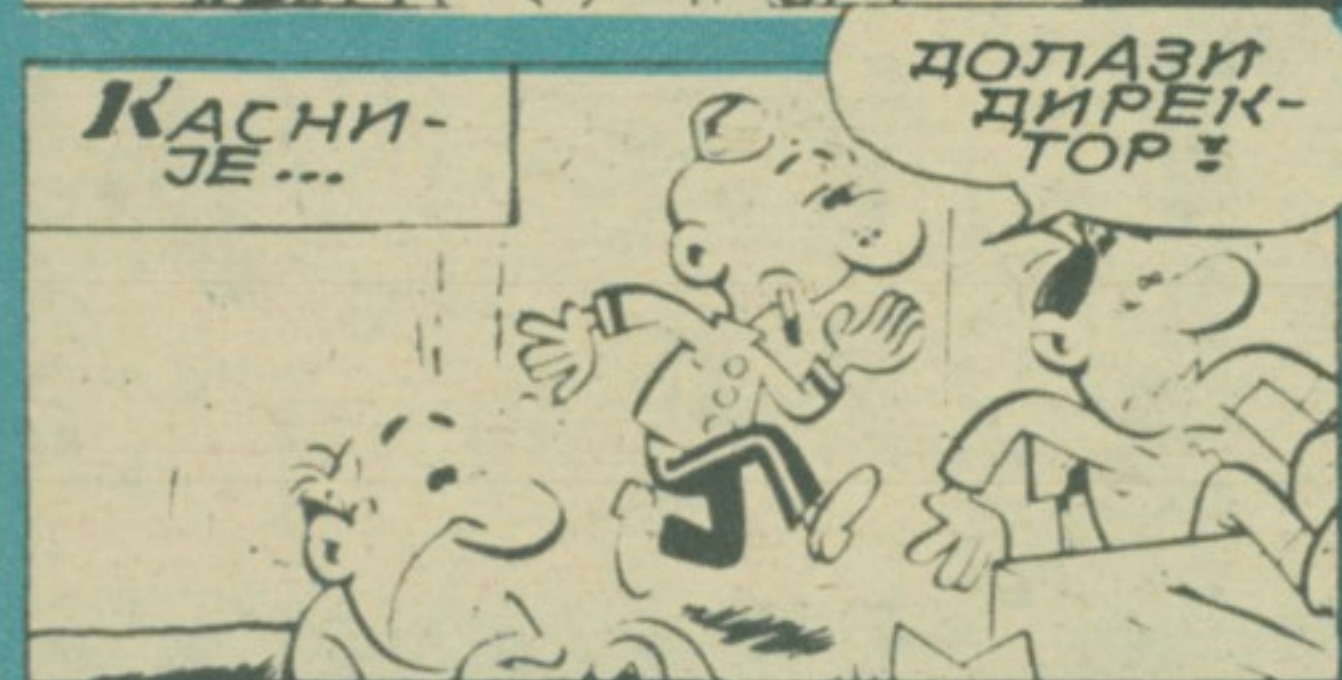
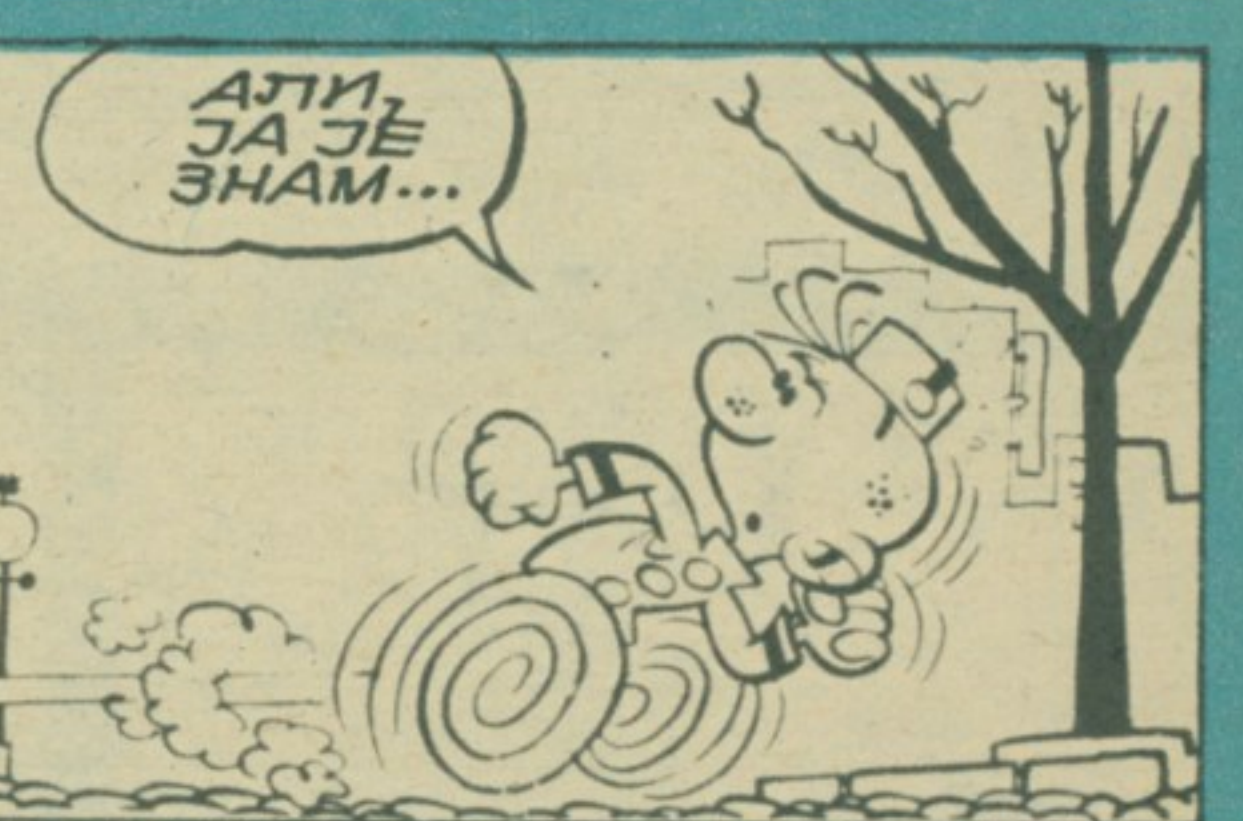
РИГС,
ДОБИ-
ТЕ?

НАСТАВИТЕ СЕ

РЕКЛА-
МА ЗА
НАШ
ЛИСТ,
ДИРЕК-
ТОРЕ?

ДОЛАЗИ
ДИРЕК-
ТОР?

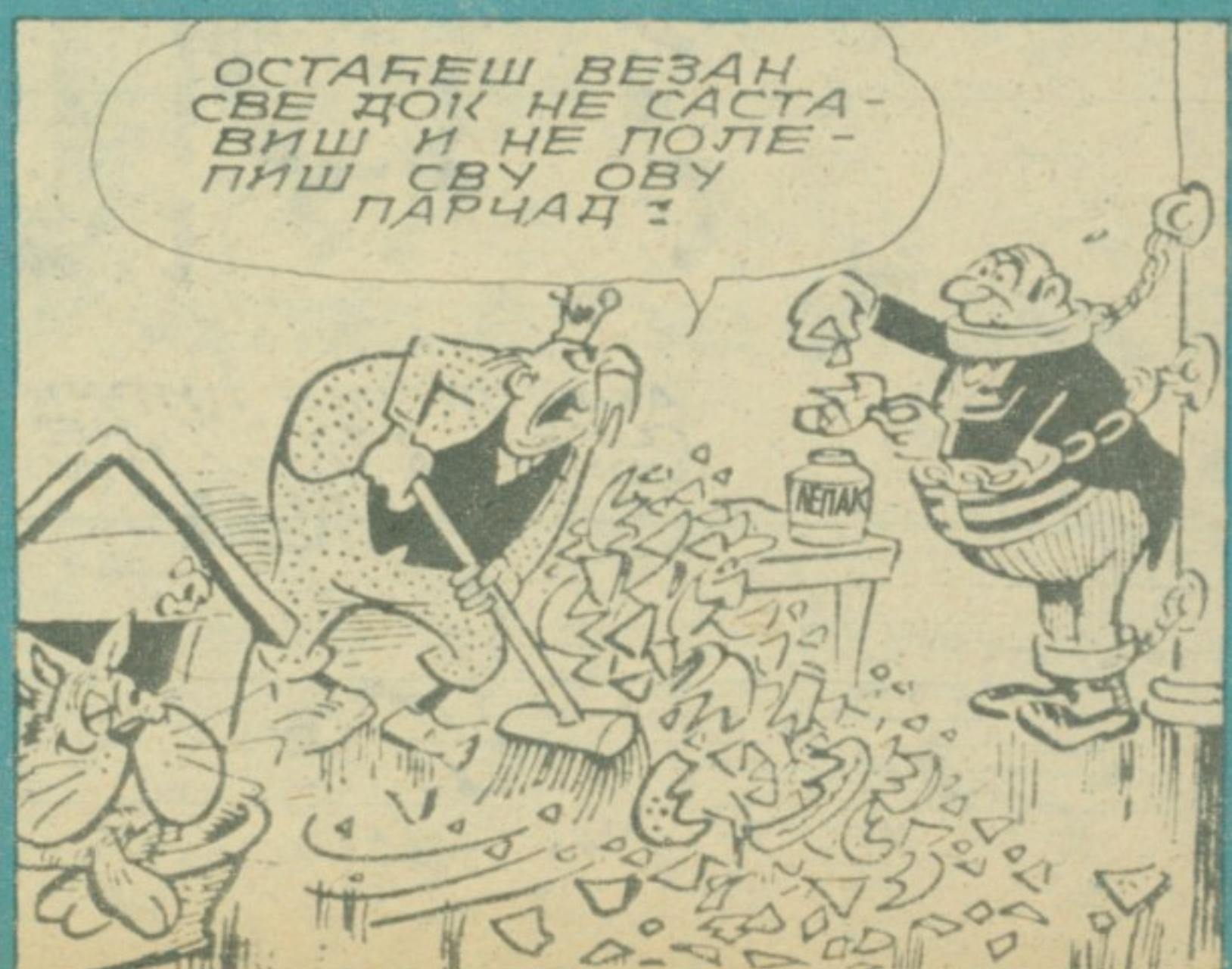
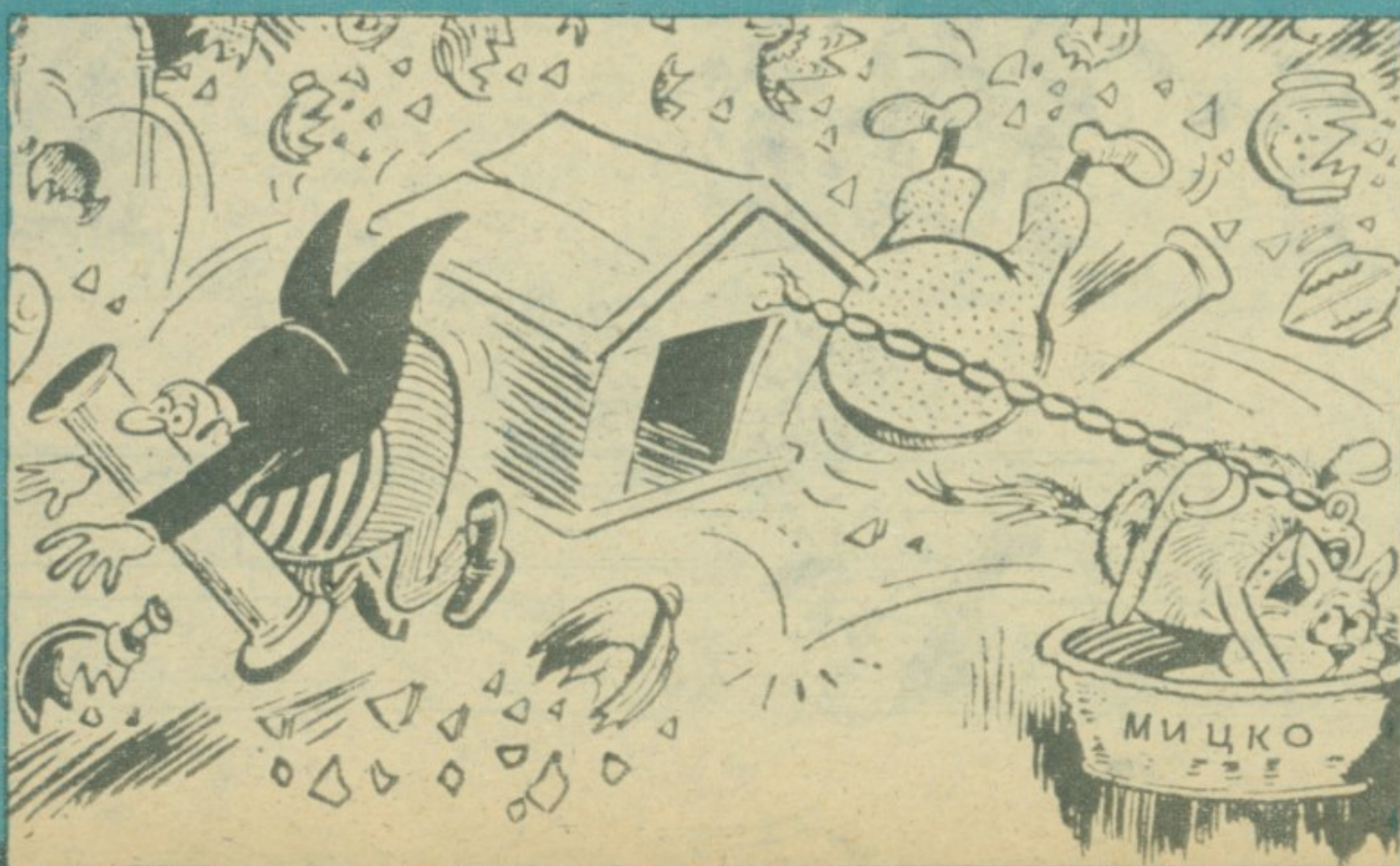
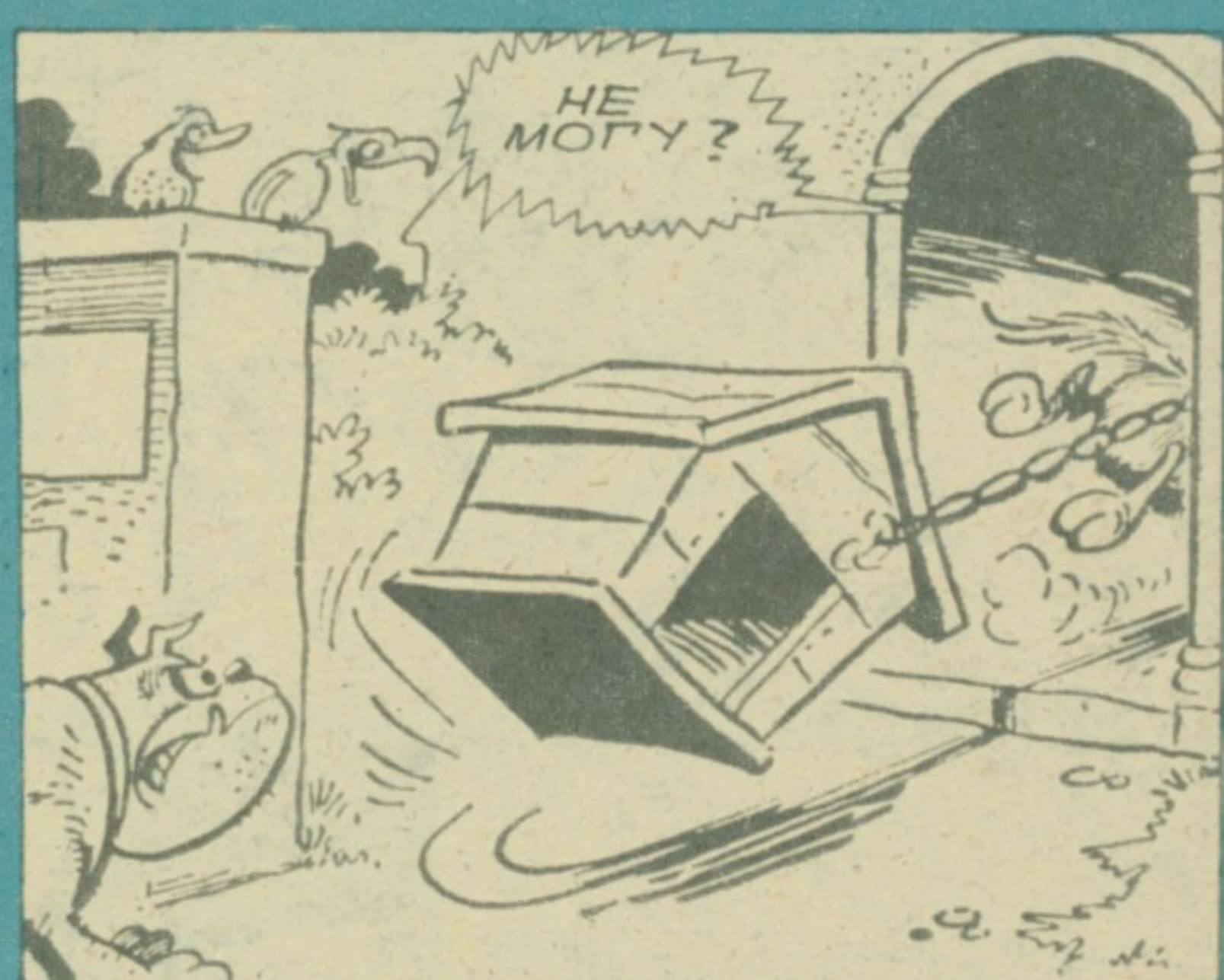
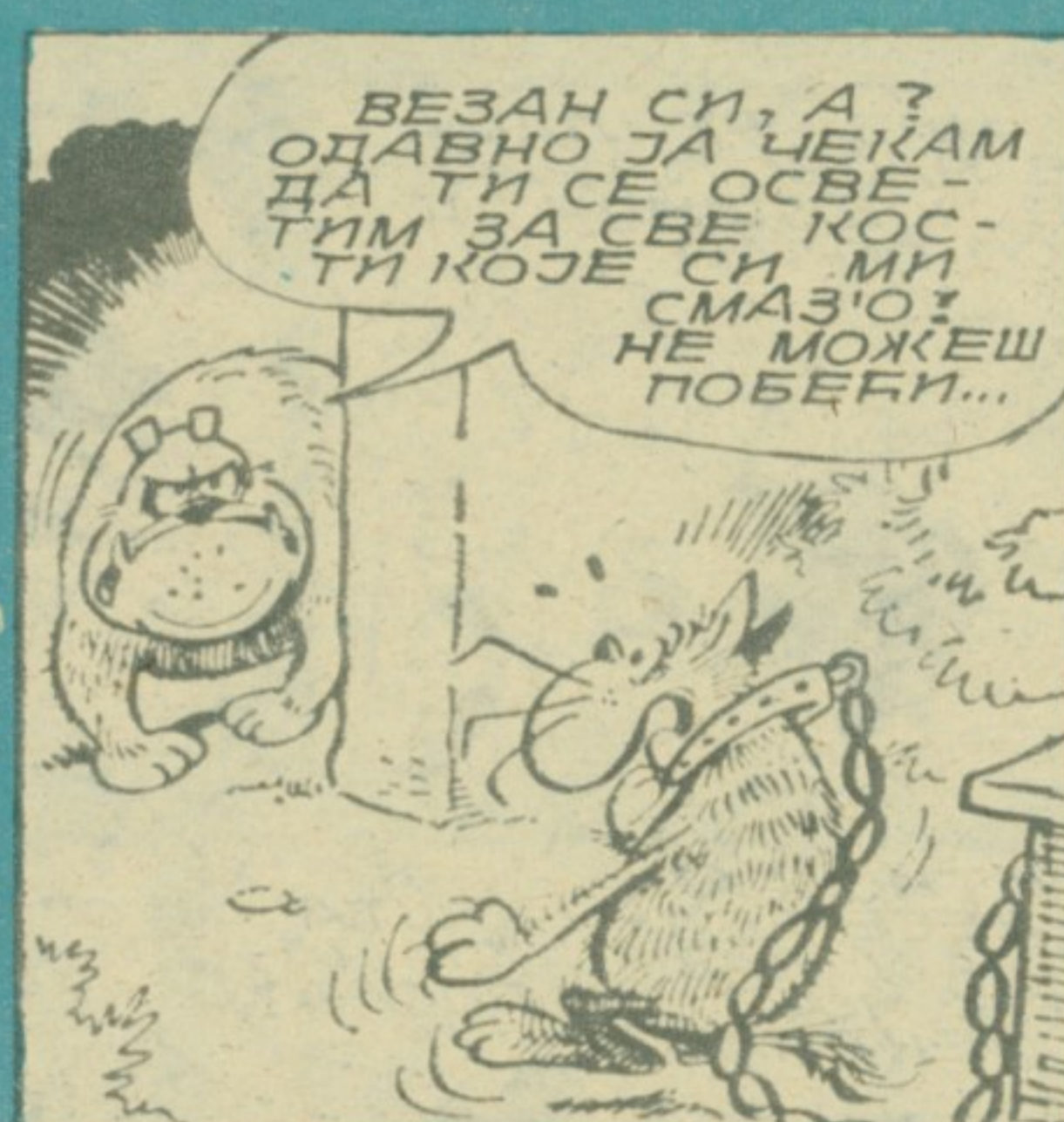
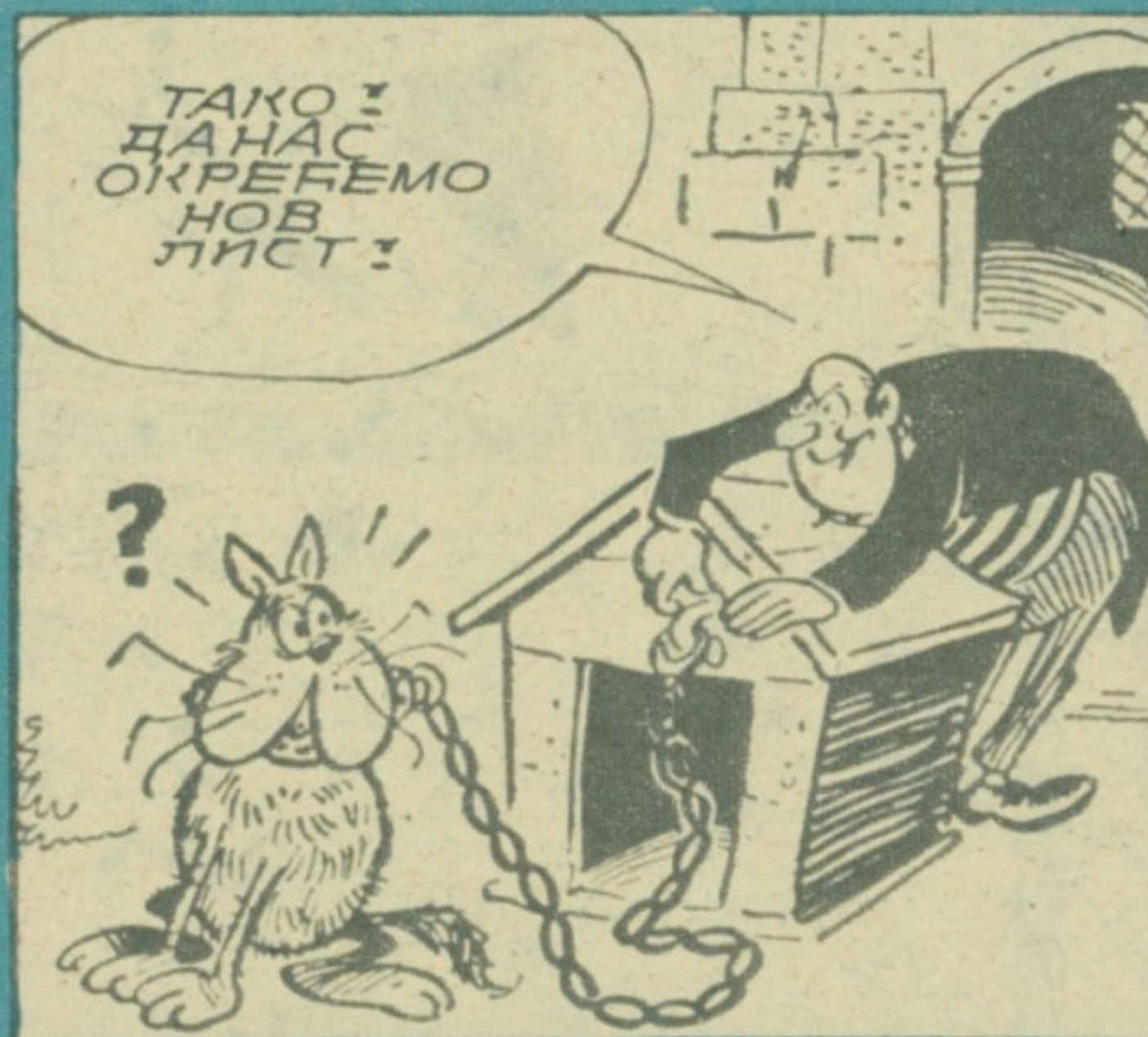

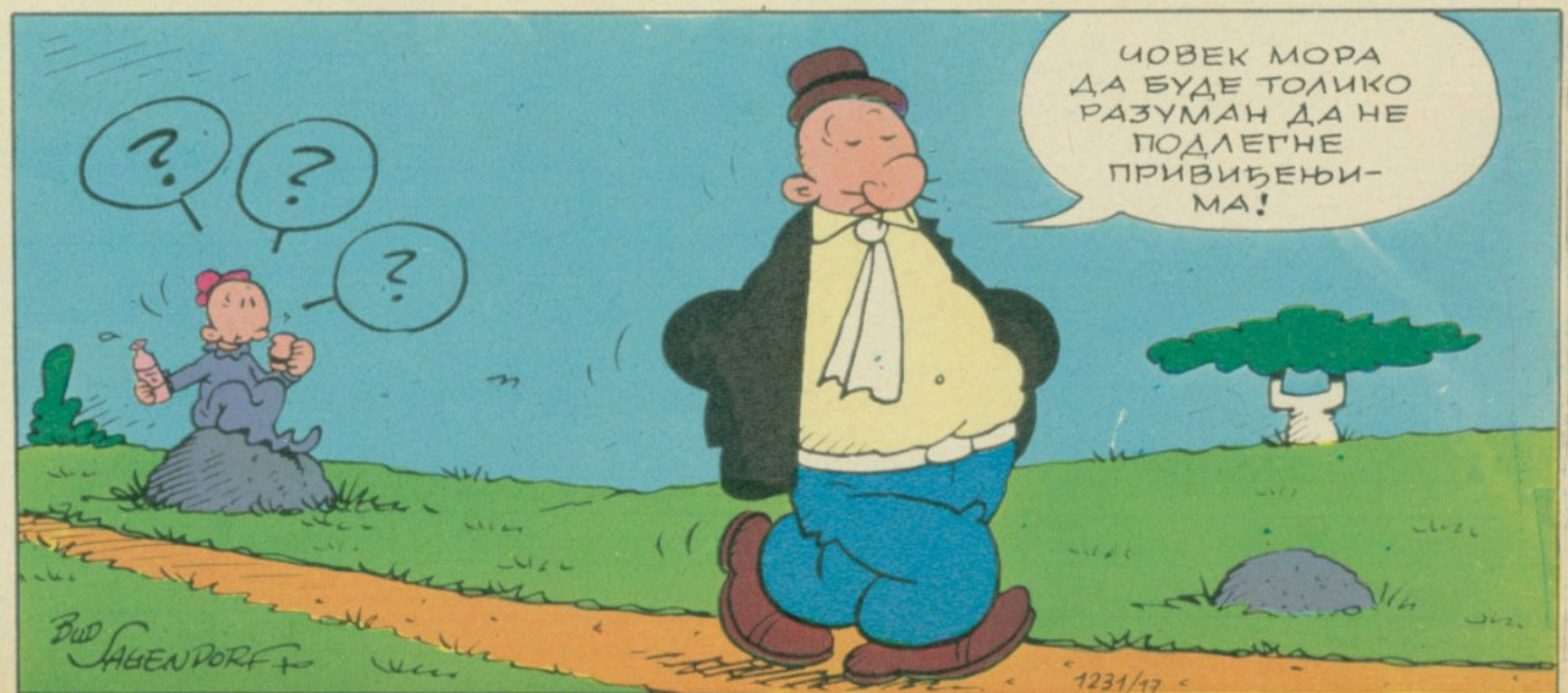
ШТА
ТО РА-
ДИШ?

И
ШТА
СИ НА-
ПИСАО?

ДЕСЕТ ДАНА СЛОБОДЕ

ПОСЛЕ ОДСУДНЕ БИТКЕ НА МАЧКОВОМ
КАМЕНУ, ТУРЦИ СУ ПОНОВО ЗАУЗЕЛИ
КРУШЕВО И — ЗАПАЛИЛИ ГА.

Крајем XIX века из Македоније годишње у печалбу одлази око 100 хиљада сељака! Појачан турски притисак, зулуми и пљачке, одузимање земље од презадужених сељака присиљавају Македонце да пружају организован отпор.

Највећи устанак македонског народа почео је на Илинден, 2. августа 1903, прво у битолском вилаету а убрзо захвата сиридски, кичевски, преспански... На борбу против турских феудалаца дигло се око 30.000 људи. Они пале беговске куле, нападају турска утврђења, освајају села и градове.

Првог дана устанка ослобођено је Крушево и ускоро је под руководством Николе Карева формирана Крушевска република. На њеном челу је извршни одбор од шест чланова разних народности.

Крушевска република је трајала десет дана, до одсудне битке на Мачковом камену. Иза турских војника од Крушева је остало само згариште, погинуле су хиљаде људи! Ипак, борбе се настављају.

Све до краја новембра устаници пружају отпор седам пута бројнијем и боље наоружаном противнику. У свом устанку, који је изазвао велики одјек у свету, Турци су спалили 200 села и оставили без крова 50.000 људи! Чак је и порта морала да интервенише да се насиља прекину.

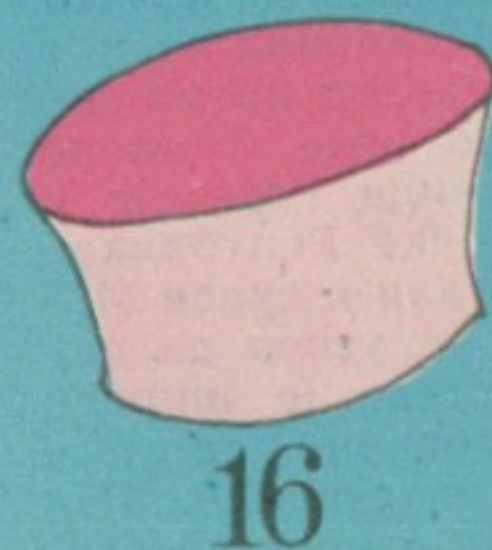
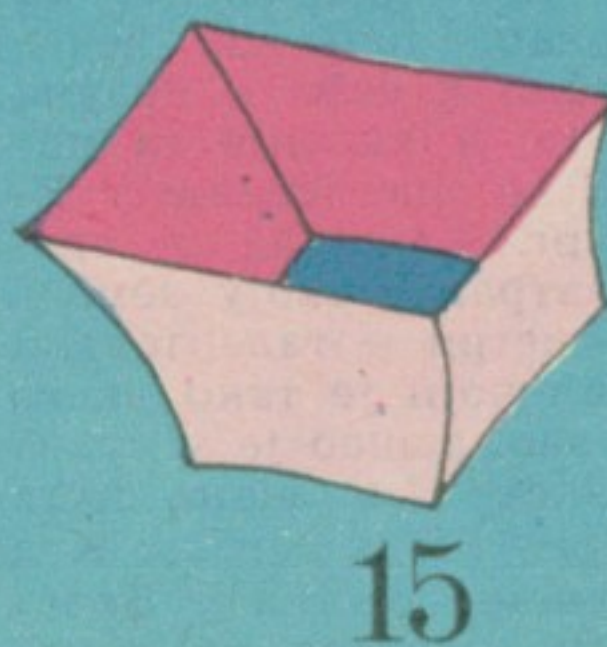
НАПРАВИТЕ САМИ

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

КОРЛИЦЕ ОД КРЕП- ПАПИРА

Д а вам се по кући не би вукле новине, стари часописи и друге ситнице направите корпу као што видите на цртежу 10. Да бисте направили ову корпу потребно вам је пет ролни креп-папира разних боја. Од овог папира исеците 29 трака широких по 15 сантиметара а дугачких по 50. Сваку траку пресавијте по ширини пет пута тако да добијете лажницу широку 3 сантиметра, затим је пресавијте на пола и вежите вуницом при сваком крају, на растојањима која су дата на цртежу 1. На истом цртежу видите како изгледа добијени вертикални држач за корпу (потребно вам је 29 оваквих држача). Од жице или дрвета направите круг пречника 28 цм (црт. 2). Ако круг правите од дрвета, онда то мора бити танка шибљика, коју ћете на крајевима косо зарезати па после на том месту залепити или увезати (црт. 3). Али, пре него што увезете или залепите круг на њега навијите вертикалне држаче за корпу (цртежи 4 и 5). За дно корпу потребне су вам три траке широке 8 сантиметара а дугачке колико и цела увијена ролна. Те три траке уплетите (црт. 6) а затим ову плетеницу вратите у круг и ушивајте један ред за други (цртежи 7 и 8), све док не добијете дно кружног облика које ће пспуњавати унутрашњост круга са цртежа 2. Дно корпу пришијте на круг. Од преосталог креп-папира исеците по це-

лој дужини увијене ролне траке, ширина 4 сантиметра, па их провлачите између вертикалних држача корпу (црт. 9). Ове хоризонталне траке за оплитање добро сабијајте. По ивици корпу налазе се цветови од креп-папира — то су делови вертикалних држача дужине 1,5 цм (црт. 1). Ако вам се овај модел корпу не допада, вертикалне држаче можете направити тако да на оба краја имају петље (црт. 11). Тада кроз горњу ивицу корпу провуците круг нешто шири од оног на дну корпу (црт. 12), обавијте га траком од креп-папира (црт. 13) и провуците кроз горње петље. Тако ћете добити корпу као што је ова на цртежу 14. Корпице можете обликовати и на друге начине: цртежи 15 и 16.

У ПОТРАЗИ
ЗА
ИЗГУБЉЕНИМ
БЛАГОМ

ДИЈАМАНТИ КРАЉА ЛОБЕНГУЛЕ

Дугачка колона од двадесет тешко на товарених кола зауставила се у пролеће 1893. године на малом пропланку усред прашуме, на граници између данашње Замбије и Анголе. Ратници племена Матабеле ископали су дугачак ров, спустили у њега сандуке пуне слоноваче, дијаманата и злата и покрили их бусењем укониивши тако све трагове. Следећих дана овде је засејано жито и ускоро се мала зараван ни по чему није разликовала од обичне њиве. Само су чудни знаци на околном дрвећу могли да открију оку упућеног да се овде налази закопано благо краља Лобенгуле, вредно преко три милијарде динара! Благо око којег ће се отимати многи авантуристи и пустилови и које ће однети толике људске животе. Али, вратимо се на почетак приче.

ЗЛАТО ДОНОСИ НЕСРЕЋУ

Моћна племена Матабеле и Машона насељавала су некад читаво пространство на којем се данас налази Родезија. Ту је у XIV веку, обухватајући и суседне области на југу и истоку, створена јака држава Банту црнаца — Мономотапа са пребогатим налазиштима злата и дијаманата. И управо ће то одиграти пресудну улогу у историји ове земље.

Привучени гласовима о баснословном богатству Европљани су похрлили према југоистоку Африке. Португалци су имали највише успеха и већ 1629. преузели управу над свим рудницама злата, а нешто касније и земљу ставили под своје старатељство. У XVIII веку држава Мономотапа престала је да постоји, племена су се расула.

Матабеле су сада у области Трансвала све чешће долазили у сукоб са Бурима, потомцима првих холандских насељеника. После једног пораза, поносни ратнички народ морао је да се повуче пред боље наоружаним нападачем. По главици Мосиликадзе повео је свој народ према северу, преко реке Лимпопо (данас границе Родезије и Јужноафричке Републике).

Одлучан али и суров Мосиликадзе је успео да победи староседеоце широке плодне висоравни где су се Матабеле зауставили. Подигнута је и нова престоница — Булаваја — око двеста километара северно од реке Лимпопо. Земља је,

по старим обичајима, подељена на војне округе, народ је почео да се бави сточарством. И, ко зна, можда би народ Матабеле дуже поживео спокојно у новој домовини, да се опет није умешало злато.

Једног дана Матабеле су открили зидине легендарног града Зимбабве, а у близини, у старим и готово затрпаним рудницама и злато: било га је довољно за накит, за размену са суседним племенима, а Мосиликадзе је створио такву ризницу да су се о њој пронеле приче југом Африке. Европљани нису остали равнодушни на гласове о изобиљу жутог метала који их је привлачио јаче од магнета.

У време кад почиње наша прича, у земљу Матабела стижу први британски истраживачи и мисионари, претходници првих колонизатора краљице Викторије.

Мосиликадзе који је умро у дубокој старости смењено је његов син Лобенгула што на језику домородаца значи „Брз као ветар“. Истини за вољу, име није баш много одговарало свом власнику. Лобенгула је био дебелишаст, волео је друштво, да добро поједе и пспие, и био је за разлику од свог оца, мирољубив. Од 1883. године, тврдили су зли језици, он и није владао земљом већ његов тајанствени секретар Џон Цекобс који га је свуда пратио као сенка.

НЕУХВАТЉИВ СЕКРЕТАР

Цекобс је, мора се признати, био способан момак. Отац му је био белац, а мајка црнкиња, па су га мисионари још као дечаку узели к себи и подучавали га, а касније га послали на школовање у Единбург. Али, кад се вратио натраг у своју земљу, овај бистри и талентовани младић који је тако много обећавао, дошао је у сукоб са законом и више пута се обрео иза ршетака. Кад је коначно стигао у Булавају, понудио је своје услуге Лобенгули и краљ, који разуме се није знао там-

није детаље из његове прошлости, прихватио га је о беручке. Јер, Цекобс је знао не само више банту дијалеката већ је течно говорио и писао енглески и холандски. „Човек који може да учини да папир проговори“ постао је један од најповерљивијих и најутичајнијих личности на двору, поготову откад су у Булавају почели да стижу бели изасланици и трговци.

ЈОШ ЛУКАВИЈИ РОДЕС

На највећем тргу у граду где се налазила краљева резиденција све чешће су се појављивали путујући трговци чију је „златну воду“ Лобенгула изузетно ценио. Средином 1888. матабелски двор био је непрекидно опседнут гласницима белих господара са југа који су себе називали Енглезима. Они нису штедели ни поклоне, ну лепе речи. Био је то, разуме се, увод да се дочепају пребогате земље. Једнога дана они су Лобенгули околишно понудили да своју државу стави под заштиту „моћне краљице Викторије која влада готво читавим светом“. Она ће Матабеле заузврат штитити од напада Буре и Португалца.

Цекобс је саветовао краљу да ову прилику никако не пропусти.

Следећи потез Енглеза био је такође добро смишљен. У Булавају су овог пута стигли са великим товаром поклона. Лобенгули су дали оружје и виски, а женама на двору шарене тканине и стаклене перле. Бели гости, преводио је Цекобс наивном Лобенгули, стижу као гласници моћног господара Сесиља Родеса. Краљ је схватио да то мора бити као неки средњи главар краљице Викторије а Родес који ће касније постати познати колонијални политичар, био је у то време само способан бизнисмен. Он се трудио да по угледу на Источноиндијску компанију, оснује слично друштво на југоистоку Африке која ће без икаквих ограничења ко-

ристити сва природна богатства све земље. Зато је упорно слао гласнике Лобенгули све док овај није 22. октобра 1888, уз помоћ Цекобса, „нацртао“ свој потпис испод документа који је донео Родесов ортак Руд. Тако је настала такозвана „Рудова и Родесова концесија“ која је власницима овог документа давала искључиво право да користе све руде Матабела. У замену за то Британци су матабелском народу поклонили један мали пароброд — који је више личио на чамац — 1.000 пушака и 100.000 метака, а краљу је припала месечна плата од сто енглеских фунти у злату.

Међутим, Енглези се нису ту зауставили.

Ускоро је Лобенгули, истина на свечан начин и уз све могуће церемоније, саопштена краљичина одлука којом се Јужноафричкој компанији, односно Родесу, дају посебна права да у Матабелији насељава беле људе. Компанија је од тада имала право да закључује уговоре, да држи

полицijske снаге, објављује рат и склапа мир, да гради путеве, железницу и телеграфске везе, да оснива банке, дели земљиште, бави се свим облицима трговине и занатства. Укратко, да влада његовом земљом.

Лобенгула се побунио, али било је касно.

ЕКСПЕДИЦИЈА У МАШОНИЈИ

Родес му је спремао још непријатније изненађење. Не сбавештавајући ниједном речју краља он је с неким двадесет трогосдишњим пустиловом Џонсонсом организовао велику експедицију на територију суседног племена Машона које је Лобенгула на неки начин сматрао својим поданицима.

Експедиција од деvedесет кола с волсвском запрегом кренула је тајно на исток, у једну од највећих авантура викторијан-

**БИВШИ ОБАВЕШТАЈАЦ
ТВРДОГЛАВО СЕ ВРАЋАО
У ПРАШУМУ И КОПАО
ИЗМЕЂУ ДРВЕЋА ОБЕЛЕ-
ЖЕНОГ ЈЕДВА ПРИМЕТ-
НИМ ЗНАЦИМА. ОСЕЋАО
ЈЕ ДА БЛАГО МОРА БИТИ
ТУ НЕГДЕ.**

ске Енглеске. Али, за по-ход се некако сазнало и од Лобенгуле је стигло наређење:

— Одмах се враћајте!

Редесу није падало на ум да се осврће на ове речи.

После седамдесет и пет дана, преваливши преко 650 километара, експедиција је без губитака стигла на машонске висоравни где је одмах започела да диже насеље. Већ 15. септембра 1890. на утврђењу које је по енглеском председнику владе добило име Форт Солзбери, залепршала се британска застава. Родес је био више него задовољан: у наредна два месеца према Форт Солзберију кренули су нови бели насељеници.

И даск су се у Кептауну Енглези договарали како да назову нову државу, при чему је неки лист чији је власник био Родес предложио име Родезија, краљ Лобенгула стајао је погнуте главе пред својим младим поданицима који нису скри-вали колико су огорчени.

Чаша незадовољства се прелила кад је Родесова компанија почела сурово да се обрачунава са доморсцима на југу земље који су одбили да се потчине новој власти. Букнули су многи устанци. И Машони су се дигли против Енгле-за.

БЕЗ ИЈЕДНОГ СВЕДОКА

Немоћан да било шта промени, краљ је схватио да у немирима, који су се све више ширили, његово благо може доћи у опасност и одлучио да га склони на сигурније место. Задатак је поверио свом полубрату и незаменљивом секретару Цекобсу. Једне ноћи 20 тешко натоварених кола кренуло је из Булаваја према северу. Кад су зашли у прашуму, пут им је крчио јак одред матабелских ратника.

После вишедневног путовања, причао је касније

Цекобс, кола су се зауставила на малом пропланку усред дунгле. Матабеле су ископали дугачак ров, отприлике три и по метра, и тако узан да је човек једва могао да уђе у њега. На дубини од око седамдесет сантиметара отвор је проширен на метар и по. Копачи су наставили даље, али кад су стигли на дубину од пет метара, наишли су на стење. Цекобс је поставио динамит, минирао земљиште и направио два велика удубљења у која је склоњено краљево благо.

Ров је затрпан, а цела зараван, која је заузимала око један хектар, засејана је житом. Само су једва приметни знаци на околном дрвећу говорили да је овде боравио човек.

није било ниједног Лобенгулиног ратника.

Краљ се, међутим, није лако предавао. Прикупио је око 6000 ратника а ни Енглези у Викторији и Солзберију нису седели скрштених руку. Врбовали су насељенике обећавајући сваком велико имање, акције у рудницама злата и удео у ратном плену.

ШТА ИМ ВРЕДЕ ПУШКЕ

Рат је почео крајем септембра 1893. и био кратак али силовит. Белаца је било око 2000 али су били добро наоружани: имали су пушке, митраљезе и лаке тспове, сви су били на коњима. Лобенгулина војска која је бројала више од десет хиљада ратника, навикла на копља и стреле, поново је направила кобну грешку борећи се пушкама.

Одлучујућа битка одиграла се 25. октобра исте године и завршила се потпуним поразом Матабела. Лобенгула се припремао за одлазак у „нову земљу“, како је говорио. Булавајо је запаљен и народ је кренуо на север према реци Шангани, истим оним путем куда је пре више месеци однето и краљево благо.

Уз звуке шкотских гајди, колона војника ушла је 4. новембра 1893. у Булавајо, тачније у оно што је некад био град. Рат је завршен, требало је потписати мир. Али, с ким? Лобенгуле није било нигде. Мајор Форбс одређен је да га нађе и доведе, мртвог или живог.

Британске чете сустигле су краља на обалама Шанганија где је у мочварама дошло до сукоба из кога је Лобенгула изишао као победник. Али, била је то горка победа... Да би избегао даље губитке које су пристизале, краљ који никако није могао да се помири с мишљу да је и сам крив што је његов народ изгубио слободу, кренуо је дубље у прашуму. Још је веровао да ће се кад-тад вратити и победити. На жалост, тада је Матабеле напао нов непријатељ, мува це-це...

Лобенгула је умро 23. јануара 1894. године, не зна се од чега. Неки кажу од великих богиња, други од отрова, трећи тврде — од туге...

УЗ ЗВУКЕ ГАЈДИ

Није прошло дуго од Лобенгулине смрти а јавили су се „ловци“ на његово благо.

Први је био, наравно, Џон Цекобс. Он се по завршетку рата нашао у затвору Форт Солзберија, али је успео да побегне. Ипак, тек му је 1906. године пошло за руком да наговори неколико пословних људи из

Либентстона да финансирају његов подухват. Али, Цекобсову експедицију су од самог почетка пратиле незгоде тако да је на крају морао да одустане.

Две године касније за благо се заинтересовала извесна госпођа Мекензи, али није познато да ли је она предузела трагање. Исте године неки Сиднеј Вилсон је више недеља тражио законито благо у близини Умгузе. Узалуд!

Цекобс је још једном кренуо водећи нову групу трагача, овог пута у Анголу. Још један промашај. У међувремену су се за Лобенгулино благо заинтересовале чак и власти Немачке Југозападне Африке носећи се озбиљно мишљу да организују поход. Али, баш тада је избио први светски рат.

Најупорнији од свих трагача био је енглески мајор Лајполдт који је 1920. кренуо из Југозападне Африке ка Анголи. Међутим, у близини границе власти су га зауставиле. Бивши обавештајцац ипак није одустајао. Идуће године поново је кренуо путем Лобенгулиних ратника који су носили благо. Уз пут се распитивао код домородаца и најзад, пошто је с пратњом кришом прешао границу, пронашао један пропланак који је одговарао опису.

У близини великог мрког камена насред заравни Лајполдт је копајући наишао на канал, али — празан. По околном дрвећу видели су се несобични знаци што је говорило да је на правом месту. Где је онда грешка?

Идућих година пензионисани мајор враћао се неколико пута на забачени чени пропланак. Последњи пут окушао је срећу 1930. користећи се скицом коју је начинио сам Џон Цекобс. Међутим и поред тога што је био одлично опремљен и копао дубоке канале — благо није нашао. Само је при ископавању десетак људи изгубило живот кад се земља срунула. Сам Лајполдт разболео се од маларије и једва извукао живу главу. Вратио се празних руку уверен да је благо „већ имао у руци“.

Д. Д.

Џон Цекобс умро је 1937. у једном резервату у Церемистону сањајући да ће у трећој експедицији сигурно успети. Мајор Лајполдт, који га је надживео за осам година, своје последње дане провео је дајући упутства новим трагачима. Тајна Лобенгулиног блага остала је скрињена све до данас, и поред многобројних покушаја да се пронађе. Ништа није успео да открије ни последњи трагач Бергман који је, како је штампано, у лето 1963. кренуо из Родезије према граници Анголе...

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

П ружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче. Треба само да попуните наруџбеницу, а плоче ћете платити поштару кад вам их донесе.

Чувајте све наше МУЗИЧКЕ ПОШИЉКЕ јер објављене листе плоча СТАЛНО ВАЖЕ. То значи да на једној наруџбеници (од најмање 100 динара) можете да поручите плоче са старих и нових листа и то без обзира на врсту плоча и музике коју наручујете (лонг-плеј или сингл-плоче, поп, забавна или народна, класична или џез музика). ВАЖНО ЈЕ САМО да наруџбина не буде мања од 100 динара јер паковање и поштарину не плаћате ви него ми.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

Слово „С“ испред броја плоче (и других слова) означава сингл, „ЕС“ малу плочу са 4 мелодије, а „ЛП“ лонг плеј плочу.

ЦЕНЕ: сингл-плоча домаћа музика 13 дин.
сингл-плоча страна музика (по лиценци) 17 дин.
мала плоча са 4 мелодије 16 дин.
лонг-плеј плоча домаћа музика 50 дин.
лонг-плеј плоча страна музика (по лиценци) 65 дин.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

САМО ЏЕЗ * САМО ЏЕЗ * САМО ЏЕЗ САЧМО СВИРА И ПЕВА ЗА ВАС

ЛПВ 4332:
ЛУИС АРМСТРОНГ —
Дванаест мелодија чувеног Сачма: „Кад свеци марширају“, „Мама“ итд.

ЛПВ 4325:
ЕЛА ФИЦЦЕРАЛД:
„Април у Паризу“, „Дама је скитница“, „Заљубљена сам“, „Хало, Доли“, „Сент Луис блуз“, „Летње доба“, итд.

ЛПВ 4340:
ЕЛА ФИЦЦЕРАЛД и
ЏОЕ ПАС: „Take Love Easy“. Плоча са 8 чувених песама међу којима су и „Магловит дан“, „Једном сам волела“.

ЛПВ 4335:
ДЖУК ЕЛИНГТОН
КЛАСИК — Дванаест мелодија свира оркестар Дјука Елингтона

ЛПВ 4331:
НАЈЛЕПШЕ МЕЛОДИЈЕ
КАУНТА БЕЛЗИЈА — Дванаест мелодија међу којима су најпознатије „Saint Louis bluz“, „Белзијева земља“ и „Френки и Цони“

ЛПВ 4334:
ОСКАР ПИТЕРСОН
„Начин на који стварно свирам“ — плоча са 6 мелодија: „Лутка од сатена“, „Алиса у земљи чуда“ итд.

ЛПВ 4339:
ЕЛА ФИЦЦЕРАЛД са
Дјуком Елингтоном,
Веном Вебстером и О-
скарком Питерсоном:
Једанаест мелодија међу којима су и „Контентејл“, „Волим вас лудо“, итд.

ЛПВ 4326:
САРА ВОН: Девет мелодија међу којима су најчувеније „Месечина у Вермонту“, „Образ уз образ“, „Звездана прашина“, „Једна од оних ствари“, итд.

ВАША
НАРУЉБЕНИЦА НЕ
СМЕ
БИТИ
МАЊА ОД
100
ДИНАРА
ЈЕР ПОШТА-
РИНУ
НЕ ПЛАЋА-
ТЕ ВИ
НЕГО
МИ!

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЉБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима:

РЕЗЕРВНА ЛИСТА:

за укупну суму од _____ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

Датум _____ Потпис _____
Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

награђује сваког дана

ОД 1. 7. ДО 1. 9. 1975. СВАКОГ ДАНА
50 МАЈИЦА ПЕЗ ЗА УЧЕСНИКЕ
НОВЕ ПЕЗ-ОВЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ!

Сви који нам пошаљу решење данашњих загонетних ораха и уз сваки приложи по два омота ПЕЗ бомбона постаће добитници једне лепе ПЕЗ мајице. Ако дневно приспе више од 50 тачних решења, о добитницима ће одлучити жреб. Све добитнике писмено ћемо обавестити.

ПЕЗ, 61111 Љубљана, п. п. 8

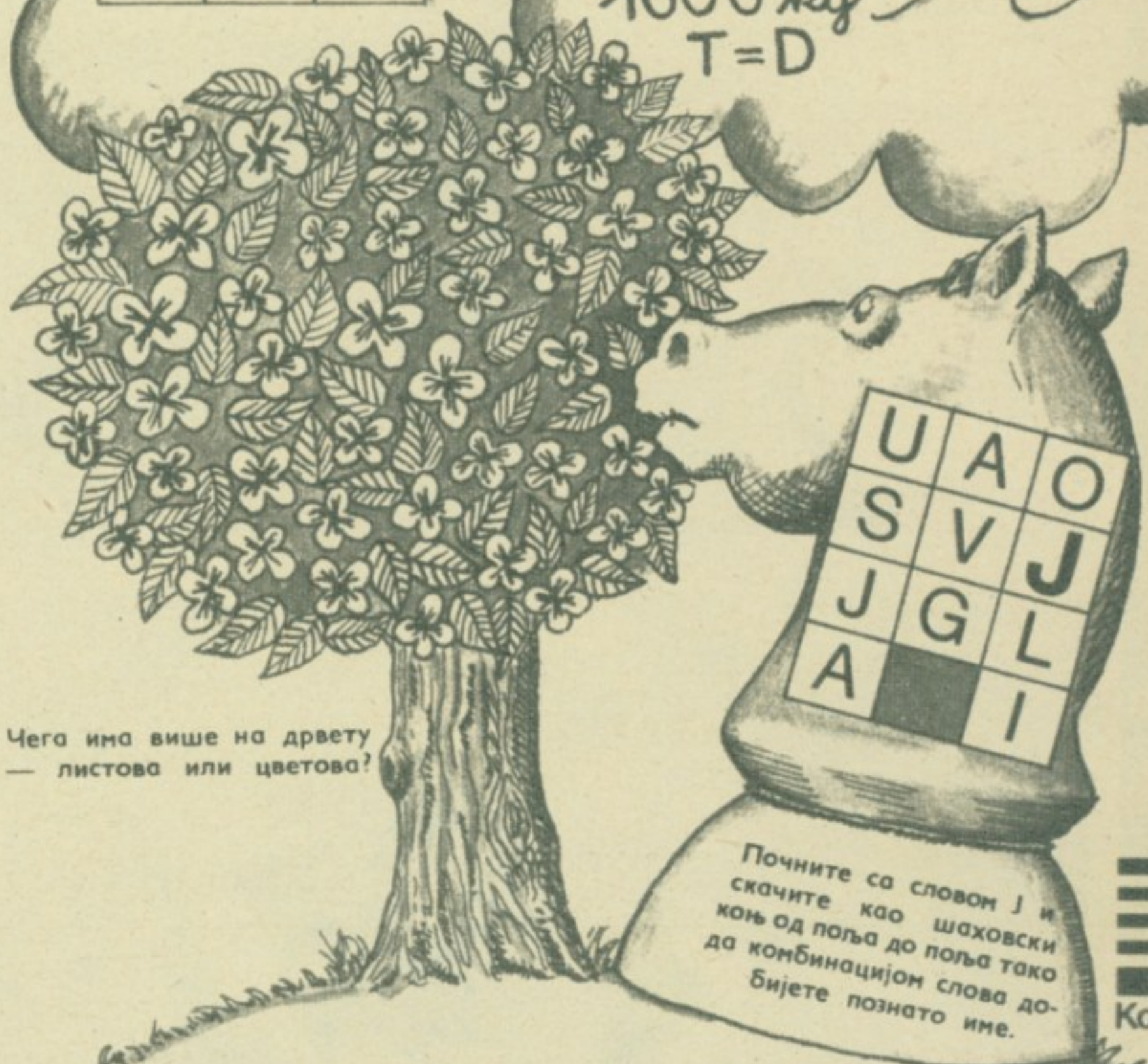

4		
	5	
	7	

Распоредите бројеве од 1 до 9 у празне квадратиће тако да у свим водоравним, усправним и дијагоналним редовима добијете збир 15.

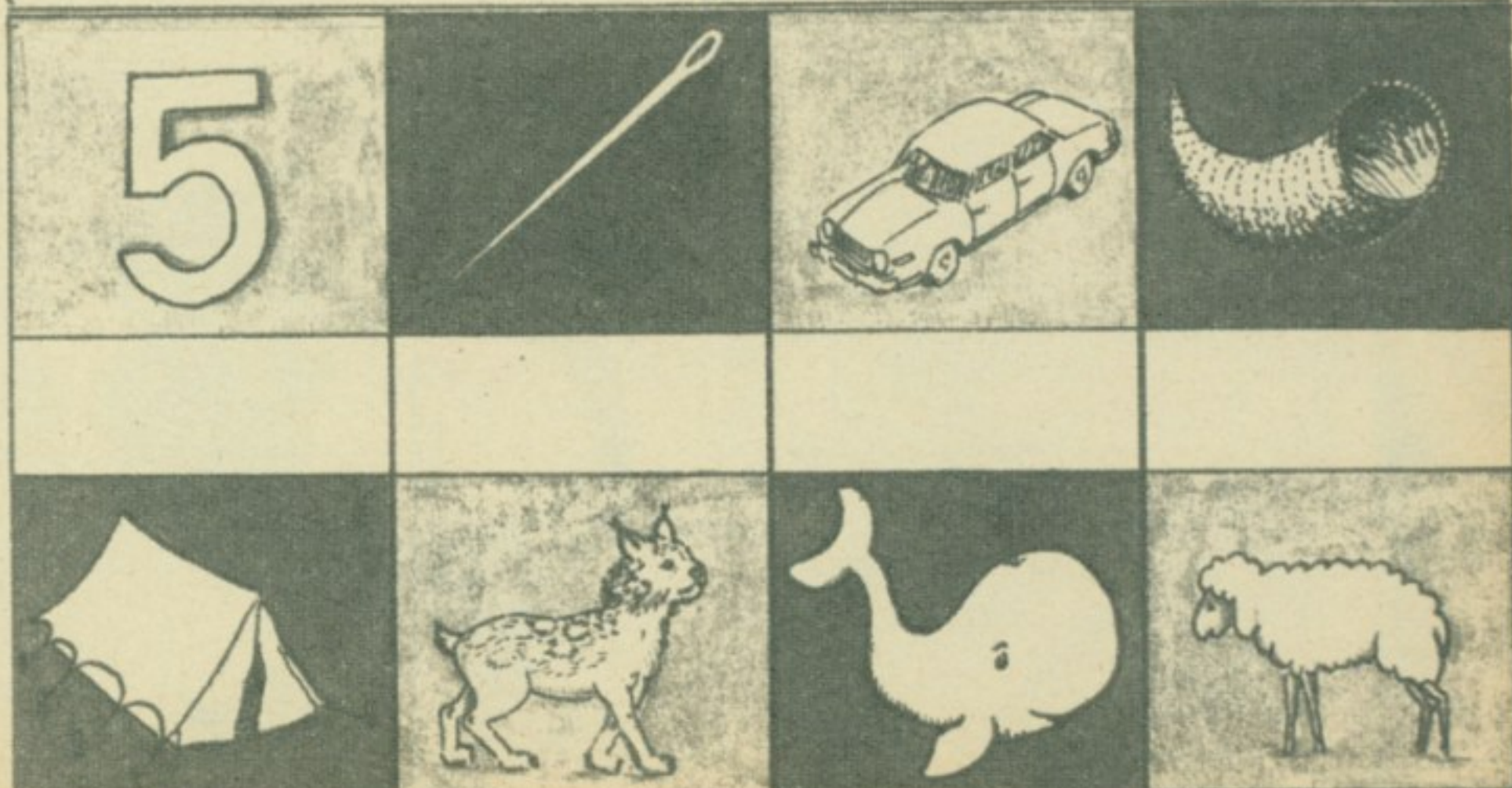
REBUS

1000 kg
T=D

Чег има више на дрвету — листова или цветова?

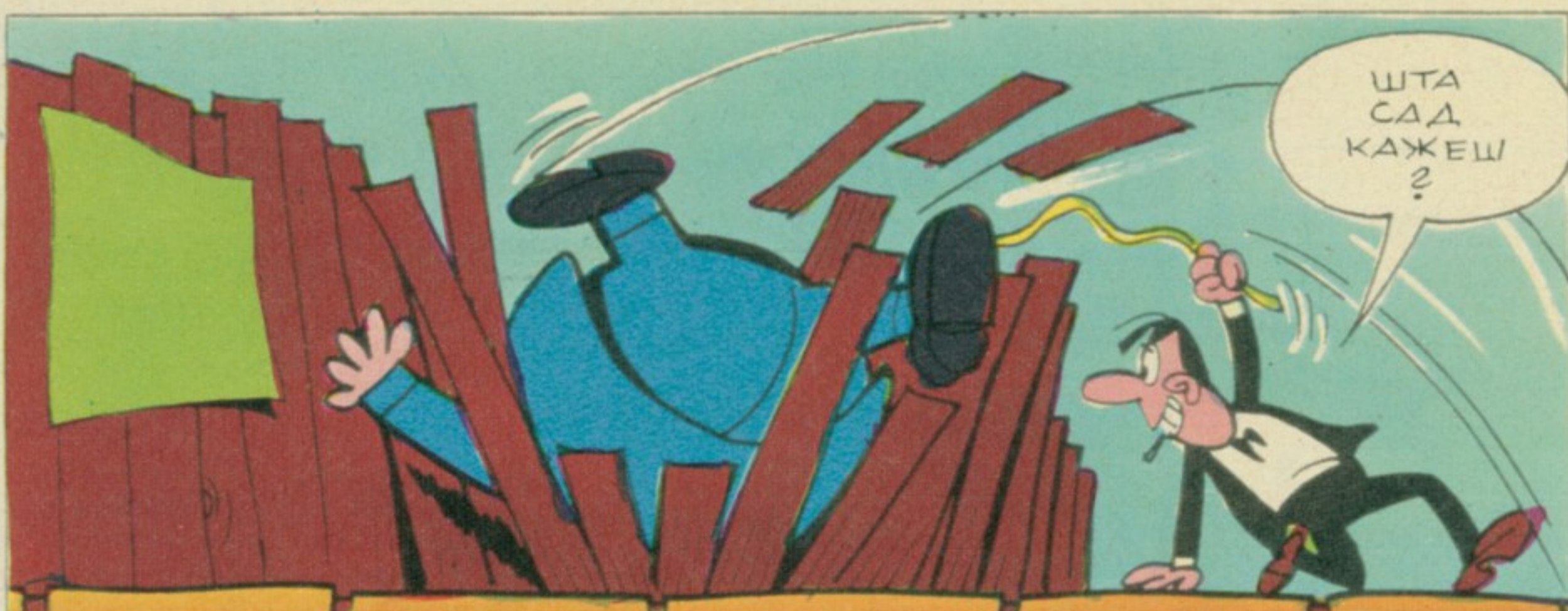
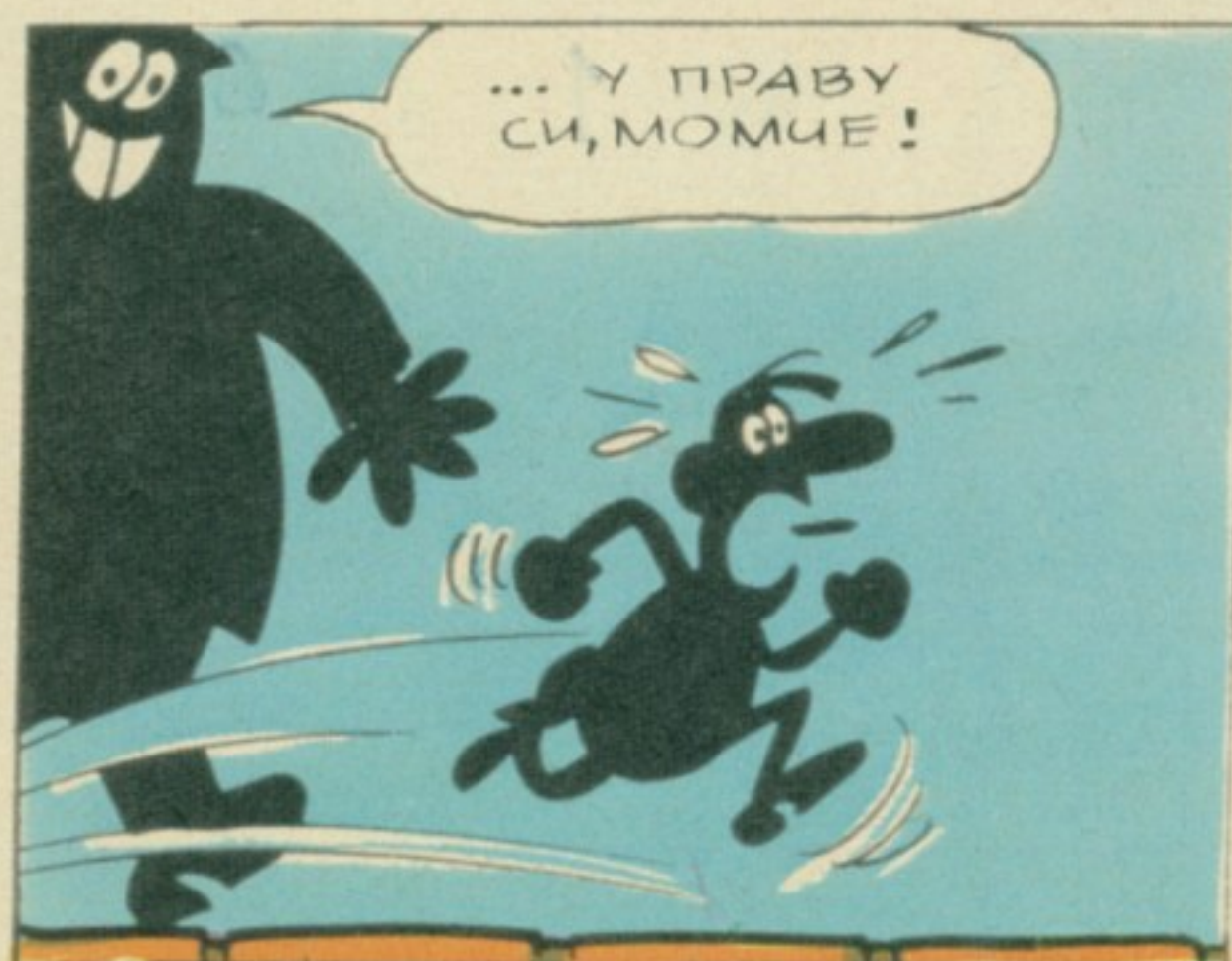
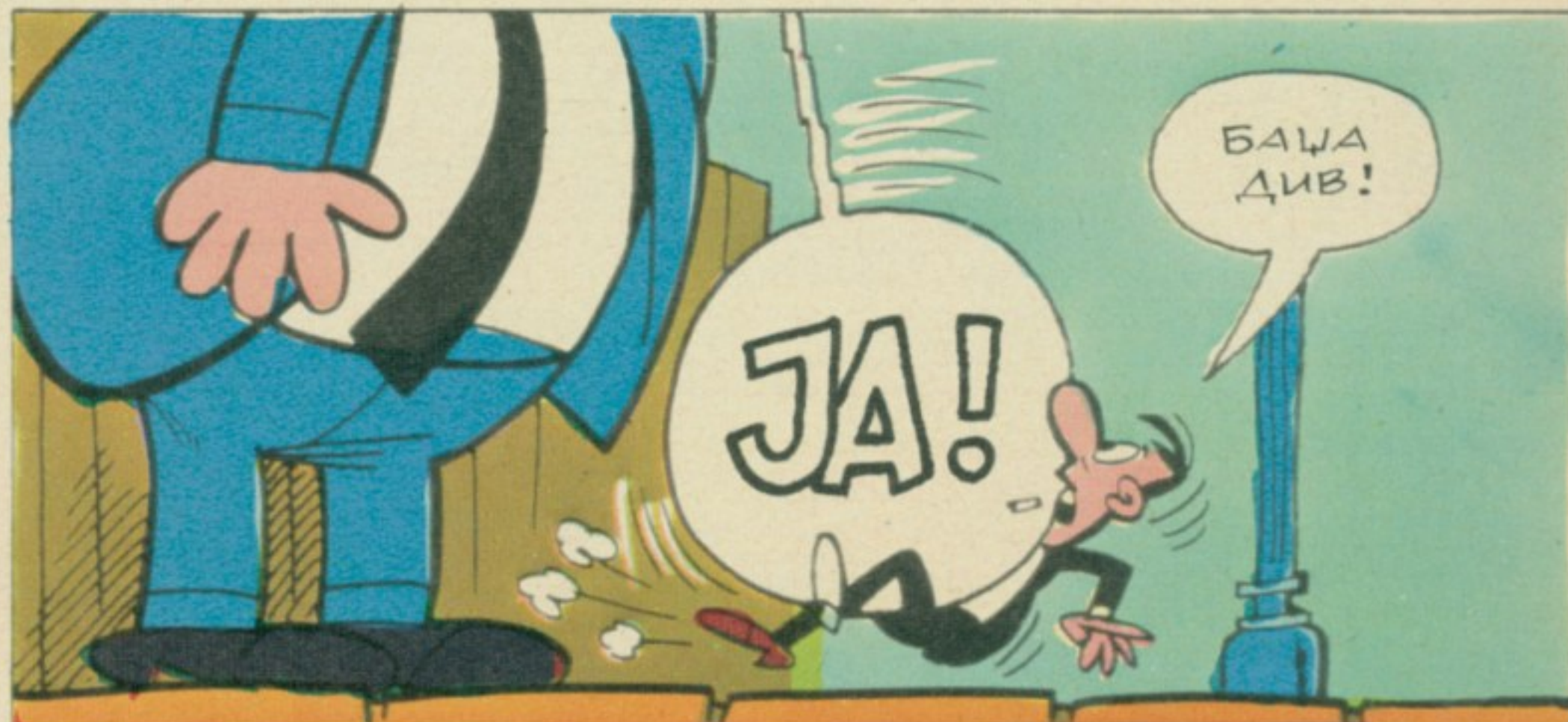
На једном папиру напишите одговарајућа имена за појмове са нашег цртежа, и то за први цртеж у првом реду и за први цртеж у другом реду и тако редом. Тако ћете имати четири групе од по две речи. Нађите у њима заједничка слова и упишите их у правоугаонике између цртежа и то тако да добијете једно познато име.

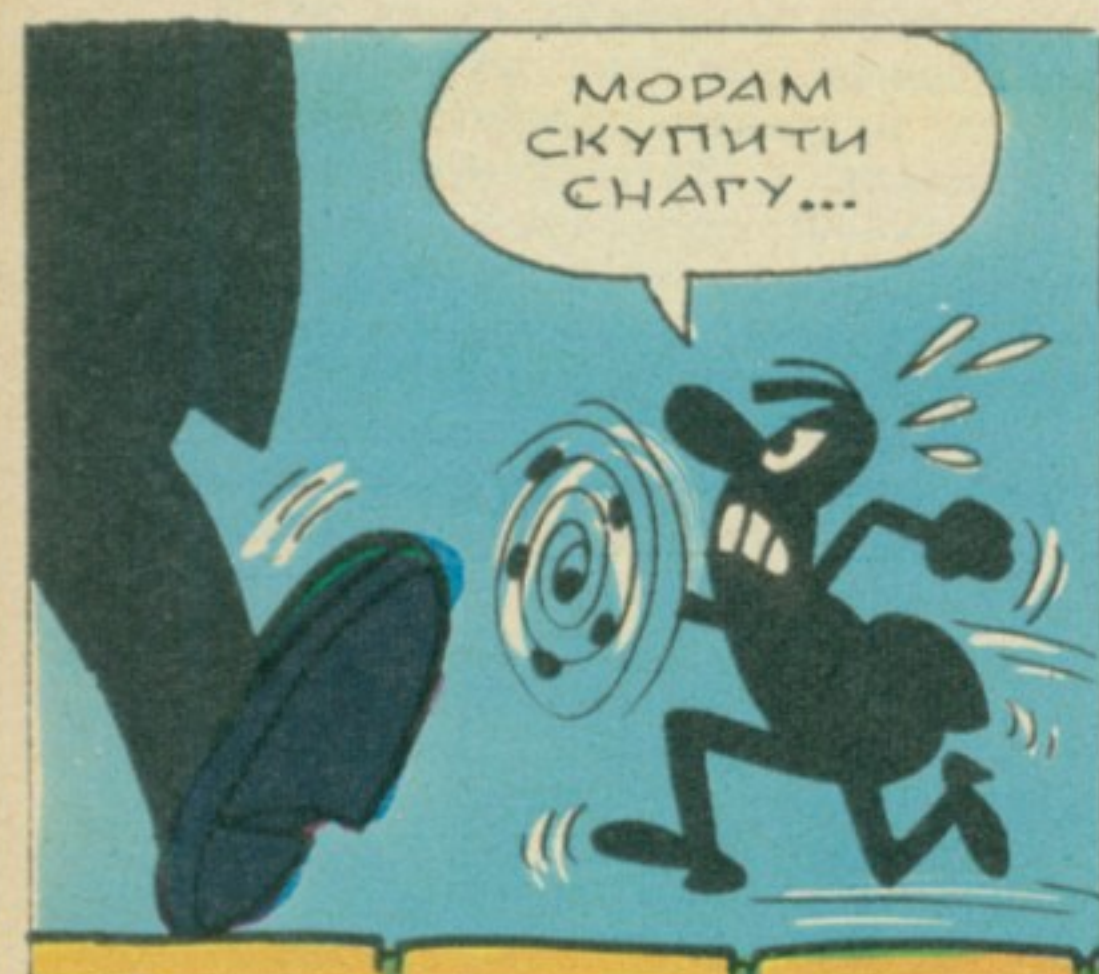

Kolinska

ТАЈНИ АГЕНТ
ШЕПРТЉИЌ:

ПОРАЗ

ЏОН ЛЕНОН

Једно од највећих имена савремене музике свакако је име некада популарног „чупавца из Ливерпула“ Џона Ле-

БЕРЗА ПЛОЧА

За ЛП плоче група **БИЈЕЛО ДУГМЕ** и **DEEP PURPLE** дајем 55 страних поштанских марка.
Срећко Дуњић
18425 Горња Драгуша
СР Србија

★★★

Продајем потпуно нове плоче групе: **MOVE**, **EQUALS**; **BOH TOPS**; **GONG**; **YAMASHTA**; **JOHN MAYALL**, **URIAN HEER**; **CAT STEVENS**; **TINA TURNER**; **BEATLES**.

Предраг Танасић
Светозара Марковића 27,
11000 Београд

★★★

Купујем ЛП плоче: **DEEP PURPLE** — **STROMBRINGER** и **MASHIN HEAD**.

Ранко Јаргић
Цетинска бр. 21
38214 Вучитри
Косово

★★★

Купујем следеће ЛП плоче: **LED ZEPPELIN** — **LED ZEPPELIN IV**; **DEEP PURPLE** — **MADE IN JAPAN** и **FIREBALL**; **PINK FLOYD** — **THE PIPER AT THE GATES OF DAWN** и **UMMAGUMMA**; **FAUST** — **FAUST**; **EI and P** — **TARKUS** и **PICTURES AT AN EXHIBITION**. Плоче морају бити у добром стању, а купујем их или мијењам за **НЕКТАР** — **DOWN TO EARTH**; **GRATEFUL DEAD** — **FROM THE MARS HOTEL**; **PROCOL HARUM** — **EROTIC BIRDS AND FRUIT**.

Славко Перинић
Штросмајерова 40
55400 Н. Градишка

★★★

Купујем дупли албум на „живо“ групе: **GRAND FUNK RAILROAD**.

Бранко Костић
Славка Родића 84
23241 Лазарево

★★★

Продајем пиратске албуме: **ROLLING STONES** — **HOLLYWOOD PALADIUM** (**GERMAN TOUR**) — 2 ЛП плоче: **LED ZEPPELIN** — **BLUBERRY HILL** — 2 ЛП плоче.

Јавити се на телефон 459-428

★★★

Продајем или мењам плоче: **ERIC CLAPTON** — **ALLMAN BROTHERS BAND**; **DEODATO**; **BAD COMPANY** (1 и 2); **GENESIS**; **CAMEL**; **BILLY CONHAM**; **YAMASHTA**; **SANTANA** као и соло албуме **CARLOSA SANTANA**, **LOCOMOTIV GT**; **AMERICA**; **ROBERTA FLACK**; **WHO**; **AWERAGE WHITE BAND**; **PYTHON** **LEE JACKSON**.

Мите Коцевски
Лазара Поп Трајкова 20,
91000 Скопје

★★★

Купујем ЛП плочу групе **SWEET** — **THE SWEET 1971**.

Блашко Ђосић
Добановачка 70
11273 Батајница

★★★

Продајем ЛП плочу групе **БИЈЕЛО ДУГМЕ** — Кад бих био бијело дугме по цени од 50 динара.

Дражен Павичић
Крижни Рат 14
58450 Хаар

нона. Овај врсни музичар, који је као члан квартета **БИТЛС** постигао светску славу, и данас не престаје да својим остварењима одушевљава публику. Проглашен својевремено са Пол Маккартнијем за најбољи музичарско-композиторски тандем на свету, Џон Ленон је пре неколико месеци обрадовао све љубитеље добре рок-музике издавањем албума **ROCK'N'ROLL**. То је ЛП плоча на којој се налази читав низ нама већ познатих класичних рок-композиција као што су **BE-BOP-A-LULA**, **PEGY SUE**, **JUST BECAUSE**, **YA YA** и друге. Зато никога не чуди оваква Џонова изјава: „Од рок-ен-рола нема ништа боље. Можда сам ја као и наши родитељи мало сентименталан, јер је то време моје младости, али ја навијам за рок-ен-рол и никад га нећу оставити“, каже Џон Ленон који данас живи у Америци и активно учествује у свим антиратним кампањама. С времена на време појављује се и на концертима остајући веран рок-ен-ролу у коме је корен и данашњег његовог стваралаштва.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Да ли су данас популарни Карпентерси некада свирали у трију?

Милица Мишчевић,
Забрежје

Брат и сестра Ричард и Карен основали су 1965. године заједно са басистом Вес Јакобсом трио „Карпентерс“. Занимљиво је напоменути да је Карен свирала бубњеве, а Ричард клавира. Тада су снимили два сингла која се никад нису појавила у продаји.

СМАК

Одласком „Корни групе“ са домаће поп-сцене, дуго се нагађало која ће група преузети примат у југословенској прогресивној музици. Помињана су многа имена, међу којима и крагујевачка група **СМАК**, до пре годину дана готово непозната. Данас то више нису приче, а ни нагађања. Група **СМАК**, ако овако настави, једини је кандидат за упуражњено место водећег поп-састава у Југославији јер према њиховој музици слушаца не може да остане равнодушан. Она усхићује и плени, она нам прича, она се поистовећује са нама. О члановима групе и њиховим квалитетима говори се само у суперлативима. А он, и даље скромни и обични младић, верује у себе и оно што дају. Можда је баш то један од разлога великог и за многе неочекиваног успеха. А почело је готово случајно, почетком 1972. године.

Пажњу јавности „смаковци“ су први пут скренули на себе победом на рок-фестивалу најбољих група Србије у Пожаревцу 1973. Исте године начинили су прве

пробне снимке за Радио-Београд, да би им се већ почетком 1974. у издању Продукције плоча РТБ, појавио први сингл са композицијама „Живим“ и „Биска“. Ове године изишао им је још један сингл на коме су добро познате песме „Епитаф“ и „Улазак у харем“, а у припреми је и први албум групе. Концерти и наступања на телевизији поново су нас уверили да је група **СМАК** једна од најбољих када се представља „на живо“. На последњем Опатијском фестивалу заступали су са успехом београдску поп музику, док су на недавно одржаном **ВООМ** фестивалу у Загребу одушевили публику. У првобитној постави група је имала само четири члана. Доласком оргуљаша Лазара Ристовског звук је постао богатији а група признатија. Духовни и музички вођа и композитор је гитариста Радомир Михајловић — познатији као „Точак“, док остале чланове чине: одлични басиста Зоран Милановић, виртуоз на бубњевима Слободан Стојановић и певач великог потенцијала Борис Анђелковић.

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

КОЛИКО ПОЗНАЈЕТЕ ДОМАЋУ ЗАБАВНУ МУЗИКУ?

1. Које је године Јадранка Стојаковић победила на Омладинском фестивалу у Суботици?

- а) 1972.
- б) 1974.
- ц) 1973.

2. Који је домаћи певач у току 1974. године продао највише плоча?

- а) Душко Локин
- б) Здравко Чолић
- ц) Кемал Монтено

3. Која је група пратила Срђана Марјановића на његовој првој ЛП плочи?

- а) Поп машина
- б) Уи-група
- ц) С времена на време

4. Чији је албум „Мајко земљо“?

- а) Даде Топића
- б) Јанеза Бончина
- ц) Тихомира Поп-Асановића

5. Ко је композитор песме „Она спава“?

- а) Војкан Борисављевић
- б) Аца Кораћ
- ц) Корнелије Ковач

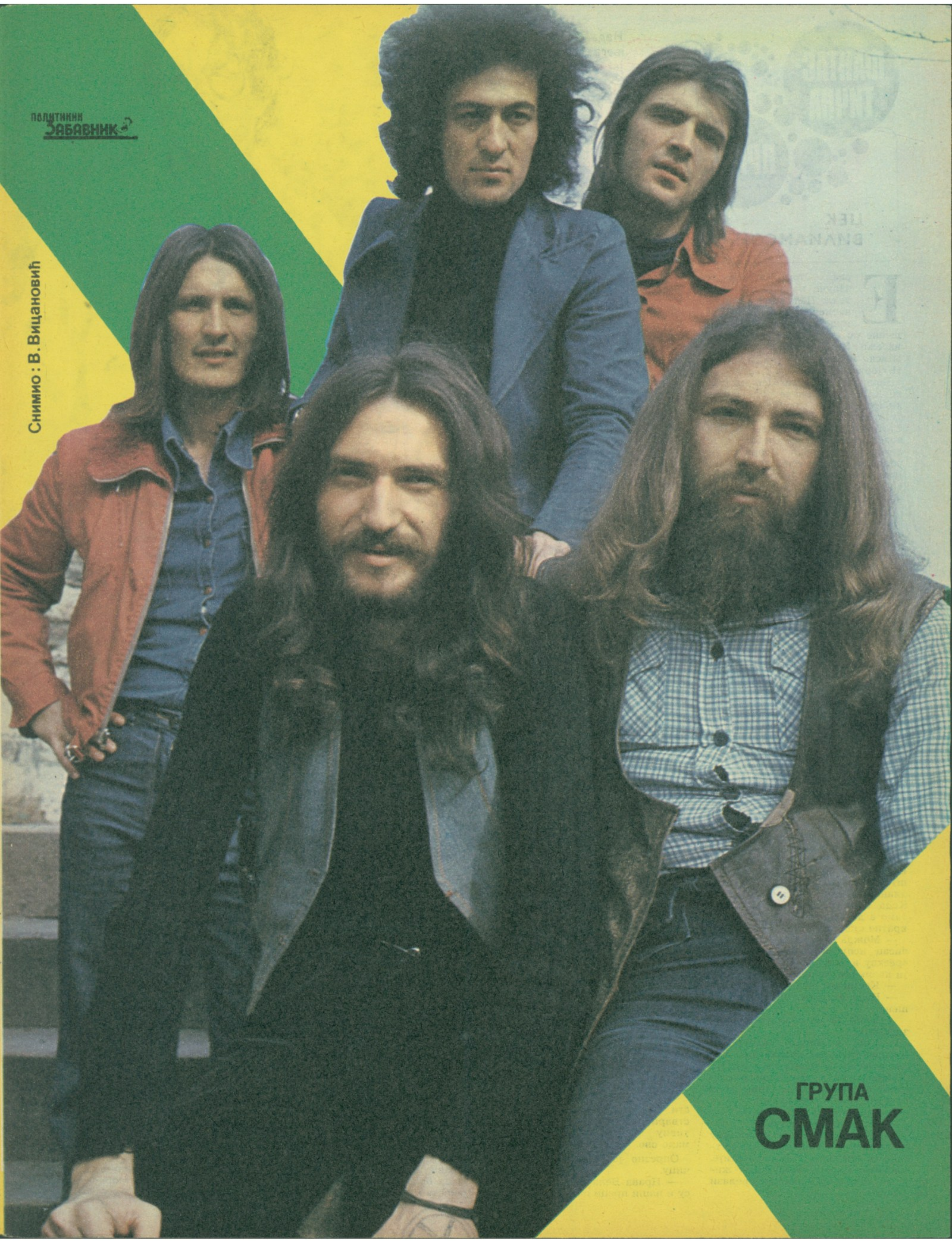
ОДГОВОРИ:

- 5. Корнелије Ковач
- 4. Тихомир Поп-Асановић
- 3. Уи-група
- 2. Душко Локин
- 1. 1973. године

ГРУПА „СМАК“
ЗОРАН МИЛАНОВИЋ
МАРШАЛА ТИТА 153
КРАГУЈЕВАЦ

ПОЛІТИЧНИЙ
ЗАБАВНИК

Сніміо : В. Вицановић

ГРУПА
СМАК

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

ЏЕК ВИЛИАМСОН

Ерик Стокс-Хардинг се извуче из згужване постеље. Под њим се пружао насмешени парк. Пирамиде са терасама, размештене по њему, давале су утисак насеља. Изнад прозора урлала је зимска мећава. Било је то у граду Њујорку 2432. године.

Ерик је био писац. Цео зид радне собе прекривале су његове књиге светлих корица. Писао је „узбудљиве акционе романсе“. Стотине милиона читало је Ерикове романе или их гледало у телевизијској обради. Добро су му плаћали и подсвесно делили његово мишљење да је цивилизација уништила природну племенитост човека.

Нада Стокс-Хардинг је, такође, била писац. Она је писала певљиве стихове о мору, заласцима сунца, шареним ливадама, славујима, дивљем цвећу и потреби зближавања са природом.

Прогрес који јуши

— Ерик, драги... — и она застане мрштећи се док је одлучивала које дугме за доручак да притисне. — Како можемо да подносимо све ово? Степњени, толико далеко од нетакнуте природе за којом обоје чезнемо.

— Често пожелим да смо рођени пре десет хиљада година, пре него што је прогрес почео — рече он пошто прихвати порцију синтетичког воћа.

— Зар се не можемо некако спасти?

— Немамо куда да одемо.

— Када би се могло стићи до Венере! Синоћ сам гледала научни филм о њој. Највише висравни су влажније и хладније него што се замишља. Примитивна планета са несавршеним животом. Када бисмо некако могли стићи тамо а да не вучемо љуштину одвратне цивилизације са нама.

— Можда и можемо! — млади писац испусти своју синтетичку брескву и пољуби жену. — Постоји космички експрес!

— Космички шта?

— Ново откриће, управо усавршено.

— Знаш да ме нова открића не занимају.

— Али, космички експрес је стварно значајан проналазак. Чуо сам о њему од једног свог младог обожаватеља у Њујоршком одељењу експреса. То је начин да се путује брзином светлости.

Она је грицкала брескву.

— Зар то није немогуће?

— За материју јесте — кликну он главом. — Али, материја путника се претвара у зрак енергије. Зрак има брзину светлости. У жељеној тачки зрак поново прелази у масу.

— Та жељена тачка може бити Венера?

— Када је планета у повољном положају. То је управо сада.

— Можеш ли... — једва је дисала. — Можемо ли стварно отићи на Венеру?

— Мислим да то може да се среди овим.

Она је ишчекивала нестрпљиво.

— Примитивна психо-течност.

— Извукао је малу сребрну бочицу. — Зове се Бела мазга. Мој пријатељ је читао о њој у мојим романима и преклиње ме да му омогућим да је проба.

— О, Ерик, — одложи она брескву поново. — Хајдемо.

Нека буде јодина!

Десет минута касније били су у малој чекаоници испред жуте решетке.

— Желимо на Венеру — рече Ерик младићу. — На врх поларне висравни, ако нас тај твој зрак може тамо спустити.

— Жао ми је, господине Стокс-Хардинг. Ја волим ваше романе али то ипак не могу да учиним. У нашем привременом програму операције су ограничене на шеснаест одређених тачака.

— Слушај, Чарли — Ерик спусти глас и осврну се. — Ако си стварно заинтересован за примитивну психо-течност помириши мало ово.

Опрезно је извукао сребрну бочицу.

— Права Бела мазга, баш какву су и наши преци пили.

ПОВРАТАК ПР

Дечак трепну двапут на флашу па је зграби из Ерикове руке.

— Прави праисторијски алкохол! Послао бих вас и на небо за ово!

— Ерик! — Нада врисну одушељено. — Идемо без ичега.

— Опменуо сам вас — дечак је гледао тужно. — Рекао сам вам да Венера није рај.

— Изградићемо сами свој рај.

— Али, ви нисте ни видели Венеру. Ја јесам. Долине су спаљене пустиње без живота. Поларна висорава је још гора. — Дрхтао је. — Дрвеће, сурова клима и звери...

— Сiroва природа — сијала је Нада. — Волећемо је.

— Нисам сигуран. Колико дуго желите да останете?

— Ми ћемо сами одредити време — рече Ерик. — Погледајте нас кроз месец дана или тако нешто.

— Немогуће. Морате да останете годину дана због положаја планете.

Ерик погледа Наду.

— Желимо дивни укус неискварене природе — рече она. — Нека буде гсдина дана!

— Стварно не бих смео. — Дечак неспретно извуче сребрну бочицу и насмеши се сањалачки. — Прави праисторијски алкохол! — И он брзо устаде да отвори врата решетке.

— Ако вам се нешто дотоди, сами сте хтели — додаде.

Иза решетке им показа светлу хелију обложену светлим призмама са кристалном плочом уместо пода. Ерик поможе Нади да уђе.

— Упутите нас на Венеру.

— У реду. Животиња нема на видуку.

— Крећи!

— Пићу у ваше здравље.

Звоно зазвони и дечак поче да броји.

На њланеши Венери

Ватра их обави. Дечаксв глас се нагло прекину. Кристална плоча и врели пламен нестадоше. Ерик осети нешто меко под собом и млазеве кише на лицу. Нада је лежала поред њега. Уздахнули су и сели умрљани црним блатом.

Свуда ско њих је била џунгла, тамна, необична и влажна. Необично, слично палмама или папрати, џиновско дрвеће је ширило чудне крошње према кишним облацима. Спотикали су се опчињени тријумфом.

— Коначно — шапутала је Нада. — Ми смо се стварно вратили природи.

— Спасли смо се машина. Али, сада морамо бити практични. Прво морамо да нађемо лепу, суву пешину. Запалићемо ватру пред улазом да животиње не улазе.

— Треба нам глина за посуђе. — Отирала је кишу с лица. — Сакупићемо семенке биљака које могу да се једу, за будућу башту. Мораш да набавиш животињске коже за постељину и одело.

— Али, прво да нађемо наслате кремена — рече он. — Потребан нам је за алат а и да избијемо искру из њега за ватру. Хајде да потражимо природни бакар. Коваћемо га каменом алатом.

Кренули су преко поларне висоравни. Нада је корачала уз њега део пута а онда је почела да застаје. Киша је плуштала а блато се лепило. Нису нашли ни бакар ни кремен.

— Ерик, драги, заглибила сам се — стала је Нада дахнући. — Не видим нигде стене. Мораћемо да користимо дрвени алат зашпиљен у ватри.

Желим бајру!

— Можда си у праву — сложи се он.

— Ти можеш да запалиш ватру? — глас јој постаде мало узнемирен. — Зар не, драги?

— Наравно не могу — рече јој. — Треба ми само мало сувог прана да га протрљам.

Вукли су се даље. Киша је падала све јаче. Небо је постало мрачније. Блато се лепило у великим комадима. Изгледало је да

— И ја. Ноћ траје месецима. Зато што је ротација планете спора. Али, можда је ово само непогода.

Од ноћи или невремена тама се спустила над дунглу. Дивљи ветрови су урлали над неземаљским дрвећем. Нешто се кришило у шибљу. Нешто је урлало.

— Шт... шта је то?

— Мислим да су то бића о којима је Чарли говорио. Можда нас неће наћи.

Нешто је из близине заурлало.

— Ерик, драги — припила се Нада уз њега. — Мислиш ли да овде можемо издржати целу годину?

— То је природа — прошапута он одважно. — Ово ће нас учинити снажним. Ојачаћемо. Морамо бити стрпљиви.

— Ја не могу да будем с-с-стрпљива — јецала је уз њега. — Не могу а да не мислим на наш стари стан, наше пријатеље, и топлу храну која стиже кад год притиснемо дугме. — Глас јој постаде оптужујући. — А ти не можеш чак ни ватру да заложеш.

— Жао ми је, драга. — Не гледајући, он згњечи нешто што је пузало. — Можда сам попрепио...

Блиска ломљавица му прекиде глас. Нешто је прскало и урликало из таме. Нешто удари у изваљено стабло. Слабачки закљон се сруши на њих.

— Препуштам теби природу! — дахтала је Нада. — Ја хоћу цивилизацију...

Повраћац

Врела ватра их је обухватила. Покисли, цвокоћући, лежали су на кристалној плочи Њујоршког одељења космичког експреса. Мало, ружичасто многоног створење пало је са Ерикове кошуље. Смрскао га је са задовољством.

— Сада сте на сигурном, госпођо, да вам помогнем.

Знојави човек црвеног лица сагнуо се да им помогне да изиђу. — Верујте ми, господине, страшно нам је жао.

— И нама — слегло је раменима Ерик. — Ужасно искуство!

— Не могу то да схватим. Управо сам стигао из Истанбула. Нашао сам нашег службеника у полусвесном стању. Заударао је на неку јевтину психо-течност коју моји физичари нису успели да идентификују.

— Могу да замислим! — Нада погледа Ерика.

— Успели смо тек толико да га освестимо да нам каже шта је учинио са вама. — Службеник је ухватио ваздух. — Необично жалостан случај! Надам се да нећете захтевати претерано велику одштету.

— Никако! — Ерик се уморно намршти. — Све што тражим је да не кажњавате свог службеника. А ми смо — насмеја се он Нада — спремни да се вратимо цивилизацији.

У своме стану двоје младих писаца је спрало са себе нечистоћу Венере. Притискали су дугмад за вечеру и спавали дванаест сати.

Пред крај месеца господин Ерик Стокс-Хардинг је дао свој нови роман у штампу. То је била романа о човеку остављеном на Венери са својом љубљеном. Довитљиви јунак је трљао гранчице да упали ватру, правио алат од камена и природног бакра, борио се са огромним прашумским гуштерима.

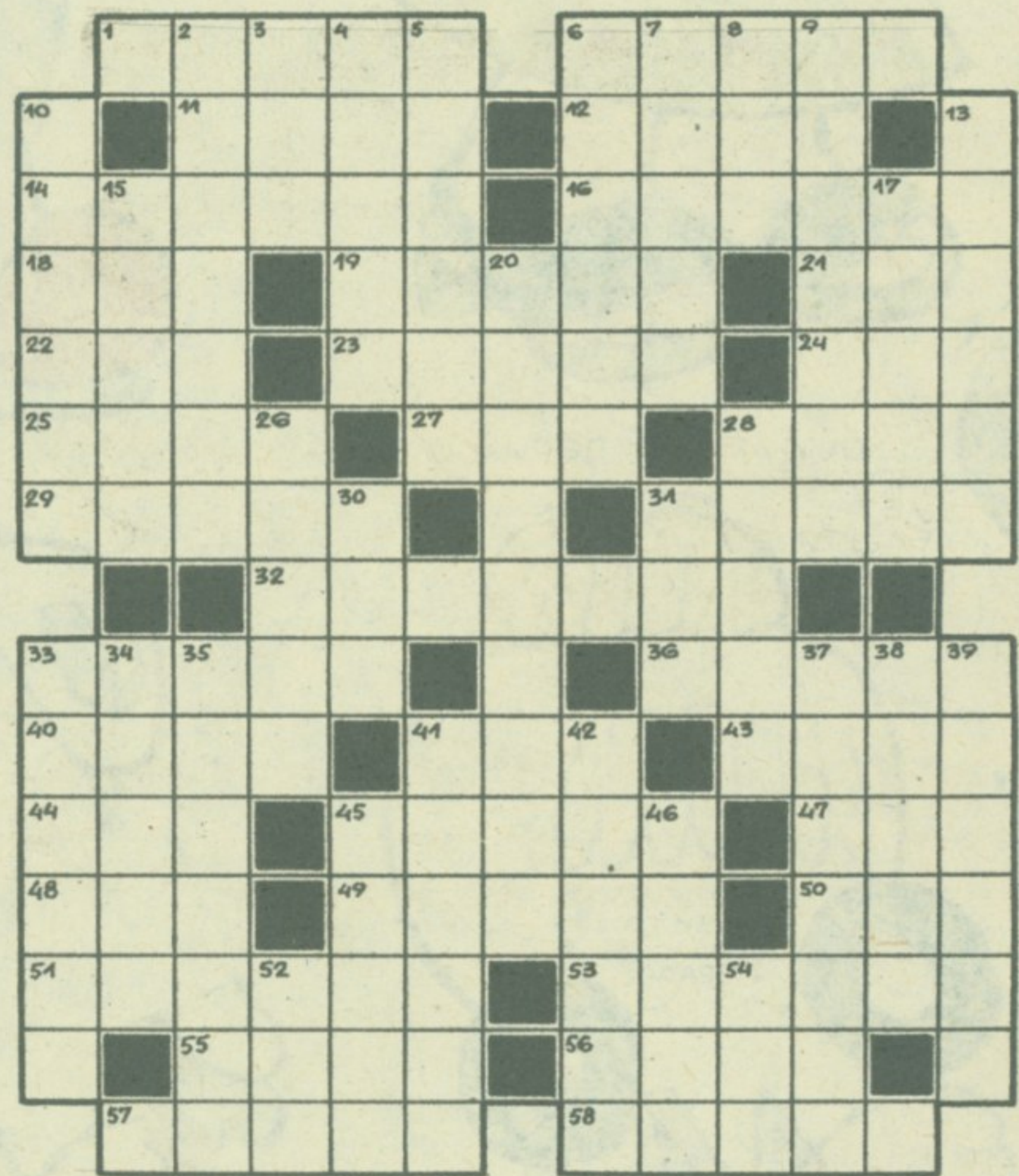
Књига је постигла огроман успех.

укрштене речи

ВОДОРАВНО: 1) жена зле нарави, 6) спортски тим, 11) прибор за рад, 12) чувени париски музеј, 14) правосудни орган, 16) врста гмизавца, живи у приморским областима (мн.), 18) речно острво, 19) врста пића, 21) печат, 22) шанац, 23) северноамеричка животиња скупцоног крзна, 24) име карикатуристе Мулабеговића, 25) мера за хартију, 27) део лица, 28) блештавост, 29) мушки певачки глас, 31) стран женско име, 32) област у Италији, 33) коситар, 36) једна електрода, 40) бог љубави код старих Римљана, 41) продукција грамофонских плоча (скр.), 43) носач, 44) лоптица у хокеју, 45) град у Боки которској, 47) лична заменица, 48) грчко слово, 49) планина у Србији, 50) оквир, 51) висока и стрма стена, 53) старина, 55) прастановник Балкана, 56) велики резервоар, 57) композиција од више делова, 58) учесник у неком догађају.

УСПРАВНО: 2) помоћни зид, 3) телефонски позив, 4) упала слузокоже, 5) заповедник козачке војске, 6) највиши врх на Кавказу, 7) јединица за мерење електрицитетa, 8) врста робе, 9) пропук, 10) справа, направа, 13) станарина, 15) свечана одећа (мн.), 17) копач руде, 20) највиши планински врх у Јужној Америци, 26) подручје, 28) врста атмосферске падавине, 30) јато инсеката, 31) источњачко црвенило за косу и нокте, 33) црквица, 34) позната породица градитеља виолина из Кремоне, 35) један падеж, 37) врста четинара (мн.), 38) врста пореза, 39) припадник старогерманског племена, 41) фабрика пива, 42) велика и лепа кућа, 45) староримски историчар, 46) витког стаса, 52) један везник, 54) скраћеница за тринитротолуол.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) акт, 4) Мегре, 7) пар, 10) Корпа, а, 11) реума, 12) Али, 13) здела, 16) тас, е, 17) згртати, т, 18) дно, 20) Авала, 21) жељ, 23) роба, 25) она, 26) Одра, е, 27) Орк, о, 29) Авр, а, 30) Њујорк, 31) Кичево, н, 32) Има, к, 34) Лаб, л, 35) нота, 37) коп, 39) рата, 41) акн, 42) ормар, 44) цри, т, 45) устанак, ч, 46) кап, 48) моном, 49) рад, 51) рвање, д, 52) Пчиња, 53) кас, 54) храна, 55) тер.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владислав Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тромесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тромесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљена Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цица у августу

ХАЏИНА ЗА ИЗЛАСКЕ

КАПА УЗ КОМПЛЕТ СА ШОРТСЕМ

КОМПЛЕТ СА ШОРТСЕМ

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

МАНТИЛ ЗА КУПАЊЕ

КОМПЛЕТ СА ПЕРИКОМ ЗА ИГРАЊЕ У ЛЕТЊОЈ БАШТИ

СТАВИТЕ ИЗА ОБРАЗА

КОМПЛЕТ ЗА ПОПОДНЕВНУ ШЕЋЊУ

ЦИЦА У БИКИНИСУ

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

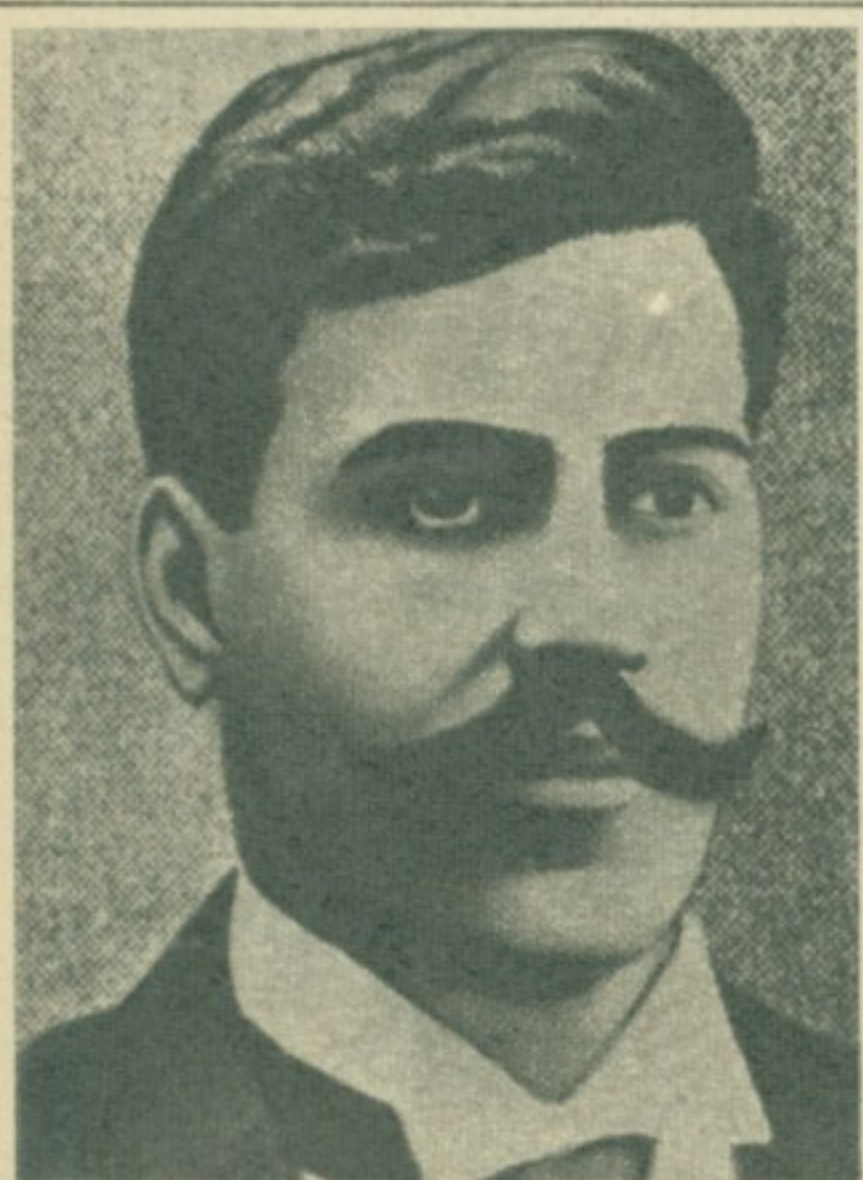
Граин Забавниче,

ПРАВА СИРОМАСИМА!

Неки моји другови тврде да је Гоце Делчев, истакнути македонски револуционар, учествовао у Илинденском устанку, а ја мислим да га је он само организовао и да је погинуо прије него што је устанак и почео. Јесам ли у праву?

Небојша Ивановић,
ученик,
Титовград

Још као ученик Гоце Делчев је читао и ширио социјалистичку ли-

Гоце Делчев

тературу па је због тога истеран из школе. Касније, као учитељ прво у Новом Селу, код Штипа, а онда у Разлогу, у источној Македонији он растура разне пропагандне списе, набавља пушке и муницију, оснива радионицу за израду бомби — јер верује да се Македонија може ослободити туђинске власти устанком самог македонског народа, без ичије помоћи са стране. Гоце Делчев је у то време најутрајнија личност Внатрешнате македонске револуционарне организације (ВМРО). Пропутовао је илегално целу Македонију ширећи своје револуционарне идеје. „Ја се борим за слободу Македоније са широким правима за све сиромаше, свих нација, вера и језика“, говорио је.

У Илинденском устанку није учествовао. Три месеца пре него што је устанак почео, тачније 5. маја 1903. убила га је турска патрола у близини села Бањско. Имао је тада 31 годину.

»НЕМОРАЛНА« ОПЕРА

Молим те да у Малој пошти објавиш ко је компоновао оперу „Кармен“.

Живојин Стевановић,
Тузла

Оперу „Кармен“ компоновао је француски композитор Жорж Бизе (1838—1875). Пореклом је из породице музичара. Због изванредног талента са девет година је

примљен на конзерваторијум. Још као студент прихваћен је као композитор опера, оперета, клавирских композиција и песама. Хвалили су га и кудили, зависно од тога колико је успевао да буде по укусу својих савременика.

Рад на опери „Кармен“ од самог почетка био је праћен неприликама. Оркестар се бунио због необично тешке музике, хор због тога што се захтевала и глума а не само певање. Премијера која је

изведена 3. III 1875. године наишла је код публике на веома хладан пријем, а критика је напала све, почев од „неморалне“ фабуле до музике. Опера је рађена према новели Проспера Меримеа с тим што су либретисти поједноставили ликове. Први пут су тада у опери приказани ликови са друштвеног дна, Цигани и кријумчари, људи који се без скрупула супротстављају моралним правилима ондашњег друштва. То је изазвало јавну саблазан савременика, али и поред тога „Кармен“ је за годину дана доживела 45 представа. Док се Кармен по 31. пут давала у Паризу, издахнуо је њен аутор — Жорж Бизе.

„Кармен“ је осам година касније почела свој тријумфални поход по свету и отад се налази на репертоару свих познатих оперских кућа.

КУПУЈЕМ »ЗАБАВНИКЕ«

Желео бих да купим добро сачуване „Забавнике“ у комплекту или на комад и то од броја 24 до 1002. Молим све оне који желе да продају да ми се јаве на телефон 344-777.

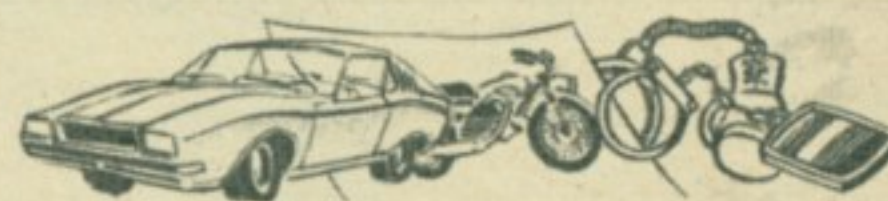
Драган Јагодић, Београд

ПРИРОДА СЕ ПОБРИНУЛА

Вољела бих знати гдје налазе храну и како се одржавају у животу животиње које живе у леденим пустињама.

Леа Борић,
Ријека

Природа се побринула из животиње које живе у леденим пустињама. Наиме, у горњим слојевима воде налазе се неизмерне количине биљне и животињске хране. Вода се подиже из морских дубина носећи фосфате, нитрате и силикате који помажу да се одржи биљни и животињски свет на површини. Ледене санте су на доњем делу тамне боје због разноврсних биљчица које ту расту. Биљке обезбеђују угљене хидрате неопходне за одржавање живих бића. Њима се хране ситне животињце које служе као храна крупнијих живих створова у том делу света.

РАЗМЕНА

Имам колекцију значака и привезака за кључеве па бих желео да се мењам. Поред тога скупањам моделе аутомобила и мотоцикла и њихове слике у боји.

Драган Бекрић,
Колонија 68,
35234 Сењски Рудник

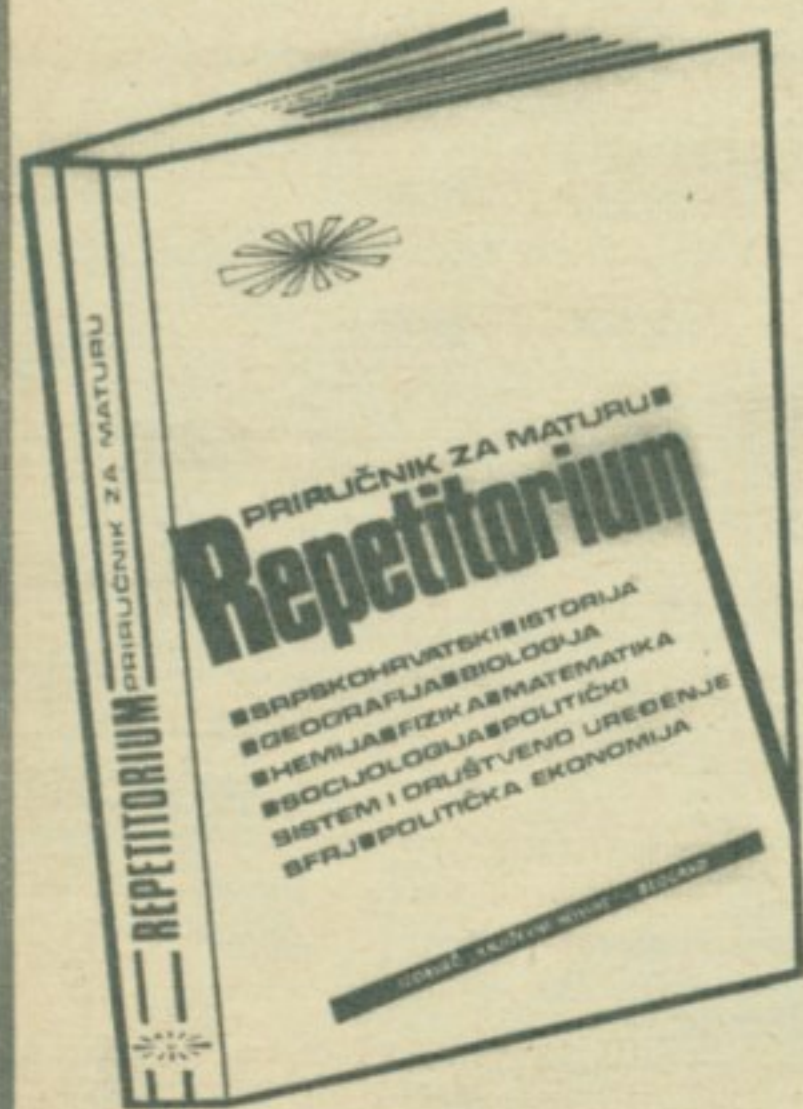
Желио бих да замијеним старе „Забавнике“ (од броја 842 до 900 или од броја 1100 до 1202) за добро очуване бројеве „Космоглова“ (од броја 1 до 24).

Веселин Дуловић,
Валтерова 2,
31300 Пријепоље

Скупљам салвете и фотографије Демиса Русоса, Дејвида Кесидија из групе „Бијело дугме“.

Ленка Швеља,
Алексе Шантића 118,
25284 Станицић

УЧЕНИЦИ - СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV реда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

КАКО? - ЛАКО!

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручуете 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

